Budapest, 1902. Hetedik évfolyam. 259. szám. Vasárnap, szeptember 21.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A soproni kongresszus.

Budapest, szeptember 20.

(v.) Kereskedő alig egy-kettő ül a magyar parlamentben; illendő és szükséges tehát, hogy a magyar kereskedőknek meglegyen a maguk külön parlamentje. Ez a parlamentjük össze is jö évente, persze törvényhozói hatalom nélkül, de azzal a természetes és jogos hivatással, hogy a kereskedővilág szellemi és erkölcsi érdekeit ápolja, a magyar kereskedők közt a nemzet kulturális és anyagi javainak hasznára nemes szolidaritást létesitsen, a tapasztalt hibákat és kinövéseket kinyesse, az egészséges fejlődés előfeltételeit megállapitsa és előteremtse. A magyar kereskedők kongresszusa teljesiti ezt a szép és hasznos feladatot évről-évre. Az idén Sopron városa látja falai közt vendégül a magyar kereskedővilágnak ezt az érdekképviseletét, mely holnap kezdi ott meg tanácskozását.

Ezt a kongresszust nem előzte meg semmiféle harsonazugás, a közvéleménynek semmiféle előkészitése, az indulatoknak semmiféle felajzása, semmiféle mesterséges propaganda és semmiféle rendszeres izgatás. Ez a kongresszus tehát legalább az anteakáiban különbözik a közelmultban sürün rendezett másnemü kongresszusoktól. Aminek oka talán az, hogy Sopronba dolgozni mennek az emberek, nem pedig hangosan jajveszékelni és még hangosabban izgatni. Pedig hát panaszra talán a kereskedőnek is volna pémelyes oka e mostoha időkben. Még a legszenvedélyesebb gazda se fogja tagadni, hogy a magyar kereskedőknek is elég sanyaru a sorsuk, ők is sínylik a gazdasági erők hanyatlását, az ő viszonyaik is állandó és egyre fokozódó züllést mutatnak, az ő bajaik is egyre veszedelmesebb mértékben támadják meg létfeltételeiket. Sőt ha morális mivoltjukat nézik s kivált azt a megbecsülést, amelyben őket a közvéleménynek leglármásabb töredéke részesiti, akkor talán az ő panaszuk még jogosabb lehetne sok más foglalkozásnál. Mert való igazság az, hogy az utóbbi években mindenképp rájuk jár a szekér rudja. Nemcsak a jóléte fogy a magyar kereskedelemnek, hanem a másoktól adott tisztessége is. De ők se nem vagdalkoznak, sem a harangokat nem verik félre. Jól tudják ők, hogy az a válság, amely anyagi érdekeiket csorbitja, muló természetü válság csupán, mely összefügg a nemzetközi gazdasági depresszióval s amelynek tehát enyhülnie kell, mihelyt a világpiacon bekövetkezik ismét az értékemelkedések korszaka. És jól tudják ők azt is, hogy az a másik válság, amely hivatásuk erkölcsi tartalmát támadja meg, nem egyéb egy veszedelmes politikai divatnál, mely, mihelyt eszére tér a közvéleménynek most félrevezetett része, ugy el fog enyeszni, mintha soha itt se lett volna. A kereskedők tapasztalt emberek; árultak ők már krikrit is, krinolint is, cul-de Paris-t is, jól ismerik tehát a rejtelmes jövését s a gyökeres mulását a bizarr divatoknak.

Amit nekik hallaniok hasznos és jóleső, annak nagy részét elmondta a minap Debreczenben a kereskedelmi érdekek ápolásának alkotmányosan hivatott tényezője, Láng Lajos miniszter. Mintha csak Debreczenben tartotta volna a soproni kongresszus megnyitó beszédét. E fejtegetéseiben Láng Lajos kiutalta a magyar kereskedőknek a nemzeti tisztességből nekik érdem szerint kijáró bőséges részt, egyben kimérte számukra a nemzeti munkának rájuk eső hányadát. E munka alól a magyar kereskedők soha sem vonták ki magukat s a miniszter nagy lendülettel mutatott rá épp arra, hogy a magyar kereskedelemnek igen tiszteletreméltó és kifejezetten nemzeti hagyományai vannak. Volt még nemrégiben is idő, amikor e hagyományokat senki sem merte volna eltagadni vagy elhomályositani; amikor a közvélemény minden rétege és a társadalom minden osztálya át meg át volt hatva attól a meggyőződéstől, hogy állami és nemzeti fejlődésünk leghatalmasabb tényezője a magyar kultura volt mindenha s e kultura siker koronázta mühelyeiül a magyar városok szolgáltak ipart és kereskedelmet üző polgáraiknak hazafias buzgólkodásával, ernyedetlen szorgalmával és haladásra ösztökélő, fáradhatatlan törekvésével. Aminthogy még ma is kiirthatatlanul él a köztudatban a históriának ama tapasztalati ténye, hogy asszimiláló képességét a magyar faj a földmiveléssel foglalkozó lakosság körében sehol, a városok mesterember- és kalmár-társadalmában pedig annál nagyobb sikerrel tudta kifejteni. Ebből tehát az a közmeggyőződés szürődött le, hogy a kulturális és a nemzeti haladás terén igen bokros érdemei vannak épp ama gazdasági ágazatoknak, amelyeknek erkölcsi lekicsinylése, szociális szorongatása és gazdasági megnyirbálása egy idő óta divattá kezd válni. Most persze más szelek fujnak, amelyek még a történelmi tapasztalásokat is ki akarják söpreni a közvélemény tudatából. Azért volt helyes a debreczeni szózat, mely a magyar kereskedők jogosult önérzetét és önbizalmát akarja ismét föltámasztani. Azzal az irányzattal szemben, mely a gazdasági javak közvetitését ipso facto türhetetlen s mindenáron kiszoritandó visszaélésnek bélyegzi, jó is volt, hasznos is volt rámutatni a magyar kereskedelem kulturális multjára és nemzeti

TÁRCA

A Vörösmarty-szobor pályamüvei.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Yartin.*

Vörösmartynak nem könnyü szobrot emelni. Nem könnyü a késő epigonoknak, bármennyire kényelmes is a helyzetük az által, hogy messze esvén Vörösmarty korától, nyugodtabban, elfogulatlanabbul itélhetik meg s mérlegelhetik a becsét. Nem az a férfiu volt, ki fölött politikai pártok vitatkoztak nagy szenvedélylyel, hanem nagy költő, egy időben a tespedő magyarság riasztója, a régi dicsőség szines rajzolója, s igy mindnyájunk előtt osztatlan dicsőségtől körülsugárzott alak, de mi epigonok nélkülözzük ez alak közvetlenségét, s ezért talán nehezebben hámozzuk is ki belőle a lényeget.

Viszont: hátha a mai kornak nem a közvetlen vonások kellenek, mert most már senkisem ismeri az *ember* Vörösmartyt, azt, ami belőle mulandó volt, hanem csak azt, ami belőle örök.

De viszont: igy állván a dolog, minden egyes ember mérlegelésének a tárgya, hogy mit tart Vörösmartynál a legjellemzőbbnek, egyes részletet-e, a Zalán-futása megeneklőjét-e, a Szózat váteszi lelkü harsonását-e, a Vén cigány lemondó emberét-e, vagy pedig fölfogása nem engedi meg, hogy darabokra szeldelje az *egész* Vörösmartyt.

És viszont: ez egyes emberek közt a müvésznek egészen más a helyzete, mint például az irónak. Ez utóbbi per longum et latum megmagyarázhatja Vörösmarty jelentőségét, hatását a korra, s azt, hogy mennyiben terméke ő a korszaknak, mig a müvész ad egy kőbe vésett vagy bronzba öntött alakot. Tessék most ebbe belevinni Vörösmartyról alkotott összes fölfogását, ugy hogy mi is együttérezzünk vele; vagy — hogy a müvésznek nagyobb szabadságot adjunk — tessék neki a Vörösmartyról való müvészi álmát megvalósitani s kőben megrögziteni, tessék neki a müvészi fantáziáját, ihletét csillogtatni, de ugy, hogy ez álomnak gerince mégis csak Vörösmarty alakja maradjon. Szóval, sokkal korlátoltabb a müvészet köre, mint az irásé, de ha a föladat remekül sikerül, akkor a müvész alkotása sokkal nagyobb, mint az iróé. Áll ez nemcsak Michel Angelo Mózesére, kit betü soha ugy meg nem örökitett, mint a San Pietro in Unicoli ékesen szóló márványa, de minden oly föladatra, mely egyaránt lehet a müvészi és irói megoldás tárgya . . .

A Vörösmarty-szobor pályázatán vagy harmincnyolc mü szerepel, de ezek közül nehány az első tekintetre is olyan, hogy komolyan aligha versenyezhetnek a pálmáért. Mint fáradságos emberi munkának, gyötrelmes müvészi vivódásnak a sanyaru eredményei nagyon tiszteletreméltók ugyan, de a müvészetben nem lehet érvénye annak az axiomának, hogy et voluisse sat est. *Stocklass* müve meglehetős lenne, ha nem volna tulterhelve mindenféle bronzfigurákkal, de már *Andrejka, Dunaiszky, Strohoffer, Kmoskó, Beszédes, Székely* (Singer), *Verő* László, *Práger, Sovánka, Istók, Illenz-Kilényi, Barna, Szmolka* és *Szódy* Szilárd okleveles rajztanár munkái munkák ugyan, de már kevésbé müvészi alkotások. Ha találkozik is náluk itt-ott egy-egy jó részlet, de ezt agyonnyomja a logikátlanság, az aránytalanság, a bődületes talapzat, a müvészi érzék hiánya; a roppant akarás, mely a kivitelben ellaposodik, a terjengősség, az emphazis, mely nagy után tör, de semmit sem markol, a primitiv technika (melyre ily jelentős mü kivitelét ugysem volna szabad bizni); a fölfogás sekélysége, a lelki müveltség nem elég nagy adagja és még sok egyéb.

Szécsi Antal müve, bár fölépitésében elég lenge, nagyon komor hatást tesz vigasztalan szürke szinével. Nem uj nyelv, amit e hatalmas monolith beszél, s nem ékesszóló, bármennyire meg is van rakva a Zalán futásából vett részletekkel. *Kiss* György Vörösmartyja mereven áll talapzatán, melyet körülfonnak, körülömlengenek, körülhullámoznak villik. Rózsákat visznek s az egyik föl is nyujt egy csokrot a merengő Vörösmartynak. A talapzat lábánál az előrészen gyermekek énekelnek (a Szózatot) à la Luca della Robbia; jobbra a baráttá vedlett Salamon mond áldást az egykor megátkozott magyar hazára (hogy a müvész éppen ezt használta föl mellékalaknak, éppen ezt a rideg barátalakot a lendületes villik mellé!), hátul pedig a vadász találkozása esik Szép Ilonkával. *Füredi* Richárd alkotása messze esik a nagy fölfogástól. Hatalmas csonka gula tövében Vörösmarty gondolkozik s jobbra-balra tőle Csongor és Tündéből, valamint a Szép Ilonkából vett jelenetekkel. Az emlitett csonka gula egy Hungáriában végződik, mely teljes odaadással, de kissé szfinksz-szerü sejtelmességgel tárja ki keblét, nem tudni mi célból. *Donáth* Gyula pályamüve voltaképpen a pegazusnak szánt emlékszobor. Rendkivül érdekes mü, amennyiben a maga összességében teljesen elhibázott, de részletei kitünőek. Voltaképpen e négy fogalomnak szánt emlék: haza, élet, szeretet, *bor*, melyeket Vörösmarty alakja van kiszemelve *egy* monumentummá összefoglalni. A mellékalakokat, különösen a bájos kis puttikat kár volna veszni hagyni, mert nagyon hálás müipari reprodukciók lehetnének. *Tóth* István (szobrász) és *Pogány* Schau Móric (épitész) Vörösmartyjának tulnagy a talapzata. Mellékalakjai: Szép Ilonka, Szózat, Vén cigány. *Margó* Ede (*Scheer* Izidor épitészszel együtt) Vörösmartyt hatalmas kocka fölé hosszukás kőpadra helyezi, s az egész rettenetesen lapos lépcsőrétegeken nyugszik. A lépcsőfokon *Vörösmartymál nagy méretben* természetesen a

Lapunk mai száma husz oldal.

érdemeire. Hiszen be kell maguknak a termelőknek is látniok, hogy amit az ő szorgalmuk a barázdából kivált, azt el is kell juttatnia valakinek a fogyasztóhoz, még pedig nem csupán ama fogyasztóhoz, aki a barázda szomszédságában él, mert ha csupán a szomszédunk számára termelünk, akkor elesünk a szélesebb körü keresletnek az árfejlődésre való üdvös hatásától. Ez a közvetitő valaki csakis a kereskedő lehet. Azok a bizonyos értékesitő szöetkezetek, amelyeket most annyira felkaptak, csupán a szomszéd portájáig tudnak eljutni. A világpiac tágas és távol terére csakis a kereskedelem szárnyain tudnak nyersterményeink elérkezni. Merkurt, az Olymp kereskedőjét, szárnyas lábakkal ábrázolta az antik müvészet. Tartunk tőle, hogy az emlitett szövetkezetek erősen megpatkolt bagariacsizmákban fognak ballagni. Hát még ha meg is engedjük, hogy a földmives nép fogyasztói minőségében megkerülheti a kereskedelmet, de mint termelő feltétlenül és állandóan megmarad a ráutaltsága az idegen piacok felé közvetitő kereskedelem mozgékonyságára, ügyességére és erkölcsi hitelére.

A legszorosabban felfogott agrárérdek nevében is reménlünk kell tehát, hogy kereskedelmünknek nem szegi szárnyát az ellene több robajjal, mint sikerrel üzött propaganda. Mennél erősebben hatja át kereskedőinket a saját hivatásuk kulturális komolysága és nemzeti fontossága, annál kevésbé fog energiájuk a mostani politikai divat láttára lelohadni. Ez az ő energiájuk egy igen tekintélyes része a nemzet erkölcsi és gazdasági vagyonának, konzerválása és öregbitése tehát nem egyedül a kereskedővilág érdeke, hanem az egész magyar társadalomé. Tanácskozásaikat inspirálja az a tudat, hogy a magyar nemzet tulnyomó többsége jólétüket s felvirulásukat a nemzet egész közgazdasági szervezetének érdekében őszintén kivánja. Mert jól tudja a társadalom, hogy tengődő ipar és satnya kereskedelem mellett a mezőgazdasági termelés sorsa is csak mostoha lehet. Azt a debreczeni beszédet, mely illetékesen szabta meg a magyar kereskedelem kulturális és nemzeti érdemeit, az egész közvélemény szivesen gratifikálta. Teljes önérzettel lássanak hát hozzá kereskedőink jogos érdekeik megvitatásához, közös bajaik megbeszéléséhez s az orvoslás legbiztosabb eszközeinek megállapitásához.

BELFÖLD

A kiegyezési tárgyalások. *Széll* Kálmán miniszterelnök kedden, e hó 23-án *Lukács* László, *Darányi* Ignác és *Láng* Lajos miniszterekkel Bécsbe utazik, hogy az osztrák kormánynyal az autonom vámtarifa és a kiegyezés még függőben maradt kérdéseire s az ezekben még mutatkozó eltérésekre nézve a tárgyalásokat folytassa.

Megemlithetjük egyuttal azt is, hogy *Széll* Kálmán miniszterelnök, aki jelenleg Rátóton időzik, semmiféle lábbajban nem szenved, nem is szenvedett s hogy ilyen lábbajról, amely bármily kiméletet igényelt s őt valamiben akadályozta volna, senkinek sem szólott. Mult szombaton érzett ugyan a lábán kis ínrándulást, de az akkor sem gátolta abban, hogy Budapestre jöjjön, miniszertanácsot tartson s a szabadelvü pártkörbe is ellátogasson. Midőn itt észrevették, hogy lábát kissé kiméli, az ez iránt érdeklődő hiveinek kérdezősködésére e muló kis bajáról tett ugyan emlitést, de nem is sejtette akkor, hogy ezt nyilvánosságra hozzák s hogy bizonyos budapesti és bécsi lapok semmivel sem igazolható célzatossággal maliciőzus insziuuációra fogják használni.

A Kossuth-ünnep után. Még ma is szám-számra érkeznek táviratok a vidéken lezajlott Kossuth-ünnepségekről, tanuságot téve arról, hogy a nagy ünnepen az egész nemzetnek szive dobbant meg hazafias kegyelettel, a hála soha nem szünő érzésével. A félhivatalos *Magyar Távirati Iroda*, hiteles információk alapján a következőket jelenti:

A Kossuth-ünnep jelentőségéről most, hogy az ünnep országszerte lezajlott és mindenünnen beérkeztek a tudósitások, végleges itéletet alkothatunk magunknak. Mindenekelőtt konstatálni kell, hogy a kegyeletes ünnep, amint az ünnepi szónokok mindenütt kiemelték, Kossuthnak mint az alkotmány előharcosának és az alkotmányos reformmozgalom egyik tővezérének szólt. Az emléknapnak ezt a jellegét mindenütt szem előtt tartották s azért a hazafias ünnepben, amely ily keretben mozgott, valamennyi párt minden megkülönböztetés nélkül a meggyőződés egész melegével és fönntartás nélkül vett részt. Az ünnep méltóságos, harmonikus lefolyása azonfelül fényes tanubizonyságot tett arról a szigorúan alkotmányos érzésről, amely a magyar nemzet minden rétegét áthatja. Az alkotmányért való küzdelem viharos napjaira emlékeztető ünnepségek során egyetlen szó sem hangzott el, amely a lojalitást vagy a dinasztikus érzést sérthette volna. A magyar nemzet mindig rajongó lelkesedéssel csüggött alkotmányán és annak legfőbb őrén, a király ő felségén és a tegnapi hazafias ünnepen is számos ovációban és hódoló manifesztációban jutott kifejezésre a nemzet szeretete és tisztelete a koronás király szent személye iránt, a kihez a nemzetet nem csupán a kötelességszerü hüség, hanem a hála és ragaszkodás kötelékei is füzik.

KÜLFÖLD

A nagyhatalmak a romániai zsidókért. Az Egyesült-Államok jegyzéke folytán monarkhiánk fogja megtenni a kezdeményező lépéseket a többi nagyhatalmaknál, melyek aláirták a berlini szerződést, hogy szólitsák fel Romániát, nyilatkozzék, mily módon akar eleget tenni a berlini szerződés 44. pontjának, amely a zsidókról és az idegenekről szól. A nagyhatalmak ezen felelethez képest fognak az Egyesült-Államok jegyzékére válaszolni. A nagyhatalmak a feleletben azt is fogják hangsulyozni, hogy miután az Egyesült-Államok nem irta alá a berlini szerződést, csak a humanizmus érdekében tett óhajnak veszik a felszólitást. Anglia azonban, mely sohasem vesz szivesen részt a nagyhatalmak együttes lépésében, már külön válaszolt az Unió kormányának a jegyzékére, s a Morning Post értesülése szerint szintén jegyzékkel fordul a hatalmakhoz a romániai zsidók érdekében. Diplomáciai körökben azt hiszik, hogy Románia legelőbb Amerika vádjaira fog felelni, s csak azután felel majd a nagyhatalmak várható együttes jegyzékére. Hirlik, hogy a hatalmak nem fognak megelégedni azzal, hogy a román kormány egyszerüen elitélje közegeinek brutális eljárását.

Berlin, szeptember 20.

Londoni magánjelentések szerint *az angol kormány* az amerikai jegyzéknek megfelelőt intézett azokhoz a hatalmakhoz, amelyek a berlini szerződést aláirták. Itteni illetékes helyen mit sem tudnak arról, hogy az angol kormány a romániai zsidók ügyében jegyzéket küldött s valószinütlennek tartják, hogy a német kormány ebben a kérdésben határozott álláspontot foglaljon el.

Az orosz parasztzavargások megtorlása. A legutóbbi kharkovi és peltavai parasztzavargások ügyében meginditott vizsgálatokat befejezték és egész csomó bünpör tárgyalását kezdték meg. Pört indított többek közt *Perlick* tábornok és *König* államtanácsos is, akiknek birtokát tökéletesen felduliták és kirabolták. A bírósági tárgyalások zárt ajtók mögött fognak folyni. Az eddigi vizsgálat kideritette, hogy az *Obolenszki* herceg kharkovi kormányzó ellen intézett merénylet tettese egy titkos politikai társaság tagja. A vizsgálatot ebben az irányban nagyon erélyesen folytatják és a törvényszéki tárgyalás sincs már

---

vén cigány virraszt a költő ihlete fölött, mig az emlitett roppant kőkockát egész terjedelmében elfogó elülső és hátulsó dombormüvek szintén természetesen: a Szózat és Szép Ilonka. *Jankovics* Gyula pályamüve egyszerü, de nem minden monumentalitás nélkül való s annyiban nem sablón, hogy Vörösmarty a vele egy magasságu talapzatra támaszkodik. Igy kicsiben elég tetszetős, de nagyban tulnehézkes lenne. A talapzat felső párkánya nagyon ügyesen van kiképezve kalászdiszben. A főtalapzat mellett két kisebb is van alkalmazva, egy-egy külön emlék a Vén cigánynak és Szép Ilonkának, kik e melléktalapzatok oldalához alkalmazva vannak. *Holló* Barnabás (*Vágó* Józseffel együtt) buboš kemencéből nagyon ügyesen stilizált hatalmas épitmény tövébe helyezi Vörösmartyt. Az emlék tetejét rendkivül érdekes Janusfej koronázza. A költőtől jobbra és balra isten bizony szintén Szép Ilonka és a vén cigány áll. Különben a pályamunkák balfelőli sorozatán ez és *Szász* Gyula munkája a legtetszetősebb. Szász Gyula semmi ujat nem mond, megszokott eszközökkel dolgozik, de széles és igen diszes alapzatból fölfelé keskenyülő müve könnyed és mégis impozáns benyomást tesz, aminek a fölötte sikerült tagolás az oka. Ifj. *Mátrai* Lajosnál a szintén tetszetős zömök talapzat egy hatalmas lovas-szobrot hordoz. Talán a a hadverő Árpádot, s mint ilyen meglehetősen sikerült lenne. De igy maga Vörösmarty sülyed másodrendü alakká, a sok magyarázó dombormü dacára, mely mind a Szózat tableauja. *Maróthi-Rintel* Géza két müvel is pályázik. Az egyik emlékmü a kiviteiben rengeteg nagyságu lant, a töviben Vörösmartyval, a lant rezonátorán pedig géniuszokkal, kik a költőt megihletik. Kissé franciás izü vizió, de itt elég sikerülten van alkalmazva. A másik müve alacsony falu, hatalmas, nyilt apszisz, Vörösmarty ülő alakjával, minden egyéb mellékalak nélkül. S ez az előnye, mert zavarnák a költő magányát, kinek ez az emléke inkább csöndes parkba való lenne. *Horvai* pályamunkájának tiszta magyar stilben tartott talapzata *Leitersdorfer* Béla szerencsés kezétől való. Vörösmarty a talapzat tövében ül, tőle jobbra-balra, de arányosan lejebb egy-egy csoport mellékalak. Talapzat és szobor ritka harmóniában vannak egymással, egyik sem rontja a másikát. Szerencsés a talapzat hátsó koncepciója is, vizmedencéjével és vizet okádó négy szörnyfejjel az Attila kincsének stilusában.

Kallós, *Telcs*, *Ligeti* és *Róna* müvei képezik az egész sokadalom elitjét. Messze kiválnak társaik közül ugy technikájukkal, mint mélyebben járó fölfogásukkal és ruffinált müvészi érzékükkel, mely meg nem türi a sablonos, olcsó hatásokat. *Kallós* (pályamüvének nyugodt egyszerüségü talapzata *Márkus* Gézától) Vörösmartyt egy a Szózatot éneklő nagyon érdekes csoport ilalakjának teszi meg egy magasabb emelvényre, hol a költő magában elmélyedve hallgatja az égnek törő hangokat. Tehát tisztán a Szózat költőjének emelt monumentum, mintha Vörösmarty összes lénye ebben a poémában szürődött volna le. Dacára a sok tátott szájnak, s dacára annak, hogy a hatalmas alsó grupp akár egy hires karmester szobrának az adaléka is lehetne, ha az emelvényre Vörösmarty helyébe egy karmestert teszünk, a mü igy kicsiben nagyon kellemes benyomást tesz, de nagyban kivive az éneklő csoport fölötte nyugtalan konturt adna. Azután, ha már a monumentum kizárólag a Szózat költőjének szól, akkor az egyöntetüség rovására megy a vén cigánynak legszélső alakul való applikálása. *Telcs* Ede finoman kigondolt Vörösmartyját rontja az épitészeti rész, mely igy kicsinyben szintén tetszetős, de tizenkét méteres hosszával s megfelelő magasságával és szélességével olyan lenne a Gizellatéren, mint egy kisebbszerü mormon templom, vagy mint egy ókori hóditónak a sziklasirja. Rideg, komor, vigasztalan, s nem felel meg egy Vörösmarty-emléknek. Hanem a Telcs Vörösmartyja igen szép dolog, kezeinek mintázása bámulatos, s a kötömeg hátulsó felén az Armányra tapodó komor nyugalmu Hadur vakmerően uj. *Ligeti* Miklós (az épitészeti rész *Bálint* és *Jámboré*) a monumentum gerincének nem kevesebbet választott ki, mint a heraldikus hármashalmot, fölötte a kettős keresztet. A halom tövében Vörösmarty ül, kinek alakja nem egyéb, mint a megismételt Anonymus. A halmokat körüskörül széles kalászkoszoru veszi körül, átfogó szalagján, mely arányosan föl-fölbukkan, Vörösmarty egy-egy ismeretesebb költői alkotásának a cimével. Elég jó gondolat és ügyes ökonómia, megszabadulni a sok elcsépelt mellékalaktól, s egymagára hagyni Vörösmarty tépelődő alakját. A hármashalom tulsó felén Zalán bandukol fáradt lován, a vesztett csata után. Nagyon érdekes alkotás, de bármily nagy ember volt is Vörösmarty, még mindig nagyon kicsiny arra, hogy cimerünknek, palladiumunknak egy részével hozzák kapcsolatba. A hármashalom arra méltó, hogy óriási méretben kivive, imponáló portáléval ellátva nemzeti Pantheonná stilizálják, mely hármas hajójába fogadja az ország jeleseinek hamvait, de nem Vörösmarty-emléknek. A közönséget hadd figyelmeztessük a kettős

FÉNYKÉPÉSZETI MŰKEDVELŐKNEK

Kitünő **fényképészeti szalon- és utazó apparátusok** uj, felülmulhatlan **pillanati kézi-apparátusok**

MOLL A. császári és királyi udvari szállitónál, **BÉCS, Tuchlauben 9. sz.**

Kivánatra nagy képes árjegyzék. **Ezen üzletág alapittatott 1854-ben.**

messze. A merénylő neve *Koremenkoranich* (?), születésére nézve kis-orosz és az alsóbb munkásosztályhoz tartozik.

HIREK

Milán szobra.

Milán királynak Belgrád főterén emlékszobrot fognak fölállitani. Eddigelé 75.000 frank gyült össze erre a célra.

Barát-zsolozsmák halk morajja,
Remény, lemondás, égi hit
Virrasztja Kruzsedol homályán
A szerb királynak álmait.
Ott fekszik éles sas-profillal
Zord éjben a dacos halott,
Ajkára fagyva, mint vad átok,
A végszó, melylyel búcsúzott:

„Isten veled, hálátlan ország,
Rég drága föld, most mostoha, —
Isten veled, halottaimban
Se lássalak többé soha.
Isten veled, te ifjú ember,
Nem vagy királyom, se fiam, —
Sohase lássalak siromnál, —
Felejtsetek mindannyian!“

És szertehangzik Szerbiában,
Mit a halottnak ajka szól:
Lidércnyomásként nehezül rá
Egy sír, a messzi Kruszedól.
A földet titkos vágy epeszti,
Felhangzik itt, felhangzik ott;
Mint a mesében egyre várják,
Hogy visszatérjen a halott.

És büszkélkedve várja immár
A szép belgrádi sétatér,
Milán király szobor-alakban
Fővárosába visszatér.
Hiába lepte el nyugalmas
Koporsóját a sír moha, —
Belgrádban várják: ércben áll itt,
Ó, ki érczből nem volt soha!

x.

Budapest, szeptember 20.

— BUDAPESTI NAPLO. Szeptember 15-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.**

— **Személyi hir.** *Apponyi* Albert, a képviselőház elnöke, aki tegnap résztvett a Kossuth ünnepen, ma délután visszautazott Eberhardra. — Gróf *Golouchowski* közös külügyminiszter ma este Bécsből Csehországba utazott. — *Fehér* Ipoly pannonhalmi főapát Bubics püspök látogatására néhány napra Kassára érkezett.

— **Keresztély herceg Magyarországon.** Bécsből jelentik, hogy *Keresztély* schlezwig-holsteini herceg ma reggel az angol katonai attasé kíséretében a szász-koburg-gótai herceg magyarországi birtokára utazott vadászatra. A herceg onnan Angliába utazik.

— **A győri püspök balesete.** *Sopron*ból jelentik: *Széchenyi* Miklós győri püspököt, aki a sopronmegyei Szány községben nyaral, *egy légy megcsipte, ami fájdalmas daganatot okozott.* Dr. *Wosinsky* István balfi fürdőorvost ma telefonon Szányba hivták.

— **A cár nem beteg.** Berlinből jelentik telefonon, hogy a Berliner Tageblatt egy munkatársa megkérdezte a cár udvari orvosát, dr. Bertenson Leót, hogy mi igaz azokból a legujabban lábrakapott hirekből, hogy a cár egészsége megrendült. Az orvos kijelentette, hogy a cár teljesen egészséges. Szervezetének igen nagy az ellentálló ereje s hatalmas a munkabirása is. Az se igaz, hogy a cár buskomorságba esett a miatt, hogy meghiusultak azok a reményei, amelyeket a cárné lebetegedésébe helyezett. Nincs oka az elbusulásra. — Ami késik, nem mulik — mondja az orvos. A cár joggal remélheti, hogy lesz még trónörököse is — a leánykái mellett.

— **A német trónörökös eljegyzési hire.** Egy londoni telegramm jelenti, hogy a Daily Chronicle megcáfolja egy berlini lapnak azt a hirét, hogy a német trónörökös eljegyezte Albany hercegnőt. Az eljegyzés hire azért se lehet igaz, mert a német császár nem szereti se a közeli rokonok között kötött házasságokat, se a hosszu mátkaságot. A trónörökös pedig közeli rokona Albany hercegnőnek és még csak husz esztendős. Előbb el kell végeznie a tanulmányait s csak azután gondolhat a házasságra.

— **Az uj országház megnyitása.** Az uj országházbeli első ülés alkalmával, október 8-án semmiféle ünnepség nem lesz. *Széll* Kálmán miniszterelnök, valamint gróf *Apponyi* Albert, a képviselőház elnöke is abban a véleményben van, hogy az uj parlament ünnepies megnyitása megtörtént már az ezredéves ünnep alkalmával. Valószínü azonban, hogy a Ház elnöke a második ülésszakát megnyitván, utalni fog a nap jelentőségére, amelyet az uj parlamentben tartott első rendes ülés magában foglal. Lesz azonban az uj parlamentnek nagyobb ünnepsége novemberben, a zárókő letételekor, mely ünneplésben a akkor már odaköltözött főrendiház is részt vesz.

— **A pesti kapu.** Ki ne sajnált volna már meg egy pesti kaput? Aki szánalmat érez a rokkantak iránt, annak szánalommal kellett néznie, hogy milyen nagyon teleragasztgatják ezeket a legtöbbször drága mivü kapukat fehér cédulákkal, mint ahogy a rokkantak arcát szokták flastrommal. A kapukon legtöbbször igen fogyatékos helyesirással azt hirdették, hogy hány szoba van kiadó, hány „spájz“, hány intelligens ur lakhatik benne. Rendesen minden szoba „elegánsan“ volt berendezve s csakis „intelligens“ két urnak volt kiadó. Az esztétika s a jóizlés ágaskodott ez ellen, a helyesirás rémülten bujt el az ákom-bákom betük mögé s a pesti házak kapuit elétkelenitették ezekkel a szörnyü cédulákkal. Egy kis, csinos szekrénykét látni most némely ház kapuján, melyre az élelmesség hirdetéseket gyüjtött, a jóizlés pedig apró pléhtáblákra, a helyesirásnak megfelelő módon festette rá mindazt, amit a lakáskeresőnek tudnia kell. A kis szekrény, mely ilyen módon kiszoritja az izléstelen cédula-rendszert, kedves gondolat s egy uj korszakot jelent a pesti kapuk életében. Ezentul, igaz, kevesebb lesz a csak intelligens ur, kevesebb a csak elegánsan butorozott szoba, de legalább a kapuinkon meg fog látszani, hogy van egy kis érzékünk a csinosság iránt is s a helyesirási hibáinkat sem függesztjük ki éppen oda, ahol mindenki látja. Mert az a fő, hogy ügyesen titkoljuk el azt, amit nem tudunk.

— **Egy orosz nagyherceg szerelmi regénye.** Az orosz fővárosból nemrégiben eltünt Alexandrovics Pál nagyherceg s vele egy időben szökött meg a férjétől egy mérnök gyönyörü felesége is. A két eltünést összeköttetésbe hozták egymással s amint a Petit Bleu egy algiri telegrammja jelenti, csakugyan igazuk is volt azoknak, akik a nagyherceg és a mérnökné között szerelmi viszonyt sejtettek. A szerelmes pár Algirba ment s ott a nagyherceg öngyilkosságot követett el. A Standard yachton e hó tizenharmadikán érkeztek meg Algirba. A Hotel d'Europeba szállottak, ahol a nagyherceg teljes nevét irta a bejelentőlapra, a mérnökné azonban ezen a néven szerepelt: — Madame Legosnieux — s vonakodott attól, hogy kitöltse a lap egyéb rovatait is. Két napig voltak már Algirban. Tizenötödikén este a nagyherceg bement a fiatal asszony szobájába, ahonnan egyszerre hatalmas dördülés hallszott ki. Az asszony kirohant a folyosóra és segitségért sikoltott. A szálló személyzete a szoba padlóján eszméletlenül találta a nagyherceget s mellette a revolvert, amelylyel bal halántékába lőtt. Az orvos, akit gyorsan előhivtak, bekötötte a sebet, amelyről rögtön kijelentette, hogy nem életveszélyes. — Az orosz konzult rögtön értesitették a szállóban történtekről, mire az intézkedett, hogy a sebesültet azonnal szállitsák be a katonakórházba s amennyire tellett tőle, arról is gondoskodott, hogy titokban maradjon a dolog. Ez azonban, amint a párisi ujság közléséből látszik — nem sikerült. — Az orosz cári családnak különben nyolc olyan nagyhercege van, akit Alexandrovics Pálnak hivnak. Nem lehet tudni, hogy melyik közülük a kalandos utas.

— **Reklám, mely az idegenforgalom emelésére szolgál.** Egy előkelő délamerikai cég átvette a Kristály ásványviz egyedüli elárusitási jogát Délamerikában. E cég most kinematografiai felvételeket és szines vetitett képeket rendelt Magyarország vidékeiről, városairól és egyéb látványosságairól, melyeket sorozatban fog Délamerika összes színházaiban bemutatni. A képsorozatban lukácsfürdői felvételek is, és különösen a Kristály-forrás berendezéseiről, szép képek lesznek. A felvételeket az itteni Uránia szinház fényképésze Zitkovszky Béla végezte. Jól és meggondoltan választott képsorozat lesz az ország minden látványos tájékáról, mely fel fogja kelteni a külföldiek érdeklődését s ez használ majd a vállalatnak is; igy közvetve kivánja a délamerikai cég a figyelmet a Kristály forrásvizre irányitani, melyről nem lesz érdektelen tudni, hogy a forrás teljesen különválva a Szt.-Lukácsfürdő többi forráscsoportjaitól fakad a Lukácsfürdő belső udvarában, ahol ezt egy kis tornyosépület jelzi. Kétségtelen, hogy nagy mélységben a budai hegyek alatt huzódik e forrás, mig a Szt-Lukácsfürdő területére ér, ahol egy körülbelül 10 cm. átmérőjü sugárban felszökik. Egy tiszta ónból készült ugyancsak 10 centiméter átmérőjü csővezeték 14 méter mélyre van itt a föld alá süllyesztve, mely a forrást feltogja, körülzárja és egyenesen a töltőkészülékekhez vezeti. A töltők önmüködő szénsavnyomás alatt álló záró szerkezettel birnak, mely mihelyt egy palack meg van töltve, azonnal rácsukja a palack dugóját. Igy a forrás a palackokba folyik anélkül, hogy emberi kéz, levegő vagy szerves anyaggal érintkezésbe juthatna. Ez a magyarázata annak, hogy a Kristály-viz megtartja az üvegben is eredeti természetes tisztaságát változatlanul éveken át minden éghajlatban s e tisztaságának és tartósságának köszönhető, hogy ma már világforgalmi cikkei képez.

---

kereszt tövében merengő turulmadárra, mely leeresztett szárnynyal, de azért éberen őrködik a magyar korona fölött. Bámulatosan ihletes részlet. Igazán kár e müért, de legalább kaptunk egy pompás eszmét és formát a magyar Pantheonhoz.

Róna József alkotása meglepően eredeti és magyar. Mély fölfogással, szerencsés ihlettel s hozzátehetjük még: párját kereső technikával adja Vörösmartyt, az *egész* Vörösmartyt. Ahogy a nagy költő alakja előttünk áll a részletekből, költeményeiből, ugy egységes ez a müemlék is a részletei révén. Fölötte uj és meglepő gondolat volt a merengő költőt oly talapzat elé helyezni, melynek sarok-oszlopait fatörzsek, párkányzatát pedig a stilizált lombok képezik, jelzéséül annak, hogy szabad természetben, fák lombjai alatt, patak forrása mellett volt a költő kedvenc tartózkodása. A forrás mellett *Sellő* sir és a *Vén cigány* huzza kesergő nótáját, de ritka müvészi tapintattal csak jelezve, csak kisejtetve a forrás szikláiból, melyből e két alak ki van képezve, hogy ott legyenek ugyan, de mégse vonják el a figyelmet a főalaktól. A fák koronái fölött, felhők között robognak el a *Zalán futása* alakjai, Árpád, Lehel, Tass és a többi vitéz. Szálló Turul követi őket s fehér lovat áldoz Hadurnak fohászkodva a Táltos. Hős Ete ül elől s ölében a szerelmetes Hajna lehajolva babért nyujt a merengő költőnek. Gyönyörü megoldása egy végtelenül nehéz kompozicionak. Bárhonnan tekintsük is ezt a mozgalmas csoportot, mindenünnen megkapó egészet ad. Első tekintetre nem látszik meg rajta az a nagy müvészi finesse, melyet a szobrász alkalmazott, például a turulnak szerencsés elhelyezése egy üres résznek a betöltésére s Etének széttárt pajzsos karjai, mely mozdulattal elválasztja ezt a csoportozatot az alsó résztől, — s hosszabb idő kell, mig az ember a csoport ritka müvészi becsének tudatára jut. S nagy tömege dacára éppen nem nyomja az alsó részt, mely éppen nem a fák lombjaira nehezedik, hanem arra a sziklatömegre, melyet a négy fatörzs határol. A fatörzseket összekötő relieflapok is azt sejtetik, hogy mögöttük nem üresség tátong. A talapzat reliefjében balra *Csongor és Tünde* végső jelenete elevenedik meg, fához kötve a vén Mirigy dul-ful tehetetlen dühében. Külön is fölhivjuk a figyelmet arra, hogy ez az alak, mely magában is jellegzetes alkotás, mily szerencsésen töri meg a talapzatnak négyszögét, mely e nélkül rideg lenne. A jobboldali relief *A két szomszédvár* utolsó párviadalát ábrázolja, előtérben a haldokló Anikó viziószerü alakjával, oly tapintatos, nem előretolakodó kivitelben, mint az előtér Sellője és Vén cigánya. Hátul a felső-csoport felhői közt aranybetükkel csillog a Szózat első versszaka, alatta pedig a hármas-bérc fölött lebeg a Haza alakja, bölcsős kisdedét tanitja a magyar anya a haza szeretetére, sirhalmok domborulnak a háttérben s az apa, ölében a Honért meghalt fiával, rendületlen hüséggel fordul a Hazához: „Bölcsőd az s majdan sirod is, mely ápol s eltakar.“

Ritka szerencsés alkotása a müvésznek, ki nemcsak a szónak köznapi értelmében ismeri Vörösmartyt, de nagy fölfogással hatol bele lényébe, s e müvével, mint valami prizmán keresztül megmutatja nekünk is a nagy költő alakját s lelkületének lényét, ugy, amint az az értelmes epigonok fölfogásában él. Méltó emlékszobra lenne ez a költőnek, a müvészet erejével tolmácsolná nekünk az *egész* Vörösmartyt s kiváló becsü dísze lenne a térnek, ahova az emléket tervezik.

Herczeg Ferenc munkái 50 filléres füzetekben.

Füzetes vállalatott inditunk. A fiatal magyar irógárda nemes brigadérosa, **Herczeg Ferenc** válogatott, javamunkáit szedtük ötvenfilléres füzetekbe, hogy az olvasó igy együtt kapja teljes sorozatban azt, amit apránkint megszeretett. Minden két hétben uj füzet jelenik meg. Ára 50 fillér. Előfizetés utján 10 füzet félévre 5 korona. **Singer és Wolfner könyvkiadóhivatala** Andrássy-ut 10. szám. — Az első füzetet kivánatra mutatványszámul ingyen küldjük.

— **A király a halászati kiállításon.** *Bécs*ből táviratozzák: A *király* ma délelőtt meglátogatta a nemzetközi halászati kiállítást. A felség legelőbb a magyar csoportot vette szemügyre. *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter nevében *Tormay* Béla miniszteri tanácsos és *Langraf* János országos halászati felügyelő fogadták; utóbbi szolgált egyszersmind a szakszerű magyarázattal. A *király* tüzetesen megnézett mindent és számos kérdést intézett vezetőihez; különösen érdeklődött ama térkép és grafikon iránt, amelyek az államnak e termelési ág felvirágoztatására irányuló tevékenységet tüntetik fel. Megtudva, hogy ma már több mint 10.300 kataszrális holdon tenyésztenek halat s hogy azokból több mint nyolcezer métermázsa kerül piacra, örömét fejezte ki a felett, hogy sikerült egy ujabb termelési ágat bevezetni s megelégedését nyilvánitva, elhagyta a magyar csoportot.

— **A belga királyné halála.** *Mária Henrietta* belga királyné halála tegnap este, mint már közöltük, váratlanul következett be. A királyné még valami parancsot adott egyik udvarhölgyének, mire a katasztrófa nyomban bekövetkezett. A királyt rögtön tudósitották. Más verzió szerint a királyné halála előtt nem az udvarhölgygyel beszélgetett, hanem az ápoló apácával, kit arra kért, hogy segitse fölkelni. Fölemelkedett, pár pillanatig még tartotta magát, aztán térdre esett, majd a földre rogyott. Nyomban meghalt. Azonnal hivatták dr. *Guillaume* és *Filliaret* orvosokat, de ezek már nem segithettek. Szivszélhüdés ölte meg. A haláleset alkalmával a királyi családnak egyetlen tagja sem volt jelen. A király azért volt távol Luchonban, mert senkisem hitte a katasztrófa ily gyors bekövetkezését, sőt az utóbbi napokban még biztak is a királyné fölépülésében.

A főváros szinházaiban pár pillanat alatt elterjedt a királyné halálának hire. Az előadást félbeszakitották s általában a következő napokra tervezett minden ünnepélyt beszüntettek s a boer tábornokok ünnepélyes fogadtatását is elhalasztották.

Spaa, szeptember 20.

A királyné holtteste a hálószoba mellett levő szobában diszágyon fekszik kiteritve. Itt sem lesz hivatalos ünnepség.

Brüsszel, szeptember 20.

A városban mélységes gyász uralkodik. Mindenütt félárbocra eresztett nemzetiszinü zászlók láthatók. A miniszteriánács elhatározta, hogy délután Spaaba megy, ahová holnap *Bagnares de Luchon*ból megérkezik a király. Az *Independance Belge* jelentése szerint a királyné temetése csak egyszerü lesz, hogy az idegen nemzeteknek ne kelljen külön követségeket ide küldeniök; A király táviratilag intézkedett, hogy a temetés szombaton legyen a laekeni családi sirboltban. A temetésen az uralkodók képviseltetni fogják magukat. Ferenc József király hosszu részvéttáviratot küldött Lipót királynak. Az elhunyt királyné testvéreit: *József* főherceget és *Erzsébet* főhercegnőt Brüsszelbe várják, az azonban kétséges, hogy gróf *Lónyay* Elemérné eljön-e.

— **Országos Kossuth-társaság.** A tegnapi Kossuth-ünnep megmutatta azt, hogy a nemzet végtelen hódolattal tud ünnepelni, ha Kossuth Lajos emlékét kell azzal megtisztelnie. Hálás munkára vállalkozik tehát az, aki ébren tartani igyekszik a magyarban a Kossuthra való emlékezést s különösen hálás és tiszteletreméltó ez a munka akkor, ha nem szolgáltatják ki ezt a hatalmas nevet semmiféle politikai pártszempontnak. Ebben a reményben örömmel kell üdvözölni azt a mozgalmat, amelyet a Kossuth-asztaltársaságok inditottak egy országos Kossuth-Társaság érdekében. Már a mult esztendő végén, ezeknek az asztaltársaságoknak nagygyülésén fölmerült az eszme, hogy a közös cél annál sikeresebb szolgálatára országos szervezetté kellene hogy átalakuljon a sok szertetagolt kis társaság. Egy szervezőbizottságot is küldtek ki. Az elkészitette az alapszabályokat s föterjesztette a belügyminiszterhez jóváhagyás végett. — Miután ezzel elkészültek, ma délben a Sas-kör nagy termében megtartották az első értekezletet is az alakitandó társaság érdekében. *Lakatos* Miklós volt országos képviselő ült az elnöki székben s részt vettek az értekezleten a függetlenségi párt vezéremberei és a Sas-kör vezetősége is. Az alapszabályok előterjesztése után egyhangulag kimondták, hogy propagandát csinálnak az eszmének. — Ugyancsak ezen az értekezleten azt is elhatározták, hogy a vasárnapra a Tattersalba tervezett gyüiést nem tartják meg.

— **Györgyike-gyüjtemény.** Annak a rendkivül érdekes Mauthner-féle Cactus Dahlia (Györgyike) gyüjteménynek egyrésze, mely a pozsonyi kiállitáson általánosan feltünt és mely csoportnál Izabella főhercegnő oly hosszasan időzött, körülbelül 100 fajban, — *Mauthner* Ödön császári és királyi udvari magkereskedő Andrássy-uti üzletének kirakataiban látható.

— **Pillsbury a Lipótvárosi Kaszinóban.** A Lipótvárosi Kaszinónak ma érdekes vendége volt. *Pillsbury*, a világhirü amerikai sakkmester eljött Budapestre a feleségével s ma este 6 órától 10-ig tizenegy játszmát játszott a Lipótvárosi Kaszinóban. A sakktáblát a mester nem is látta s tiz játszmát nyert, egyet *Dallos* Károly ellenében elvesztett. Az érdekes játszmákat előkelő közönség kisérte figyelemmel s az amerikai mestert szives ovációkban részesitették.

— **A Fram.** Jég nem állotta utját, szabad és sima volt a tenger, mikor a *Fram*, Nansen hires hajója befutott a stavengeri kikötőbe. Másodszor tette meg világraszóló utját a hó és jég örök hazájában s utasait másodszor is a nagy, örök vágy lelkesitette:

— Előre az elérhetetlen, a bizonytalan északi sark felé!

És a hü, az erős, a vasbordáju Fram ujra nekivágott a hómezőkbe vesző haboknak. 1898-ban indult utnak, elhagyta a fjordok partjait, bucsut vett az utolsó, gyér parti harasztól is, hogy mozdulatlan jégtáblák közé ékelve várja meg *Sverdrup* kapitányt és *Peary* Róbert hadnagyot, akik szánon vágtak a kétes messzeségnek. Három évig voltak távol a civilizált világtól. Miénk volt a nyugodt, kényelmes élet, a rendes közlekedés, a lakályos otthon, mig künn a hómezőkön nehány rettenthetetlen ember tört előre, hogy engedve nyugtalan vérük parancsának szolgálják a tudományt és a világ érdeklődését. Soha sem tudták reggel, vajjon rájuk borul-e még az éjszaka s mikor kifáradva álomra hajtották fejüket, lelkükbe lopódzott a kérdés, hogy megpillantják-e a sarki hajnal derengését. Előre, mindig csak előre hajtotta őket vágyuk, de egyszerre megszólalt a természet komor szavával:

— Tovább nincs ut.

S a reményeik ujra összedültek, megfordultak, hogy visszatérjenek a Framhoz. Hosszu bujdosás után megpillantották hü hajójukat, az ő világukat, földjüket s hosszu, hosszu hónapokig vártak, mig 1902. julius hónapjában egy erős déli áramlat nem szabaditotta fel őket a jég közül. Mentek haza, hol taps, elismerés fogadta a lelkes kutatókat.

Az északi sark pedig marad továbbra is a rejtelmes, a megfejthetlen. Halandó nemér szüz vidékére, de mint a tulvilág problémája örökké foglalkoztatja az emberi elmét.

— **Krüger emlékiratai.** Krüger már megirta, illetőleg tollba mondotta már titkárjának emlékeit s a könyv, mely a délafrikai szabadságharc okait fogja feltárni, valószinüleg már november 15-én megjelenik Lehmann müncheni könyvkereskedő kiadásában, aki az egész nemzetközi irodalmi piacra vonatkozó kiadói jogért egy millió márkát ajánlott föl és ad meg. Krüger apó nehezen egyezett bele a dologba, melyről, mig a háboru folyt még Dél-Afrikában, tudni sem akart. A tiszteletdijat most sem fogadja el, azt szükölködő boerok családjainak engedi át. Az emlékiratokban legfőképp a háboru kitörése előtti események elmondására, tehát az okok feltárására szoritkozik és Krüger előadási módja a lehető legtárgyilagosabb. Minden szavát mérlegelte és csupán teljesen hiteles adatoknak irásba foglalását engedte meg. Magát a háborut egy rövid fejezetben intézi el. Lehmann kiadó nagyszabásu operációkkal bocsitja világnak a könyvet. Dél-Afrika számára egyelőre 10.000 példányt nyomat belőle, a német kiadás azonban 100.000 példányra rug majd. A könyvnek terjedelme 200—300 nyomtatott oldal lesz.

— **Az uj müegyetem.** A budapesti uj müegyetem épitését nemrég kezdték meg a budai Lágymányoson. *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter az uj főiskola mintaszerü berendezése érdekében most külföldi tanulmányutra küldte dr. *Tóth* Lajos miniszteri osztálytanácsost, az egyetemi ügyosztály vezetőjét és *Czigler* Győző müegyetemi tanárt, az uj müegyetem tervezőjét. A miniszter megbizottai megtekintik a külföld legelső technikai főiskoláit és tapasztalataikat érvényesiteni fogják az uj müegyetem berendezésénél.

— **A szállodások kongresszusa.** *A szállodások nemzetközi kongresszusa* szeptember 23-ikán kezdődik. A kongresszus végleges programmja a következő:

Szeptember 23-án, kedden 8 órakor este ismerkedési est és ebéd a Hungária-szállóban, ahol *Halmos* János polgármester üdvözli a vendégeket. *Szerdán, 24-én* reggel 9 órakor a Nemzetközi Egyesület felügyelő-bizottságának ülése az *István fhg* szállóban, 10 órakor közgyülés az *Akadémia* disztermében, ahol *Széll* Ignác államtitkár a kormány *Márkus* József főpolgármester a főváros nevében üdvözli a vendégeket. A hölgyek és a nem közgyülési vendégek a Vigadóteri kioszktól sétakocsikázásra indulnak a városba. 1½ órakor reggel a *Margitszigeten*, ½ 3 órakor indulás kocsikon a vár és királyi palota megtekintésére. 5 órakor diszebéd a *Vigadóban*. Pont ½ 9 órakor előadás a *M. kir. Operá*ban. 25-én *csütörtökön*: reggel 8 órakor a *Központi vásárcsarnok* megtekintése, ahol *Almády* Géza tanácsos fogadja a vendégeket. 9 órakor a fogaskerekühöz, innen fel a Széchenyi-hegyre, fél tizenegy órakor reggeli a *Svábhegy szállóban*, 12½-kor gyalogséta a *Normafa-utón* át a *Zugligetre*; innen villamossal a városba vissza. Három órakor a felügyelő-bizottság ülése, 5 órakor a Petőfi-térről Budafokra. Esti ünnepély a *Törley*-kastélyban. 26-án, pénteken reggel 9 órakor: Találkozás az *Erzsébetféri*-kioszkban; az *Uj országház* és *igazságügyi palota* megtekintése. Kirándulás a földalatti villamossai a városligetbe. 11½ órakor reggeli a *Gerbaud*-pavillonban. 1 órakor a *Park-klub* megtekintése, ahol gróf *Szapáry* Pál diszelnök fogadja a vendégeket. 2 órakor felügyelő-bizottsági gyülés. 4 órakor a *Budapesti Vendéglős-Ipartársulat* bucsuebédje a *Royal* szállóban. Este 7½ órakor a vendégek kocsikon a Dunapartra mennek a főváros által rendezett kivilágitás és a Dunán tervezett ünnepély megtekintésére.

— **A bécsi milliós sikkasztás.** A Länderbank ötödfél milliójának elsikkasztójáról *Jellinek* Ödön volt pénztári tisztviselőről, még eddig semmi hir sincs. Az elsikkadt milliók egy részét Jellinek vagyonából, befektetéseiből és követeléseiből visszaszerezheti a bank, de hogy mennyi fog megtérülni, az egyelőre még meg nem állapitható. Igy ma is sokan jelentkeztek már, akiknek Jellinek az utóbbi hónapokban kisebb-nagyobb összegeket kölcsönzött, mindegyiknek azt mondván, hogy pénzét szerencsés börze-pekulációk utján szerezte. A pénzesszekrényében talált értékpapirok névleges értéke csak 75.000 korona ugyan, de a mai árfolyam szerint 150.000 koronát érnek. Jelentkezett a többi közt Jellineknek egy rokona is azzal, hogy Jellinek neki 60.000 koronát előlegezett egy házvételre. Egy váltóüzletben Jellinek felesége számára 189.000 korona volt letéve azzal, hogy az illető váltóház az ő nevében tőzsdei müveleteket végezzen ezzel az összeggel. A hatóság lefoglalta ezt is.

Jellinek hollétét illetőleg eddig csak kombinációk merültek fel. *Klosterneuburg*ban egy városi biztos az éjjel a parkban olyan szabásu embert látott, akire a sikkasztó arcképe nyomán Jellinekre vélt ismerni. De mikor feléje közeledett, az ismeretlen tovasietett s azóta nyoma veszett. Hogy csakugyan Jellinek volt-e az illető, az éppenséggel nem bizonyos. Azt is beszélték ma délelőtt Bécsben, hogy Jellineket *Herzogenburg*ban, más verzió szerint Passauban elfogták, de ezek a hiresztelések nem bizonyultak valóknak.

A sikkasztó üzlettársát, Pollák Adolfot, az elektromobil-gyár igazgatóját már tegnap letartóztatták s fogva is tartják, mert az a gyanu terheli, hogy valami módon büntársa volt Jellineknek a sikkasztásaiban. Az emlitett gyár és a gyár irodája csak a Pollák nevén volt bejegyezve, holott Polláknak, mint volt egyszerü könyvelőnek nem lehetett akkora vagyona, hogy ilyen gyárat alapitson. A Pollák nevére való becégezés csak azért történt, mert Jellinek, a bankhivatalnok, nem léphetett egyszerre ugy az üzletvilág elé, mint gyár- és üzlettulajdonos. Ugyancsak Pollák nevén szerepelt a frauenburgi turfagyár is, illetőleg a cég Esser és Pollák névre szólt. Esser ugyanis az a mérnök, akitől Jellinek a szabadalmat 10.000 koronáért megvette. Mindezekből azt következtetik, hogy Polláknak tisztában kellett lennie azzal, hogy Jellinek roppant pénzanyaga nem kerülhetett elő tisztességes uton.

A bécsi rendőrigazgatóság a budapesti főkapitányságnak is küldött az esetről távirati értesitést személyleirással együtt, amely szerint Jellinek 34 éves, középtermetü, gyönge testalkatu, arca sovány és halovány, haja és bajusza fekete, kissé sántit s mikor olvas, csiptetőt visel. A bécsi rendőrség a kremsi Dunahid alatt egy kézitáskára, felöltőre és kalapra akadt s e holmikban Jellinek tulajdonára ismertek. Nem lehetetlen, hogy a sikkasztó öngyilkos lett. Aki holttestét előkeriti, 200 koronát kap, aki azonban élve juttatja a rendőrség kezére Jellineket, annak 1000 korona a jutalma.

— **A mezőgazdasági muzeum bokréta-ünnepe.** A Városligetben, a tó partján épülő mezőgazdasági muzeum reneszánsz épületén ma délután tartották meg a bokréta-ünnepet és az épületet erre az alkalomra lobogókkal, drapériákkal és virág-girlandokkal gazdagon fölékesitették.

A bokréta-ünnepre előkelő uri társaság gyült egybe, ott volt *Márkus* József főpolgármester, *Lestyánszky* Sándor miniszteri tanácsos, ki Darányi miniszter képviselte, továbbá *Baldá* Árpád mezőgazdasági muzeumi igazgató, *Alpár* Ignác a tervező müépitész, *Heuffel* Adolf középitési igazgató, *Fittler* Kamill müépitész stb. és az épitési iroda valamennyi tagja. A társaság a hatalmas faállványokról megnézte az épületet, melynek legnagyobb része tető alatt van. Gyönyörü jelenet folyt le a legfelső állványon, hol az épitkezés összes munkásai egybegyültek. A miniszter képviselőjét és az urakat harsány éljenzéssel fogadták és ezután egyikök előlépve, szép beszédben Isten áldását kérte az épületre és az épitkezés vezetőire. *Lestyánszky* tanácsos néhány szóval válaszolt a beszédre, azután barátságos lakoma volt, melyen sok lelkes felköszöntő hangzott el. Az épület a jövő év őszén készül el teljesen az ezredéves kiállitás történelmi csoportjának stiljében, csakhogy most már tartós anyagból.

— **Házasság.** *Eisler* László szeptember 28-ikán esküszik örök hüséget a Dohány-utcai izraelita templomban *Eichner* Ella kisasszonynak, *Eichner* Soma szerkesztő leányának.

Kiss Tivadar, magyar vöröskereszt-egyleti tisztviselő holnap, vasárnap délután 5 órakor vezeti oltárhoz özvegy *Matulay* Istvánné leányát, *Stefikét*.

— **Szerencsétlenség egy templomban.** *Newyork*ból táviratozzák: A baptista szerecsenek birminghami (Alabama) kongresszusa alkalmával a baptista templomban iszonyu rémület támadt, amelynek következtében *80 ember életét vesztette*, ugyanannyi sulyos és száznál több ember könnyü sérülést szenvedett. A dolog ugy történt, hogy egy szerecsen tanító és *Booker* washingtoni publicista beszéde alatt a templomban szorongó tömegben két néger hajbakapott egymással. Néhány ember azt kiáltotta erre: Fight! Fight! — amit a távolabb állók ugy értették, mintha *Fire*-t (tüz) kiáltottak volna. A templomban lévő sokaság, amelynek száma körülbelől 2000 volt, ijedtében a kijáratok felé tódult. Iszonyu jelenetek játszódtak le erre. Férfiak, asszonyok a padokra ugráltak, sokan leestek a földre, ahol a többiek *irgalmatlanul összetaposták őket.*

— **Dinamitmerénylet egy bányában.** Nagy kárt csinált tegnap bosszuból *Szabó* Rezső bányász a *Salgó-Tarján* mellett levő *baglyasaljai* bányában. Beférközött a dinamit-raktárba, ellopott negyvenhét kilogramm dinamitot sok gyutacsot s ezt a bányában négy kü önböző ponton elhelyezte azzal a szándékkal, hogy fölrobbantja az egész bányát. Mindenütt három méteres gyujtózsinórt alkalmazott és a Gusztáv-aknában három helyen irtózatos dörejjel föl is robbant a dinamit. A detonáció az egész környéket megrázkódtatta, a bányából pedig sürü füst tört elő. Szerencse, hogy a robbanás éppen a déli munkaszünet idején történt s igy emberéletben nem esett kár, mert a munkások mind tönn voltak. A bánya több helyen részben beomlott. Szabó Rezső bányászt elfogták. Azt mondja, hogy rosszul bántak vele és ezért akart bosszut állni. A Budapesti Tudósító az esetről ezt jelenti: Illetékes helyen nyert értesülésünk alapján közölhetjük, hogy a Gusztáv-akna egy mellétkárnájában történt ugyan robbanás, de oly elenyésző kisméretü, hogy az egész kár, amit néhány talpfában okozott, összevéve 10 koronára rug.

— **Szerkesztő változás.** *Szász* József az *Egyetértés* felelős szerkesztője a mai napon megvált állásától, s kilépett a lap kötelékéből.

— **Tüntetés az Opera előtt.** Az Operaház előt tegnap este végbement tüntetésre vonatkozólag a rendőri sajtóiroda a következő jelentést adta ki:

A Kossuth-ünnepély alkalmából az Operaház előtt este megkisérelt tüntetésről egyes lapok tulzott hireket hoznak; a tény az, hogy vagy 300 főből álló csapat az Operaház ellen tüntetni akart és miután előzőleg a rendőrséghez egy *Altmann* Gyula nevü 13 éves gyermek lett előállitva, kinek zsebei tele voltak kővel és ez társaira hivatkozott, akiknek unszolására rakta zsebeit tele, hogy ablakokat bedobálhassanak, igy természetes, hogy a rendőrség az Operaház előtt megjelent zajongókat szétoszlatta és közülök négyen, kik a távozásra való felszólitásnak nemcsak nem engedelmeskedtek, de mint vezetők, társaikat izgattak — elő lettek állitva, de igazolás után ismét szabadon bocsáttattak. Az operaházi tüntetés után az onnan távozó csapatból *Gerő* Zsigmond a Vasvári Pál-utcában, *Braun* Géza, *Minarik* Lajos és *Brenner* Arthur a Hársfa-utcában kődobással ablakokat zuzván be, szintén elő lettek állitva. Ezeken felül elő lett még állitva *Singer* Izidor, aki az Erzsébet-körut 39. számu ház diszitéseit tépte le. Mindezen előállitásoknál az utcán járó-kelő közönség figyelmeztette a rendőröket az illetők vétkes cselekményeire és segédkezett az előállitásoknál. Az egyesek zsebében talált kövek a rendőrségnél vannak.

(x) **Kávé-, tea- és rum-** különlegességek legolcsóbban kaphatók Fratelli Deisinger-cégnél Budapest, Ferenciek-tere, királyi bérpalota, Raktárak Fiume, Trieszt.

(x) **Rendkivüli olcsón árusittása** most hétfőn, kedden és szerdán a *Párisi Nagy Áruház* üveg- és porcellánáru-osztályában következik. lásd a hirdetést. E cikkek feltünő olcsóságuk dacára distingváltak és a legjobb közönségnek ajánlhatók.

(x) **Az állatkertben** tartózkodó állatcsoport rendkivüli látványosság. Ugy állatainak sokaságát, mint azoknak rendkivüli érdekes módon való idomitását mindenkinek figyelmébe ajánljuk.

(x) **Tessék elolvasni** a mai lapunkban megjelent Leitersdorfer és fia férfiszabó-cég (Koronaherceg-utca 6.) hirdetését.

FŐVÁROS

(*) **A konverzió.** A pénzügyi és gazdasági bizottság ma délelőtt ülést tartott *Matuska* Alajos alpolgármester elnöklésével. *Feleki* Béla bizottsági tag megtette azt az inditványát, amely arra vonatkozik, hogy a főváros a régi 25 millió forintos négy és félszázalékos kölcsönét konvertálhassa négyszázalékosra. A pénzügyi és gazdasági ügyosztály hozzájárult a javaslathoz, ugy hogy a 25 milliós kölcsön 90 évi lejáratu négyszázalékos kölcsönre konvertáltassék s azzal, hogy intézzenek felterjesztést a kormányhoz az iránt, hogy ezt a kölcsönt ruházza föl a pupilláris biztositék minőségével.

Feleki Béla inditványát a pénzpiac helyzetének alkalmas voltával és azzal okolta meg, hogy a főváros tetemes megtakaritást ér el. *Fenyvessy* Adolf azt szeretné, ha megvárnák a nagyobb árfolyamot. *Herczog* Péter hosszunak tartja a törlesztés idejére javasolt kilencven esztendőt, vitatott tulságosan rövidnek az ötévi fölmondási időt, *Polónyi* Géza arra kéri a tanácsot, fontolja meg, nem lenne-e előnyösebb a részleges helyett az általános konverzió? *Palotai* Rezső bizonytalannak látja a nagy költség mellett a kiszámitott ötvenezer korona hasznot. *Lampl* Hugó tőszámvevő is helyesebbnek tartaná a konverziót arra az időre halasztani, amikor ujabb kölcsön fölvételére lesz szükség, ami sajnos, 2—2½ év multán el fog következni. De mivel a csekélyebb könnyitést is szivesen látja, elfogadja a részleges konverzió eszméjét is. *Feleki* Béla ismételve ajánlja a pénzügyi osztály javaslatának elfogadását. *Vaszilievits* János tanácsos előadja, hogy a pénzügyi osztály célja a javaslatával csak az volt, hogy az egypár év multán bekövelkező kölcsön-fölvételt illetőleg általános konverziót mintegy előkészitse és megkönnyitse. A többség elfogadta az inditványt, azzal, hogy a lejárat kilencven évre s a fölmondás öt évre tétessék és hogy kérjék a kormánytól a pupilláris biztositék erejével való fölruházását a konvertált kölcsönnek.

(*) **Ó-Buda fejlesztése.** A III. kerületi bizottsági és kerületi választmányi tagok arra kérték a kereskedelemügyi minisztert, hogy gyárak alakitásakor ajánlja a tervezők figyelmébe Ó-Budát, amely erre igen alkalmas terület. Kérték továbbá, hogy állittason föl Ó-Budán timár- és mü-himző iskolát. A miniszter, a ma érkezett leiratában azt válaszolja, hogy készségesen elismeri, hogy Ó-Buda alkalmas a gyárak alapitására és szivesen reátereli az illetők figyelmét, ami azonban a két iparisk olát illeti, a miniszter kijelenti, hogy ezeket most nem szervezheti, mert a már most meglevő iparoktató-intézetek is nagy terhet rónak a kormányra.

(*) **Uj vasut a Svábhegyen.** *Kugler* Henrik magánzó, és *Kugler* Mihály nyugalmazott államvasuti felügyelő tudvalevőleg előmunkálati engedélyt kaptak egy gőzmozdonyu vasutra, mely a Ferenc József-hid budai oldaláról indulna, a Gellért- és Sashegy megkerülésével a Farkasvölgyön át a Jókai-villánál a Svábhegyre jut és onnan vizszintes irányban, a Disznófő érintésével a Szép-Juhászhéhoz vezet, a megye területén pedig *Nagy-Kovácsig*, illetőleg *Solymárig* folytatódik. A vasut, melyet a tervezők Széchenyi-vasutnak nevezne k, nagy jelentőségü a főváros társadalmi és egészségügyi fejlődésére nézve, mert százezreknek nyit utat az özondus budai hegyekbe és feleslegessé teszi drága pénzen külföldön keresni menedéket a nagy hőség és a rossz levegő ellen. Vasárnaponként 50—60 ezer embert juttat olcsón a legszebb üdülőhelyekre, valamint állandó téli tartózkodással rendes zárt és fütött kocsiban megkönnyiti az állandó letelepedést egészséges helyeken. A tervezők egyesültek a Tusculanum magyar tisztviselők országos házépitő-szövetkezetével. A vasut *Solymárról* az esztergomi vasuttal akar összeköttetést létesiteni, ami lehetőségessé teszi, hogy a nyugoti pályaudvarról is közvetlenül és átszállás nélkül lehet a Zugligetbe és a Svábhegyre jutni, és megteremti a párisi *ceinture-vasut* mintájára a nagy peripheriális vasutat Budapesten.

SZINHÁZ, ZENE

** **A Jókai-Kör estélye.** A III-ik kerületi *Jókai-Kör* fényes müvész-esttel ünnepelte Kossuth Lajos születésének századik évfordulóját. A Korona-vendéglő nagyterme zsufolásig megtelt előkelő és lelkes közönséggel, mely a magas szinvonalon álló, gazdag változatossággal összeállitott müsornak minden pontját zajos tetszéssel honorálta. Az ünnepi beszédet a hangverseny elején *Vészi* József, a kerület országos képviselője mondta. A fényes rögtönzés, mely Kossuth nagy alakjának minden lényeges vonását plasztikusan domboritotta ki és a szónok lelkes előadása magával ragadta az egész közönséget. Ezután *Abrányi* Emil szavalta el Kossuthot dicsőitő költeményét, hasonló hatással, szünni nem akaró tapsok és éljenek közt. Zajos tapsok üdvözölték a pódiumon *Abrányiné*-Weln Margit asszonyt, aki gyönyörü hangjának és előadásának egész bájával énekelte Verő Györgynek egyik brilláns mazurkáját és azután — háromszoros ráadásul — bámulatosan szinezett magyar dalokat. A kitünő müvésznőt, aki ebben a szezonban először lépett a nyilvánosság elé, a hálás közönség frenetikus tapsokkal, szünni nem akaró kihivásokkal ünnepelte. Nagy és lelkes ováció jutott osztályrészül *Szilágyi* Arabellának, ennek a hatalmas drámai énekesnőnek is, aki ezuttal magyar dalokat adott elő, Káldytól a „Jaj régi szép magyar nép" kezdetüt és Lányi Ernőtől a *Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajost*, ez utóbbit cigányzene kisérete mellett, mély érzéssel, erős magyar lendülettel, zajos hatással. A kiváló müvésznők mellett a mi nagy müvészünk, *Ney* Dávid szerzett a mai est hallgatóságának rendkivüli élvezetet a *Fegyverkovács* áriájával és a ráadásul énekelt magyar dalokkal. Csodálatos, hogy ez a nagystilü, klassztkus énekes mennyi kifejezéssel, milyen elragadó magyar temperamentummal tudja előadni népdalainkat. *Arányi* Frigyes, a kitünő hegedü-virtuóz, brilláns müvészettel játszotta Vieuxtemps Andantéját és Zarzicky Mazurját. Méltó módon sorakozott a kiváló müvészekhez a nagytehetségü, fiatal *Perényi* István, akinek a férfias, uemes tónusokban gazdag gordonkajátékát szintén lelkes elismerésben részesitették. A müvészeket *Mayer* Gusztáv kisérte zongorán, aki maga is a legjobb, legdiskrétebb müvészek közé tartozik. A *Jókai Kör* mai estélye fényes uvertürje volt az idei hangverseny-szezonnak.

** **Hirek a Nemzeti Szinházból.** Az uj betanulással előadott *Coriolanus* holnap, vasárnap, másodszor és szerdán harmadszor kerül szinre. Hétfőn a *Pogány Gábor* előadásán Lindner Berta szerepét először játszsza *T. Delli* Emma és kedden a *Himfy* dalaiban Rosti Antal szerepét *Gál*. — A mult szezon müsoráról szinrekerülnek a következő kiválóbb darabok: *Ahol unatkoznak*, amelyben Prielle Kornélia először lép fel szabadsága után, továbbá *Fernande* és *Clémenceau*. Vasárnap, 28-án az *Ember tragédiája* kerül szinre. Ez a négy előadás, valamint a *Coriolanus* két előadása 7 órakor kezdődik.

** **Az Opera uj tagjai.** A m. kir. Opera igazgatósága *Prévost* Henriket tagjai sorába szerződtette; az uj tag legközelebb csütörtökön, e hó 25-én lép fel *Aidá*ban, azután pedig vasárnap, e hó 28-án *Othello* cimszerepét fogja játszani, Uj balletmesterül az Opera igazgatósága *Querra* Miklóst, a bécsi opera volt első táncosát szerződtette, akit *Mader* igazgató ma délelőtt mutatott be a balletszemélyzetnek. Querra, aki nemcsak mint táncmüész, hanem mint balletrendező és balletszerző is jó névek örvend, hétfőn kezdi meg müködését.

** **A Vigszinház bemutatója.** A *Vigszinház*ban szombaton, e hónap 27-ikén, lesz a bemutatója *Heros és Milou* uj bohózatának, *A három grácia*nak, amelyet *Rajna* Ferenc forditott. A darabból első próbák folynak.

** **A Magyar Szinház bemutatója.** A *Magyar Szinház*ban *pénieken*, 19-ikén lesz bemutatója az első énekes ujdonságnak, *A sötét kamrá*nak, amelyet *Deherre* és *Froyez* irt, s *Heltai* Jenő dolgozott át magyarra. Ez az ujdonság lesz a bemutatkozója a Magyar Szinház uj rendezőjének, *Rubos* Árpádnak. *A sötét kamra* főszerepeit Kornai Berta, Szelestey Elza, Sziklainé, Sziklai Szeréna, Boross, Mátrai és Ráthonyi játszszák.

** **Kossuth Lajos.** Ifjabb *Bokor* József történeti korrajzának, Kossuth Lajosnak mai második előadása is lelkes hatást keltett a *Népszinház*ban. A zsufolt ház közönsége nyilt szinen is ismételten megtapsolta a darab költői jeleneteit, az egyes képek után pedig a szerzőt és szereplőket, valamint zajosan ünnepelte *Kossuth* Ferencet és *Kossuth* Lajos Tódort, akik egy páholyból nézték az előadást. A darab a jövő héten hatszor kerül szinre.

** **Hirek a Magyar Szinházból.** *Ledofszky* Gizella, a *Magyar Szinház* távozó müvésznője bucsufelléptei során e héten csütörtökön lép föl ujra, *A postásfiu és hugá*-ban, s ezuttal is *Klári* szerepét játszsza. — *Verő* György nagysikerü darabja, a Bölcső és koporsó, holnap, vasárnap kétszer is szinrekerül. Az *esti* előadásban megelőzi az *Aranylakodalom III. képe*, délután pedig a *Varázshegedü* operett kerül szinre a nagyhatásu alkalmi szinmü után.

** **A Szigligeti Szinházból.** A *nagyváradi Szigligeti szinház*ban tegnap kezdte meg az előadásait *Somogyi* Károly jeles társulata, amely a nyári szezont *Kaposvárolt* töltötte. Az első est diszelőadása volt Kossuth születésének századik évfordulója alkalmából. *Verő* alkalmi darabja, a *Bölcső és koporsó* került szinre. A darab, amely kitünő előadásban ment, nagy sikert aratott. A közönség sokat tapsolt *Tóth* Eleknek, aki az ujságirót játszotta, *Pintérné*nek (Panna) és *Bérczy*nek. A társulat kiváló erői különben az emlitetteken kivül H. *Novák* Irén, *Bilkey* Irén, a *Pelérdy* pár, *Márkus* Aranka, T. *Pogány* Janka, *Pintér* Imre, *Krasznay* Andor stb. A jövő héten lesz a premierje egy tehetséges nagyváradi ujságiró, *Biró* Lajos *Leányok* cimü darabjának, amelynek főszerepét H. *Novák* Irén, a kitünő naiva játszsza.

** **Legujabb zeneművek** kaphatók *Szilágyi* Béla könyv- és zeneműkereskedésében, Budapest, Károly-körut 26. — Operák és operettek zongorára szöveg nélkül: Bizet Carmen 10.— K., Wagner Tristan és Isolde 9.60 K., Bolygó hollandi 7.20 K., Tannhäuser 9.60 K., Verdi Aida 9.60 K., Troubadour 3.60 K., A tévedt nő 4.80 K., Offenbach Hoffmann meséi 10.— K., A bőregér 5.40, San-Toy 5.40 K., Görög rabszolga. Geisha, Cirkusz-élet, Szerencse csillaga, Kis aranyos egyenkint 6.— K., Florodora. Kis szökevény, Postás fiu, New-York szépe egyenként 7.— K. Operettek magyar szöveggel 2 füzetben: Katalin, Hoffmann meséi, Kis szökevény, New-York szépe, Fifine füzetenként 3.— K., Mader Szerelmi kaland, Tréfás ballet 2 füzet 6.— K., Egy görbe nap, énekes bohózat 3.— K., Der Kellermeister 2 füzet német szöveggel 6.— K., Das süsse Mädel 2 füzet 6 K., Az izé, potpourri 3.60 K., Luna asszony, potpourri 3.— K., Tarka Színpad müsoráról: Van-e tehetségem? 2.— K., Vén kocsis dala 3.— K., A diófa románca 1.50 K.,

Tekintetes ur 1.60 K. *A rózsabimbó és a méh.* románc az „Ornagy ur"-ból, magyar szöveggel 2.60 K.. Legkedveltebb kuplék: Dran'n ma um 1·80 K., Meine Lily (Lotti ezredeseiből) 1·80 K., Du mein Girl 1·80 K.; ugyanez magyar szöveggel 2.— K., Zsuzsi-kuplé 2·— K. Die Haselnuss 2·40 K. Der lustige Ehemann 2·40 K. Luna-Walzer 2·40 K. Az izé-walzer 2·40 K. Madame Sans-Géne 1·80 K. Legujabb 101 magyar népdal 3.— K. Könyv- és zenemü-jegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Állandó vevők kedvezményben részesülnek.

** **Hoffmann meséi a Telefon Hirmondóban.** A Hoffmann meséi, Offenbach örökszép zenéjü operettje kerül előadásra ma este a m. kir. Operaházban. Ez előadás a Telefon Hirmondó összes állomásain keresztül hallható lesz. A Hoffmann meséinek átvitele a Telefon Hirmondón keresztül kitünően érvényesül s igy mindazok, akik szeretik Offenbach melódiáit, kellemes szórakozást találhatnak annak megallgatásával. Az opera közvetitése után 11 óráig még cigányzene lesz hallható a kagylókon keresztül, melyet az Elite- és az Emke-kávéházból közvetit a Telefon Hirmondó.

Coriolan.

— Repriz a Nemzeti Szinházban. —

Budapest, szeptember 20.

Kossuthot ünnepeljük, akiben a hazaszeretet százszor nagyobb volt a becsvágynál. S éppen most kerül a nemzeti szinpadra repriz gyanánt *Coriolan* annak a római férfiunak az alakja, akiben a becsvágy, az önérzet százszor nagyobb volt a hazaszeretetnél.

Puszta véletlen ez a találkozás, de jól esik csöndes párhuzamot vonni a két férfiu karaktere közt; jól esik átérezni a köztük levő különbséget; jól esik megállapitanunk — magunkba mélyedve, tüntető expektorációk mellőzésével — hogy a két világraszóló históriai alak közül, a római és a magyar hős közül *a magyar volt a rómaibb jellem.*

Shakespeare tüzes lángesze a kiforrás utolsó stádiumán régen tul volt és a müvészi alkotásban elérte az érettség tetőpontját, amikor Cajus Marcius Coriolanus történetét dramatizálta. A tragédia keletkezésének ideje 1600 vagy 1610. Coriolán is, éppen ugy, mint Julius Cézár, a Plutarch-féle életrajzok pontos, lelkiismeretes fölhasználásával készült.

Coriolán, mint drámai alkotás, mint tragédia minden kritikus szemében remekmü. Maga a tökéletesség. De ujabb időben mind jobban szaporodik azoknak a száma, akik Coriolánban a *kor-rajzot* kifogásolják. Akik azon a véleményen vannak, hogy a Krisztus előtti ötödik század rómaiságának a jellemzése történetileg nem hü. Hogy annak a nagyszerü mozgalomnak, mely a patriciusokat és plebejusokat századokon át szembe állitotta egymással és a nép elnyomott majoritásának egyik kiváltságot a másik után szerezte meg: Shakespeare Coriolán-jában nyoma sincs. Azoknak az élén, akik Coriolánt erről az oldalról támadják, Bulthaupt áll, aki különben Shakespeare géniuszának őszinte bámulója és egyáltalán nem tartozik az igazságtalan, különc felfogásu, feltünést kereső Ruhmelin-féle ellenzékhez.

Az idevágó ellenvétések nagyjából a következőképpen csoportosithatók.

Shakespearenél nem két nagy, a maga jogaiért küzdő párt áll egymással szemközt. Nemeseket látunk, akik önhittek ugyan, de a haza védelmében nagy érdemeket szereztek s akikkel Shakespeare még akkor is rokonszenvezni látszik, amikor uraskodó gőgjüket szabadjára bocsátják. Ezzel szemben ott lábatlankodik az ingatag, gyáva és rest tömeg. A Shakespeare-féle *nép*! Ezt a népet a drámairó valóságos gyülölettel rajzolja mindenütt, és hogy annál kiállhatatlanabbá tegye a néző előtt, még a fizikai undort is fölkelti ellenük, éppen ugy, mint a York és Lancaster-házak angol csőcseléke ellen. A királydrámák izzadtságos sapkái, a polgárok „büdös lélekzete" melytől Julius Cézár a Lupercal-ünnepen elájul; Coriolánban is nagyban szerepelnek. Legalább egy tucatszor halljuk, hogy a nép gőzköre — sajna! — nem ambra-illatu.

Még a sötét tribünok is, kik a
Penészes néppel gyülölik hired...

mondja Cominius. (I. felv. 9. jelenet.)

...Mondd nekik, hogy
Mossák meg képök és foguk!

(Coriolán. II. felv. 3 jelenet.)

Hadd lásd' ez ingatag, *büdös* csapat,
Hogy nem hizelgek!

(Cor. III. felv. 1. jel.)

Hitvány kutyák, kiknek lélekzetét
Ugy gyülölöm, mint a büzhödt mocsárt!

(Cor. III. felv. 3. jel.)

Hogy hetvenkedtetek
E mesteremberek voksával, e
Fokhagyma-rágókkal!

(Menenius IV. felv. 7. jel.)

.... Ti rontottátok el
A léget, amidőn büdös, zsiros
Sapkátokat hajgálva zúgtatok!

(Men. IV. felv. 7. jel.)

Mindenki tudja, akiben valaha megpezsdült a demokrata-vér, micsoda fatális különbség van a képzeletünkben élő és a valóságos nép között. Mennyire különböznek azok, akiknek a jogaiért küzdünk, akiket a papiron, mint fogalmat, mint tömeg-ideált szeretünk, mennyire különböznek azoktól, akik a valóságban előttünk mozognak s akiknek a durva szokásaitól, pallérozatlan erkölcseitől borzadva hátrálhat az elfinomult nevelésü ember. Az ami messziről meghatónak, tiszteletreméltónak látszik a maga együgyüségében, a maga egyszerüségében, a maga nélkülözéseiben, a maga kitartásában és türelmességében: közelről nézve egészen más arcot mutat és bosszant bennünket az ostobaságával, a durvaságával az alacsony, szennyes lelkületével. De vajjon ez a legsilányabb, legtisztátalanabb mob az egész népet, az egész polgárságot jelenti-e? És más oldaláról ne lehessen föltüntetni, csak erről az egyről? Olyan fontos-e, hogy minduntalan csak ezt kell szóba hozni a szinpadon? És nem képzelhető-e olyan „nép," mely a Coriolánban szereplő piszkos naplopók szinvonala fölött áll? Nem, ez a rajz történetileg nem hü; nem tekinthető a történeti alvalátás egy nemének. A római *plebs* azzal, amit szorosabb értelemben „nép"-nek mondunk, az ugynevezett munkás-osztályokkal éppenséggel nem azonos. Nem a plebejusok, akik makacs harcok után ki tudták üzdeni maguknak a lex Volero Publiliát, a Terentilius Arsa, Horácius és Valerius-féle törvényeket: nem ezek a plebejusok csaholnak Coriolán nyomában. Az a gyülevész-banda, mely Colriolánra hajtóvadászatot rendez, egyszerüen a Shakespeare népe; a shakespearei „nép-ideál", mely minden drámájában egyenlő: erényt és tisztaságot nem ismer. Játszszanak bár drámái római vagy angol földön, Krisztus előtt vagy Krisztus után: a nép mindig egy huron pendül. Ez a nép a *megcsontosodott arisztokrata* népe.

Vagyis a vádak oda csucsosodnak ki, hogy ezekből a népellenes, folytonos támadásokból a szélsőjobb embere, a nemesi és udvari összeköttetései révén, továbbá saját érzületénél és jelleménél fogva teljesen egyoldalu konzervativ beszél hozzánk a magas szenvedél es, inparlamentáris költői nyelvén. *„Történeti érzékről* ezzel a merev szagló-ideg-politikával szemben szó sem lehet!" (Wenn aus dieser Gleichmässigkeit der Behandlung der Masse bei Shakespeare *nicht ein Schluss auf die politische Neigung des Dichters verstattet ist*, dann weiss ich nicht, wie man sich je nach einen Kunstwerk ein Bild der Individualität seines Schöpfers entwerfen dürfte." Kiált föl Bulthaupt.) Brandes pedig ugy találja, hogy „müvész-idegzetének tisztán érzéki undorodása a közönséges ember légkörétől" tette Shakespearet voltaképpen arisztokratává.

Mindebből következik az is, hogy a Coriolánban szereplő tribunokkal Shakespeare szintén gonoszul bánik el. Arisztokratikus pártállásából folyt, hogy a két tribunt alattomosnak, rosszlelkünek, ármányosnak, kicsinyesnek tüntette föl. Mind a kettő abban fárad, hogy a gondjaira bizott népet butává tegye és megzavarja. Ilyen tömegnek ilyen tribunok a szükséges és egyedül lehetséges vezetői!

Shakespeare erős ember. Olyan óriás, aki támadóival szemben nem szorul védelemre. Én röviden és egyszerüen csak a legujabb időkre utalok. A mai világ mindenesetre müveltebb a Shakespeare világánál. Ma hatalmas polgári-osztálylyal rendelkezünk. A mai társadalom a müvelt polgárok társadalma. Ezer és ezer iskolában emelik a nép értelmi nivóját. S nézzünk meg ma egy népgyüést. Nem azok dominálnak-e ott, akik a legnagyobb frázisokkal dobálódznak és a legbrillánsabb hazugságokkal mulattatják a népet? Nem vacillál-e a nép, mint a nádszál, az ellentétes szónoklatok hatása alatt, akárcsak Coriolán és Julius Cézár korában? Nem látjuk-e, hogy a tömeget ma is bolonditják és félrevezetik? Nem tiszta igazság-e, hogy a tömeg kegyét ma is hamarabb megnyeri egy lelkiismeretlen, ügyes és szájas izgató, mint a legbölcsebb és legtisztább jellemü férfiu?

Hagyjunk békét a Shakespeare arisztokrataságának, egyoldalu konzervativizmusának! Talán nem is ő az egyoldalu, hanem azok, akik azt kivánják tőle, hogy akkor, amikor tragédiáiban az ingatag népet állitja elénk: az ideális demokráciát magasztalja! Shakespeare szeme objektiv, igaz, csalhatatlan. Az egyesek nagy erényét meglátta. Minden erkölcsi szépet meglátott a tragikus bukásra vezető erkölcsi hibákkal együtt. Lear bolondjában, Timon hü cselédjében gyönyörü emléket állitott az alacsony sorsban született embernek. De a tömeges ostobaságban nem láthatott egyebet — tömeges ostobaságnál!

*

1893-ban *Nagy* Imre játszotta utolsó izben Coriolánt. Ugyanebben az évben a daliás színész szintén elesett, mint Cajus Marcius. Nem ellenség fegyverétől —: a maga golyójától. (De önmagának gonoszabb ellensége volt ő, mint Coriolánnak a volszkusok!)

Kilencévi pauza után a sokszor sürgetett reprizt végre megkaptuk. Ma *Szacsvay* vette át Coriolán szerepét az elhunyt kitünő elődöktől. Massziv egyéniségénél, tömör, férfias hangjánál fogva kétségkivül ő most a legalkalmabb erre a szerepre, de az ideális Coriolánt teljes mértékben benne sem találjuk meg: azt a Coriolánt, akinek tündöklő erénye és tragikus hibája a hajthatatlan büszkeség. Szácsvay a meditáló, becsületes, nagylelkü Brutus hangján gyönyörüen beszél, de a coriolani büszkeség kemény, éles akcentusait nem fejezi ki meggyőző erővel. Coriolán gyöngédsége, mint a sziklába rejtett forrás nehezen és vékonyan bugyog elő. Szacsvaynál gazdagon, szélesen ömlik. Coriolánnál az önérzet merev és sértő góggé fajul. Ez a veleszületett, hozzátapadó, minden szavával és gesztusával összenőtt természete, uralkodó jellemvonása. Szacsvayt sokszor féltjük, hogy a dacos, kemény és kihivó büszkeség leszakad róla, mint egy kölcsönvett öltöny. Coriolán még panaszos kitöréseiben is megőrzi szuverén önérzetét. Szacsvay Coriolánja néha ugy panaszkolkodik, mint a hamar könnyező, érzékeny Lear király. Ideális Coriolánt eddig csak egyet ismertünk: Egressy Gábort. Nagy Imre élete végső szakában kezdte megközeliteni. Szacsvay más szerepkörre van predesztinálva. A nemes, nagylelkü és jó emberek ábrázolására született. Mai alakitásának is azok voltak a ténypontjai, amikor az ellágyuló Coriolánt mutatta be, azt a Coriolánt, akiből kitör az elnyomott szív heroikus anyjával, feleségével és barátjaival szemben.

Menenius Agrippát *Ujházi* játszotta az öregségnek, a bölcs és örökifju humornak magával ragadó bájával. S ott, ahol kellett, a szenátor méltóságát is nagy erővel, minden póz nélkül emelte ki, éppen ugy, mint *Szigeti* József.

Az uj szereplők közül *Maróthy* Margit Virginiáját, *Gál* fondorkodó tribunját és *Beregi* férfias, érdekes Aufidiuszát emlitjük meleg dicsérettel.

De az igazán római, az igazán klasszikus ebben a klaszikus tragédiában *Jászai* Mari Volumniája. A legszebb, legnemesebb, amit ebben a nemben láthatunk. Alakjára nézve érdbe öntött lelkes szobor hangjára nézve az érzések csodaszép muzsikája, tele a fájdalom, a büszkeség, a harag és a legnagyobb méltóság váltakozó akkordjaival. A szinésznő rendkivüli egyénisége és magasan szárnyaló müvészete diadalt ül az ilyen a-kitásokban. Mennél nehezebb a feladat, mennél több erőt és fenséget kiván a szerep: Jászai Mari győzelme annál bizonyosabb.

A csoportjelenetek eleven mozgásában, az egész rendezésben dicséretreméltó gondosságot észleltünk. A dekorációk közül csak azt az egyet kell mellőzni, ahol *renaissance-ablakokat* látunk a háttérnek egyik palotáján. Ilyen goromba anachronizmust nem szabad megtürni a nemzeti szinpadon.

Á. E.

MÜVÉSZET

☐ **Vörösmarty-szobra.** A *Vörösmarty szobor-pályázatra* beérkezett müvek kiállitása ma nyilt meg a városligeti nagy iparcsarnokban. A szoborbizottság részéről *Sajó* Aladár jegyző jelent meg. A délelőtt folyamán a sajtó képviselői és meghivott vendégek tekintették meg a kiállitást, melyet délután az érdeklődő közönség keresett föl nagy számban. A kiállitás két hétig marad nyitva és pedig naponta reggel 9 órától este hat óráig. A biráló-bizottság két hét mulva kezdi meg müködését. A negyven pályamü különben igen izlésesen van elhelyezve az iparcsarnok jobb szárnyában, a hová a Király-utcával szemben levő főkapun át lehet bejutni.

*

Márkus Miksa, a *Magyar Hirlap* szerkesztője lemondott a Vörösmarty-szoborbizottságban viselt tagsági állásáról és ez elhatározásáról levéiben értesitette *Rákosi* Jenőt, mint a szoborbizottság elnökét.

☐ **A Corvin-téri diszkut.** Szeptember hónap utolsó napján jár le a Corvin-téri diszkut második tervpályázata, mely tudvalevőleg a tehetséges *Nagy* Kálmán szobrász elhunyta folytán vált szükségessé. Dr. *Rónay* Károly kir. közjegyző, mint néhai *Millacher* Lajos végrendeletének végrehajtója, most arról értesit bennünket, hogy a pályázat lejárati *határidejét kénytelen október hó 31-ig meghosszabbitani.* E napon a a pályamüvek 9—3 óra közt a városligeti Iparcsarnokban abban a helyiségben adandók át, ahol most

a Vörösmarty-szobor pályamüvei vannak felállitva. A halasztás oka az, hogy dr. *Rónay* más alkalmas helyiséget és korábban e célra nem tudott kieszközölni.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **Uj idők.** Huszonöt képet talál az olvasó az Uj Idők e heti számában, mely mintegy tükre a lefolyt hét kiválóan érdekes eseményeinek. Róna József és Horvai Kossuth szobra és a Wesselényi emlék, az Orvos szövetség kiállitása, a Vörösmarti szobor pályázata és még sok más müvészi és más társadalmi esemény van ott megörökitve képben. Herczeg Ferenc utirajzot irt s Horkayné megrostálta a hét eseményeit. A következő számban uj regény kezdődik Herczeg Ferenc tolláből.

○ **Költemények.** Az őszi versfelhajtás első hirnökeként kaptuk *Szepessy* László verskötetét, amelynek árát a szerző füzve négy koronában állapitotta meg. A nem is olcsó kötetet hizelgő szóval egy püspöknek ajánlja a *szerző*, de egyes zöngemények azért más — teljes cimmel megnevezett — mecenások kegyét is hajhászszák. Egy versben aztán a költő önvallomást tesz s elárulja, hogy: „manap csak a nagyok kegyét vadászsza az ének.“ Az ilyen vadászat kinosan botrányos látvány, különösen ha — mint a jelen esetben — értelmetlen zagyvaság döcög a rimes sorokban. A poézishez ninos köze e kötetnek.

○ **Jó Egészség** a cime annak a népszerü ujságnak, amelyet dr. *Nagy* Albert szerkeszt. Az egész évre 2 koronába kerülő ujság 18-ik száma is értékes közleményekkel jelent meg. A kiadóhivatal Muzeumkörut 15. szám alatt van.

TÖRVÉNYSZÉK

Ernő főherceg házassága.

— *A tárgyalás második napja.* —

Budapest, szeptember 20.

Egyre jobban kuszálódnak a Staudinger Miksa elleni bünper szálai. A mai nap szenzációja *Zamejc* Andrásnak, a nyolcvanesztendős káptalani dékánnak elővezettetése volt, aki nem akart tanuként megjelenni s ily módon kellett vallomásra birni. E vallomás rendkivül aggályos, sok helyütt ellentmondó s az agg lelkipásztor, aki teljes birtokában van szellemi épségének, igen furcsa helyzetbe jutott, mikor a védő keresztkérdései megvilágitották szereplését ebben a perben. Ennek visszhangja is támadt a hallgatóságban. Mikor az elnök a tanukihallgatás végeztével Zamejc Andrást azzal bocsátotta el, hogy:

— On szabad!

— Sajnos, — hangzott a hallgatóság soraiban.

A tárgyalás részleteiről ma a következőket távíratozzák *Laibach*ból:

A mai nap első tanuja Zamejc András káptalandékán lett volna. Zamejc, bár meg volt idézve a tárgyalásra, nem jelent meg, mire a biróság elnöke elővezető-parancsot adott ki ellene, amelyet rögtön végre is hajtottak.

Dr. *Rosenfeld*, a vádlott védője azt követeli, hogy az ügyész ne kivánja *Robida* rendőrbiztos megesketését, mert a vizsgálat alatt bebizonyitható módon valótlan vallomást tett. Az ügyész kijelentette erre, hogy egyelőre nem kivánja a tanu megesketését.

(A lojális tanu.)

Azután kihallgatták *Franethin* káptalani vikáriust, aki most Görzben van. A tanu elmondotta, hogy 1899-ben Laibachban megjelent nála báró Wallburg Ernő és kerdezősködött atyjának, báró Wallburgnak házassági levele felől. Kijelentette, hogy az eskető bizonyitványnak valahol meg kell lennie, mert atyja Laibachban házasodott meg. A házassági levélen kivül Szimics Klotild keresztlevelét is kereste 1863-ból, de a tanu sem az egyiket, sem a másikat nem találta meg, bár báró Wallburg olyan pontos adatokat szolgáltatott, hogy ő, a tanu azt hitte, hogy ezek alapján meg fognak kerülni. Báró Wallburg és Staudinger gyakran keresték vele együtt az okmányokat, mind a ketten többször jöttek hozzá egy kis beszélgetésre.

A tanu: Nagyon előzékeny voltam, *mert lojális ember vaggok* és mert Staudinger azt mondta, hogy Wallburg Ernő főhercegnek fia, *emit mások is megerősiettek nekem.*

Rosenfeld: Ki erősitette meg önnek?

A tanu: *Robida rendőrbiztos.*

Az elnök: Az anyakönyvben tévedések és utólagos bejegyzések is voltak?

A tanu: Csak azt tudom, hogy az anyakönyvnek egy lapját tévedésből rosszul számozták.

Az elnök: Mikor vette ön észre, hogy egy lap hiányzik?

A tanu: Julius 14-én, amikor a helyőrségi parancsnoksághoz idéztek s az őrnagy azt mondta nekem, hogy látni akarja az anyakönyvet. Megnézte a könyvet s azt mondta, hogy két lap hiányzik. A tanu azután elmondja, hogy Wallburg és Staudinger 1899. decemberben levelet irtak neki, amelyben az anyakönyvi adatok megerősitését kérték. Azt mondták levelükben, hogy ő felsége hatalmi szavával el fogja rendezni a dolgot.

Rosenfeld dr.: Mit szól ön ahhoz, hogy az ön hivatali elődje 1862. augusztus 12-én Laibachban megkeresztelte Szimics Klotildot s hogy erről szó sincsen az anyakönyvben?

A tanu: Mit szóljak hozzá?

Rosenfeld dr.: A védelem majd meg fog önnek felelni; ez épp oly igaz, mint hogy a tényleg megtörtént esküvőt sem vezették be.

(Az elővezetett kanonok.)

Szenzációs volt *Zamejc* András kanonok elővezetett tanunak kihallgatása. Belépésekor Staudinger fölugrik helyéről és megkinálja székével.

Az elnök: Tartsa meg a székét.

A tanu nyolcvanéves aggastyán *és teljes szellemi frisseség hatását teszi.*

Az elnök: Ismeri ön a vádlottat?

A tanu: Arcáról nem ismerem meg.

A vádlott néhány szót mond.

A tanu: Hangjáról megismerem.

A tanu azután azt mondja, hogy Wallburg, akit soha sem látott, 1899 juniusban levélben megkérdezte tőle, vajjon Ernő herceg nős volt-e.

Az elnök: Mit beszélt ön Staudingerrel?

A tanu: Ha mindent el akarnék mondani, ugy három nap mulva sem mozdulnék ki innen.

Az elnök: Beszéljen.

A tanu ezután elmondja, hogy elhunyt testvére sokat járt a főherceg házához s egy izben azt mondta neki, hogy kötelessége volna odahatni, hogy a főherceg viszonyát törvényesitsék.

Az elnök: Megmondta ön Staudingernek, hogy testvére azt mondta önnek, hogy a főherceg nős?

A tanu: *Erre nem emlékszem.* Staudinger azt kérdezte tőlem, vajjon birtokomban van-e elhunyt testvéremnek valami irása s én testvéremnek két levelét, elküldtem neki Bécsbe.

Az elnök: Mondja meg, kérdezte-e öntől Staudinger, vajjon Ernő főherceg nős-e?

A tanu: Megkérdezte.

Az elnök: Határozott vagy kételkedő hangon?

A tanu (habozva): Kételkedő hangon.

Az elnök: És mit felelt ön neki?

A tanu: Hogy ezt nem tudhatom. Staudinger azt is kérdezte tőlem, vajjon megkaphatná Szimics Klotild keresztelőlevelét, amire azt feleltem neki, hogy ezt csak az ezred káplánjától kaphatja meg.

Az elnök: Ismerte ön Ernő főherceget?

A tanu: Ismertem.

Az elnök: Wallburgot is?

A tanu: Nem.

Az elnök: Mit tett ön érdekében?

A tanu: Arról volt szó, hogy Budapesre utazzam annak beigazolása végett, hogy Ernő főhercegnek a fia.

Az elnök: Mondta-e ön Staudingernek, hogy létrejött morganatikus házasság!

A tanu: Nem.

Az elnök: De bizonyitványt kiállitott róla?

A tanu: *Segiteni akartam a családon.*

Az elnök: Esküjére való hivatkozással kérdezem öntől, emlékszik-e arra, hogy a testvére azt mondta önnek, hogy a házasság létrejött?

A tanu: Mikor testvérem azt kérdezte tőlem, hogy mit tegyen, csak azt feleltem neki, hogy legyen azon, hogy a házasság létrejöjjön.

(A fatális nyilatkozat.)

Az elnök: Hogyan történhetett, hogy ön a nyilatkozatot aláirta?

A tanu: Staudinger Bécsből kész nyilatkozatot hozott s arra kért, hogy irjam alá. Magamnál tartottam a nyilatkozatot, s másnap aláirásommal és közjegyzői hitelesitéssel visszaadtam Staudingernek, de ezt csak szánalomból tettem, hogy a családon segitsek.

Az elnök: Ön eskü alatt tette azt a nyilatkozatot; pap létére nem gondolta meg tettének következményeit.

A tanu: Ismétlem, hogy csak szánalomból tettem.

Az elnök: Ön bizonyitani akart, pedig magának sem voltak bizonyitékai.

A tanu: Az igaz, hogy teljesen nem voltam meggyőződve és csak az a fotográfia győzött meg, amelyet Staudinger előmutatott.

Az elnök: Semmiesetre sem lett volna szabad ennyire mennie. Az elnök ezután fölolvasta a nyilatkozatot, *melyben a tanu papi díjdására való hivatkozással megerősiti, hogy Wallburg Ernő az Ernő főherceg házasságára vonatkozó anyakönyvi bejegyzés eredetijét bemutatta.* (A tanuhoz.) Látta ön az eredeti lapot?

A tanu: Nem.

Az elnök: Tehát hogyan irhatta alá papi esküje alatt?

A tanu hallgat.

Az elnök azt kérdezi a tanutól, vajjon beszélt-e a dologról *Jedlics* hercegpüspökkel?

A tanu: Jedlics közölte velem, hogy a tábori püspök azt mondta neki, hogy az udvarnál semmit sem tudnak a dologról.

(Keresztkérdések.)

A védő kérdésére, hogy miként irhatott a tábori püspök ebben az ügyben levelet a hercegpüspöknek, a tanu azt feleli, hogy csak a család iránt való szánalomból folytatta a nyomozást.

Rosenfeld: Ki fizette a közjegyzői hitelesités költségét?

A tanu: Én fizettem.

Rosenfeld: *Nem igaz, Staudinger fizette.* Miként mondhatta ön lelkiismeretére és papi esküjére, hogy az ön testvére kijelentette, hogy az ön testvére kijelentette, hogy Ernő főherceg házassága létrejött, ha ez nem volt igaz?

A tanu: Staudinger semmit sem mondott nekem az anyakönyvi lap tartalmáról.

Rosenfeld: Papi esküjére mondja meg nekem, kijelentette-e önnek, hogy a házasság létrejött?

A tanu: (hallgat.)

Az elnök fölolvassa a tanunak Wallburghoz intézett levelét, amelyet azzal rekesztett be, hogy eljárásáért a földi biró és Isten előtt megfelel.

A tanu: Ez a levél koholmány.

Rosenfeld: *Ön megint nem mond igazat.*

Az elnök: A tanu mentségéül szolgál, hogy már nyolcvan éves. (A tanuhoz.) Meg volt ön győződve, hogy Ernő főherceg nős volt?

A tanu: *Nem lehetett nős, mert az udvarnál semmit sem tudnak róla.*

Rosenfeld: *Ajkának ideges rángása elárulja, hogy nem mond igazat.*

A tanu: Mégis azt hiszem, hogy Szimics Klotild törvényes, Wallburg Ernő pedig törvénytelen gyermeke a főhercegnek.

Rosenfeld: Honnét tudja ön, hogy Szimics Klotild a főherceg törvényes gyermeke?

A tanu: A városban beszélték.

Rosenfeld (Staudingerhez): Önt vádolják és ezek az emberek szabadon járnak.

Az elnök: Tudja-e ön, hogy Wallburg az udvartól pénzt kapott?

A tanu: Azt beszélték, hogy harmincezer forintot kináltak neki, de nem fogadta el és most semmije sincs.

Rosenfeld: Miért nem jelent ön meg önként a mai tárgyaláson?

A tanu: Egy ügyészségi hivatalnok azt mondta nekem, hogy nem lesz rám szükség.

Rosenfeld: Azt hiszem, egészen más oka volt rá, amelyre még vissza fogok térni.

Az elnök (a tanuhoz): On szabad. (Fölkiáltás a hallgatóságban: Sajnos!)

Laibach, szeptember 20.

A délutáni tárgyaláson első sorban *Robida* János laibachi rendőrbiztost hallgatták ki. Elbeszéli, hogy a születési bizonyitvány után kutatva, teikereste a tábori lelkészt és *Balton* tanárt, aki neki azt mondotta, hogy a főherceg gyermekének születésekor ő nyujtott orvosi segitséget, a miért fejedelmi ajándékot kapott a főhercegtől.

Elnök: Megerősitette, hogy a fenséges ur csakugyan házasságra lépett?

Tanu: A tábori lelkész azt mondotta nekem, hogy ilyesmit hallott, de bizonyosat ő se tudott.

Elnök: A tábori lelkész mondotta-e, hogy fivére végezte az egyházi kötést?

Tanu: Valami effélét mondott.

Most felolvasták Robidának egyik levelét, amelyben azt irta Szimics Klotildnak, hogy Ernő főherceg és Wallburg bárónő három gyermekét a tábori lelkész keresztelte meg. Ugyanazt megirta Robida János dr. *Gäszner* Béla budapesti közjegyzőnek is, előleg tudatván, hogy Ernő főhercegnek Laibachban három gyermeke született.

Elnök: Ez az utóbbi állitás határozottan hazugság. Csak annyi igaz, hogy Szimics Klotild született Laibachban, a másik két gyermeket Laibachba hozták.

Dr. *Rosenfeld* védő: A hogy megtörtént, hogy Szimics Klotild keresztlevelét Budapesten állitották ki, épp ugy megtörtént az is, hogy a többi gyermeket máshol vezették be.

A további kihallgatás során Robida azt erősitgette, hogy neki nem volt része a bünös üzelmekben.

A védő: Reám olyan benyomást tesz a tanu, hogy ő Staudinger cselekedeteibe be volt avatva.

Tanu: Becsületesen jártam el és mindig intettem őket, hogy hasonlóképpen cselekedjenek.

Staudinger vádlott, akit az elnök megkérdez, hogy mit szól a tanuvallomáshoz, azt feleli, hogy ő egy izben megkérdezte Robidától, nem gondolja-e, hogy a tábori lelkésznek 1867-ben Trieszthen bekövetkezett halála összefüggésben van a Wallburg-ügygyel?

Tanu: Sohasem beszéltünk erről!

A vádlott: Ne fecsegjen! Kénytelen leszek önt szemtelennek tartani!

Egy szavazóbiró: Mit mond?

A vádlott: Azt mondottam, hogy merész hazugság!

Ezután az elnök felolvastatta azokat a leveleket, amelyeket Szimics Klotild *Ernő* főhercegnek irt. Az egyik levélben, amely 1899. január 26-án kelt s amelyben Szimics Klotild a főherceget *szeretett, jó atyám*nak szólitja, közli vele sanyaru viszonyait, majd arra kéri, vallja meg neki születése titkát: igaz-e, hogy anyjával megesküdött, hadd tudja ő is, hogy megmondhassa egykor gyermekének, amelyet éppen akkor szive alatt hordott.

(Ernő főherceg levele.)

Erre felolvasták Ernő főhercegnek ugynevezett nagy levelét, amelynek hamis volta kétségtelen. Feszült figyelemmel hallgatták végig a levelet, amely igy hangzik:

Arco, 1899. február 20.

Kedves Klotildom!

Mindkét leveledet, a január 23-ikit és a február 15-ikit is megkaptam és köszönöm. Azt kérdezed, haragszom talán, hogy az elsőre nem válaszoltam nyomban. Dehogy is haragszom, azonban nagy lelkitusába került felelnem.

Noha megigérted esküvel utolsó látogatásodkor, a nagyhercegné temetése alkalmával, hogy mig élek, nem fogsz faggatni születésed felől, mégsem tartom ezt

esküszegésnek, mert azóta nagyot változtak a viszonyok s a gondviselés rendeléséből ugy is kiderült minden. Ma egészen nyiltan kell veled beszélnem. Ez a levél bizonysága a határtalan szeretetnek, amelyet öreg atyád irántad, kedves gyermekem, érez. Látni fogod belőle azt is, hogy milyen harc dul bennem, mikor olyan dolgokról irok, amelyek nekem nagyon fájdalmasak.

Erzem, hogy nem soká élek már. Kimerültem, fáradt testem, lelkem. Leveled ugy hatott rám, mint villámcsapás. A végzet hamarabb sujtott le, semmint gondoltam. Ma már szegény, nemes édesanyáddal való házasságomat illetőleg tett kérdésedre nem válaszolhatok *nemmel*. Többet nem mondhatok. Halálom után, de csak azután menj Laibachba. Ott megtalálod azt a lelki pásztort akinek fivére engem anyáddal összeadott. Ennél többet nem szabad mondanom. Esküm köt, amelyet keserves alkalommal kicsikartak tőlem. Ne átkozd meg szegény öreg atyádat, hanem sajnáld őt.

(Itt nehány mondat következik, amelyeket az osztrák lapok a sajtótörvény miatt nem közölhetnek és nem adhatnak tovább.)

Bátorság, remény, édes gyermekem. Gondoskodtam rólatok. Megkértem a jó császárt, hogy végrendeletemben gondoskodhassam rólatok s vagyonom egy részét rátok hagyhassam.

Ha nem leszek többé, kedves gyermekem, kedvező alkalommal ezt a levelet egy audiencián mutasd meg a jó császárnak; ő tudja, hogy milyen szerencsétlenek az én gyermekeim. Végrendeletemben mindent felledtem s a felséges ur, ha felmutatod a levelemet, nem fogja nagy kegyességét tőletek megvonni. Abból, amit reátok hagyok, állásotoknak megfelelően fogtok élhetni és a szomoru napok véget érnek.

Szeretett Klotildom, gyönge voltam, de azoknak, akik az apai szeretetet ki akarták tépni szivemből, nem sikerült engem a ti szemetekben mint becstelen és szivtelen apát feltüntetni. Mindent jóvá akarok tenni, amit csak lehet. Csak egyet nem adhatok vissza: A szülei házat! A szülei szeretetet! Azt nem pótolja semmi!

A te szegény anyád sokat, nagyon sokat szenvedett. Más hasonló magas állásban levők szerencsésebbek, mert a világ csak a külszint látja. A szegények panaszkodnak, hogy sok megaláztatást és szidalmat kell türniök. A különbség az, hogy ők fényben, gazdagságban élnek, mig emezeknek szomoruságban kell végig küzdeniök az életet.

Fáj a szivem, ha rátok gondolok, de tehetetlen vagyok, mert becsületszavam köt . . .“

A második levél február 21-én kelt s igy szólt:

„Tegnap a fáradtság miatt nem irhattam tovább. Tudom, hogy közel van halálom. Szeretó kéz után vágyom, amely támogasson és befogja szemem, ha meghalok: a te kezed az, gyermekem. Elszakitották tőlem fiamat, aki egykor büszkeségem lehetett volna, engedték, hogy rossz utra tévedjen, téged pedig lelkileg beteggé tettek. Kértelek, hogy ne emlitsd előttem fivéredet. Nem volt szép tőlem, hogy ezt tettem. Szivből megbocsátottam neki. Rossz jellemü volt, de szerettettel jósággal meg lehetett volna javitani, nagy képességeinél fogva hü és derék szolgája lehetett volna felséges urunknak.

Kérdezed, hogy szegény anyád neve Skublics volt-e. Meg fog rá felelni keresztleveled. Meg fogsz tudni mindent. Fáradt és megtört vagyok, éjszaka egymagamban ülök itt s irásközben gyakran zavarnak“.

Végül kéri Klotildot, viselje gondját gyermekeinek, hogy becsületes emberekké váljanak.

„Ami szegény anyád arcképét illeti, azt nem adhatom neked. Tied lesz, amint megigértem, a többi gyermekkori képpel együtt, amelyeket egy szekrényben őrzök. Halálom után megkapod valamennyit, addig nem, mert halálom fog csak csküm alól feloldozni. Tartsd meg jó emlékedben hü atyádat. Legnagyobb szükségedben e levél lesz segitséged. Ne mutasd meg másnak, csak a császárnak, akkor, ha majd senki sem akar rajtatok segiteni.“

Elnök: Konstatálja, hogy ez a levél *másolat*, az eredetit nem találták meg. A szakértők *hamisitványnak* mondják, de azt nem tudják megállapitani, vajjon Staudinger hamisitotta-e a két levelet.

Végül felolvasták *Ernő* főherceg *valódi* leveleit, ezek közt azt, amelyet a főherceg május 16-ikán irt Arcoból Szimics Klotildnak. Ebben a levélben a főherceg megköszöni a szerencsekivánatokat, amelyeknek őszintén örül, mert becsületes szivből erednek s megköszöni Szimics Klotild férjének és gyermekeinek jókivánságait is. Majd igy folytatja:

— „A *Dreyfus-aférről* nehéz itéletet formálnom, mert nem ismerek minden körülményt. A különböző országok különböző szinezetü lapjai mind eltérő véleményt mondanak róla:

A román nemzetek nagyon sürün emlegetik az árulást. Ami a törvényszéket illeti, hát az nem ment az előitéletektől, az antisemitizmus is erősen dolgozik. Azt kell mégis tartanom, hogy a törvényszéknek bizonyitékai voltak, de azokat elhallgatta. Abban az országban sok olyan történik, ami érthetetlen nekünk.

Majd ir a főherceg a nagynémet-mozgalomról, amelyet élesen elitél, azután megemlékezik nyolc taczkó kutyájáról, amelyek közül *egy harapósat Irónak nevezett el a kellemetlenkedő képviselő után.*

A védő: Hát képzelhető, hogy valaki igy irjon szeretője leányának?

Most felolvasták a szakértői véleményeket a valódi és a hamis levelekről s ezzel a bizonyitó eljárás bevégződött, majd a vád- és védőbeszédekre került a sor.

Dr. Rosenfeld védő hangsulyozta azt a meggyőződését, hogy a császárnak és Rajner főhercegnek halaványy sejtelmük sincs a történtekről. Rainer főherceg nem tudja, milyen nyomorban élnek fivére gyermekei. Csak a végzetes bizantinizmus néhány szolgalelkü hive tette, hogy a magas és legmagasabb uraknak fogalmuk sincsen az igazságról, mert különben eltekintenének attól, törvényes házasságból születtek-e, avagy törvénytelenek-e a gyermekek s nagybátyjuk nem engedné, hogy éhen haljanak.

A törvényszék *négy havi börtönre itélte Staudingert*, bebizonyitottnak találván, hogy az anyakönyvekből a kérdéses lapokat *ő szakitotta ki.*

§§ **A zágrábi tüntetők.** *Zágrábból* táviratozzák, hogy ma délelőtt hirdették ki *Blasekovics* és társai pőrében az itéletet. A tizenegy vádlott közül tizet felmentettek, közöttük Blasekovicsot, az egyik vádlottal pedig idegen vagyon szándékos megrongálásával elkövetett nyilvános erőszakosság büntettéért egy évi sulyos börtönre itélték. Az államügyész semmiségi panaszt jelentett be. A vádlottak tovább is fogságban maradnak.

§§ **Közvédők kirendelése.** A budapesti ügyvédi kamara a budapesti királyi tábla előtt tartandó elebbviteli főtárgyalásokhoz közvédőkül a következő ügyvédeket rendelte ki: 1902 *november 2—8-ig:* az I. tanács mellé közvédőül dr. *Nyiri* Istvánt, helyettesül dr. *Zsarnay* Lajost; a II. tanács mellé dr. *Szendrő* Ignácot, helyettesül dr. *Tóth* Kálmánt; a III. tanács mellé dr. *Szilágyi* Vilmos Istvánt, helyettesül dr. *Tompa* Antalt. *November 9—15-ig* az első tanács mellé dr. *Szücs* Miklóst, helyettesül dr. *Szabó* Józsefet; a II. tanács mellé dr. *Tóth* Kálmánt, helyettesül dr. *Stern* Sámuelt; a III. tanács mellé dr. *Török* Emilt helyettesül dr. *Singer* Izor Józsefet. — *November 16—22-ig* az I. tanács mellé dr. *Feller* Miksát, helyettesül dr. *Schuller* Gézát; a II. tanács mellé dr. *Báttaszéky* Lajost, helyettesül dr. *Reik* Ferencet; a III. tanács mellé dr. *Besze* Antalt, helyettesül dr. *Rakoszky* Gézát. — *November 22—29-ig* az I. tanács mellé dr. *Bleuer* Samut, helyettesül dr. *Ragályi* Lajost; a II. tanács mellé dr. *Bozoki* Ádámot, helyettesül dr. *Preyer* Hugót; a III. tanács mellé dr. *Csukássy* Jenőt, helyettesül dr. *Polónyi* Gézát.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség	**56—12**
Kiadóhivatal	**54—39**

SPORT

*** **Bécsi lóversenyek.** Az utolsóelőtti nap megint hozott egy holtversenyt, amely ismét handicapban fordult elő. *Gallium* és *Arriviste* vivták hosszas küzdés után a holtversenyt a második futamban. *Arrivistet* Bonta lovagolta, mig *Galliumon* Taral ült. Taral ezenkivül még két versenyben lovagolta a győztest és pedig az ötödik futamban *Philistert*, az utolsóban *Jongleurt*. A két főfutamban, az *Allamdíjban* és a *Szeptemberi gátversenyben* a favoritok vereséget szenvedtek, amott *Detre*, itt *Küzdő* győzött. A versenyek részletes eredménye a következő:

I. **Kétévesek versenye.** Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. Schosberger L. **Cambridge**je (Wetherell) első, Schindler L. Willije (Taral) második, báró Springer G. Mind youja (Dangman) harmadik. Azután: Katonabácsi, Mydicgri. Totalizatőr: 10 : 44. Helyrefogadások: I. 50 : 70, II. 50 : 56.

II. **Handicap** Díj 2000 korona. Távolság 1200 méter. Báró Üchtritz Zs. **Gallium**ja (Taral) és Szemere M. **Arriviste**je (Bonta) holtversenyben elsők, Egyedi L. Babatündére (Gray) harmadik. Azután: Babus. Totalizatőr: 10 : 22 és 13. Helyrefogadások: I. 50 : 128. II. 50 : 76.

III **I. oszt. eladóverseny.** Díj 4000 korona. Távolság 1000 méter. Silberer V. **Semmeringer** (Russel) első, gróf Fries Malupri-je (Taral) második, Blaskovich E. Dallos lány-ja (Holmes) harmadik, azután Saville, Morel. Totalizatőr: 10 : 75. Helyrefogadások: I. 50 : 111. II. 50 : 66.

IV. **Allamdíj.** Díj 5000 korona, távolság 2000 méter. Mravik P. **Detré**-je (Gray) első, Dreher A. Ka'Gall-ja (Cleminson) második, báró Springer G. Mayor-ja (Taral) harmadik. Azután: Petronell. Totalizatőr: 10 : 38. Helyrefogadások: I. 50 : 103. II. 50 : 120.

V. **Eladók-handicapje.** Díj 2000 korona. Távolság 1000 korona. Péchy A. **Philister**je (Taral) első, Ferdinandy B. Petije (Zsebők) második, báró Harkányi Buzalkája (Russel) harmadik. Azután: Ne engedj, Heimchen, Ellynor. Totalizatőr: 10 : 32, helyrefogadások: I. 50 : 95, II. 50 : 112.

VI. **Szeptemberi gátverseny.** Díj 6000 korona. Távolság 2400 méter. Mautner V. **Küzdője** (Rosack) első, Mr. Paul Csiziója (Csompora) második, Mautner V. Aconitje (Poole) harmadik. Azután: Marodeur, Paillard, Princess Flo, Couleur. Totalizatőr: 10 : 69. Helyrefogadások: I. 50 : 304. II. 50 : 122. III. 50 : 134.

VII. **Nyeretlen kétévesek versenye.** Díj 2000 korona. Távolság 1200 méter. Báró Springer G. **Jongleur**je (Taral) első, gróf Esterházy B. Bolivarja (Smejda) második, lovag Wiener Welten Mormglenje (Krucsil) harmadik. Azután: Gyöngyvirág, Silány, Schasem. Totalizatőr: 10 : 29. Helyrefogadások: I. 50 : 75, II. 50 : 88.

*

Holnap kerül döntésre a bécsi őszi meeting nagy versenye a Jubileumdij. Hároméves és idősebb lovainknak körülbelül szine-java találkozik a startnál, de aligha csalódunk, ha a győzelmet Marathon és Mindegy közé helyezzük.

Jelöltjeink:

I. *Belle alliance — Jonak.*
II. *Jelissava.*
III. *Majoranna — Fidelio.*
IV. *Mindegy — Marathon.*
V. *Bonbon — Tétova.*
VI. *Néha-Néha.*
VII. *Passepartout — Tombeur.*

*** **A bécsi lóversenyek eredményét** minden más organumot megelőzve a leghamarabb és legmegbizhatóbban a Telefon Hirmondó utján tudhatják meg az érdeklődők, mert a Hirmondó kiküldött tudósitójának telefonjelentései alapján közvetlenül az egyes versenyek lefutása után két futamonkint részletes tudósitást olvastat fel a versenyek eredményéről. A lóversenyeredmények felolvasására, melynek összeredményét már hat óra tájban felolvastatja a beszélő ujság, kétszeres riadójellel hivja fel az előfizetők figyelmét a Telefon Hirmondó.

TÁVIRATOK

Berlin, szeptember 20. A napokban letartóztatták itt egy angol anarkhistát, aki Londonból jött ide s ellátogatott egy anarkhista lap szerkesztőségébe. A londoni anarkhistát kihallgatás után letényképezték s a határig toloncolták.

Antverpen, szeptember 20. A boer tábornokok ma megnézték a város nevezetességeit. Mindenütt lelkesen üdvözölték őket. A tábornokok este visszautaznak Hollandiába.

A mosakodó Pelletan.

Páris, szeptember 20. *Pelletan* haditengerészeti miniszter, aki most utban van hazafelé, Bastiában (Corsica) egy lakomán, amelyet tiszteletére adtak, beszédet mondott, amelyben a *Matin* jelentése szerint igy nyilatkozott: Csak egy hibám van: nagyon békés voltam eddig. Igaz barátságot érzek Olaszország iránt és minden körülmények között védelmére keltem. Barátja vagyok az egész emberiségnek és csodálom, hogy hóditót akarnak belőlem csinálni. Ez rossz manőver, amelyen mindenki keresztüllát.

Marconi ünneplése.

Bologna, szeptember 20. Az egyetemen *Marconi* tiszteletére estély volt, amelyen a hatóságok képviselői és sok meghivott előkelőség jelent meg. A polgármester a város nevében, *Bombicci* tanár az egyetem nevében üdvözölte *Marconit*. *Marconi* meghatottan köszönte meg a kitüntetést.

Az olasz nemzeti ünnep.

Róma, szeptember 20. A mai nemzeti ünnepet itt és egész Olaszországban fényesen ülték meg. A *római polgármester* üdvözlő táviratára a *király* a következő választ küldte:

Mély hálával fogadtam üdvözletét az olasz Rómának, amely a királyság többi tartományaival való egyesülésének dicsőséges napjára emlékeztet. Szivem mélyéből viszonzom az örök városnak ezt az üdvözletét és azokban a jókivánságokban, amelyeket ön ma a főváros nevében hozzám juttatott, a haza nagyságának szerencsés auspiciumait látom.

Közgazdasági táviratok.

New-York, szept. 20. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 9.— (9.—). Szept.-re 8.68 (8.68). Decemberre 8.68 (8.72). New-Orleansban helyben 8.1/2 (8.1/2). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 7.20 (7.20). Stand white Philadelphiában 7.15 (7.15). Rafined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.22 (1.22). — *Zsir:* Western steam 11.— (10.80). Rohe és Brothers 11.10 (11.—). — *Tengeri* irányzata szilárd. — Szept.-re 67.1/2 (67.3/4). Októberre 64.1/4 (63 5/8). — Decemberre 50.1/8 (49.7/8). *Buza* irányzata szilárd. — Piros őszi helyben 75.1/2 (75.—). Szept.-re 75.1/4 (75.—). Októberre —.— (—.—). Dec.-re 74.1/2 (74.—). Májusra 75.5/8 (75.3/4). Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5.5/8 (5.7/16). — Szept.-re 5.05 (5.15). Decemberre 5.25 (5.30). — *Liszt:* Spring Wheat clears 3.10 (3.10). — *Cukor:* 2.7/8 (2.7/8). — *Ón:* 26.35 (26.35). — *Réz:* 11.3/4—11.7/8 (11.65—11.7/8). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, szeptember 20. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata állandó. — Szept.-re 75.1/8 (73.7/8). — Okt.-re —.— (69.1/2). — *Tengeri* irányzata állandó. — Szept.-re 59.1/4 (59.—). — *Zsir:* Okt.-re 9.85 (9.65). — Januárra 8.50 (8.47). — *Szalonna* short clear 11.25 (11.35). — *Sertéshus:* Okt.-re 16.65 (16.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

MESE

Az okos fiu.

Már csak az elején kezdem ezt a mesét, hanem aztán ide hallgasson, akinek füle van és a szavakat érti. Nem olyan csingli-csangli mese ez, gyermekek, hanem amolyan tanulságos, épületes história arról az okos fiuról. Én hallottam egy százesztendős öregasszonytól, az a százesztendős öregasszony pedig a keresztanyjától, aki kétszáz évvel ezelőtt élt. De szórul-szóra tudom. Igy volt:

Valahol, hires Székelyország legszegényebb falujában lakott réges-régen *két vak* és *egy világtalan*. Mind a három koldus volt és egy kis fiu vezette ki őket korán reggel a falu végére, este pedig a lakásukba. A vezető kis fiunak minden napra egy kis pénz volt a bére és igy minden harmadik nap került egyik-egyik koldusra a fizetés.

Egyszer aztán összevesztek a koldusok, mert elveszett a világtalannak hosszu időn át gyüjtögetett pénze. A veszekedők a bíróhoz akartak menni, hanem a kis vezető fiu okos volt. Ugy gondolta, hogy *könnyebb egy birót három vakhoz vezetni, mint három vakot egy bíróhoz!*

A biró megjött az okos fiuval és megkérdezte:

— Miként történt? Felelj első vak!

Feleli az első vak:

— Csak *azt tudom, hogy elveszett*, de én vak vagyok.

A biró a második vakot is megkérdezte:

— Mit tudsz te az elveszett pénzről?

Feleli a második vak:

— Istenkém! Hogy tudnék róla, ha vak vagyok!

A kis fiu csak azt bizonyitotta, hogy ő látta a pénzt, mikor minden harmadik napon a vezetésért fizetett a világtalan.

A biró a károsult világtalant kérdezte:

— Mikor veszett el a pénzed?...

Feleli a világtalan:

— Azt bizonyosan nem tudom. Ma nem kaptam a koldulásban, csak kenyeret, aztán a vezető fiunak a gyüjtögetett pénzemből akartam fizetni a kis pénzét, de elveszett a vagyonkám. Leginkább a kis fiut sajnáltam, mert kenyeret akart venni a beteg anyjának. Ezért lett a veszekedés is.

Mig a biró igy beszélt, nem vette észre, hogy közbe odaérkezett Székelyország koronás királya és meghallgatta a beszédet. Meg is kérdezte a király a birótól, hogy most mit teszen?

Feleli a biró:

— Igazságot, felséges királyom.

Mondja a király:

— Ezt magam is kivánom, de mikor itélsz?

Feleli a biró:

— Felséges királyom, erre nem tudok határozottan felelni. Talán ma, talán egy év mulva. Meg kell keresnem a bujkáló igazságot, de felséges királyomat szivesen megvendégelem az éjszakára.

A király elfogadta a hivást. Elindultak, de a kárvallott világtalan utánuk szóllott:

— Csak még egy könyörgő szavam volna, biró uram. Küldjön annak az éhező asszonynak egy darabka kenyeret, mert miattam szenved éhséget és én nem küldhetek.

A biró megigérte, aztán a kis fiut vezetve elmentek a király kiséretével együtt a biró házához. A királynak igen tetszett, hogy a biró legelébb a beteg asszonynak eledelt küldött. Azután, amig az estebéd elkészült, beszéltek a három koldus esetéről. A biró azt mondotta, hogy azokkal igen csinyján kell bánni, de még az éj folyamán végez velük, ha lehet.

A király végig akarta hallgatni az érdekes tárgyalást, de a biró azt mondotta:

— Fáradságos lesz, felségos királyom!

Mondja a király:

— De hallani akarom, látni óhajtom!

Feleli a biró:

— Felséges uram, óhajtása parancs. Tehát megkezdem a tárgyalást a közvetlen egyszerü oldalon, mert ott közelebb az igazság.

Elővezette a kis fiut. Aztán szépen megsimogatva, megkérdezte:

— Mondd meg, kedves kis fiam, hogy te melyik koldust szereted a három közül?

A gyerek azt felelte:

— Szeretni csak édesanyámat szeretem, de a legjobb ember az a koldus bácsi, akit megloptak, mert ő nem szokott megcsalni, mindenkor megadja a kis pénzemet, ha rajta a sor.

A biró megsimogatta a kis fiut és a fiu megkérdezte:

— Biró bácsi, küldött-e enni az édesanyámnak? Mert ő most beteg s nem tudja, hogy hol vagyok most.

A biró elmondotta, hogy meleg levest küldött, meg egyéb jókat. A királynak pedig igen megtetszett a beteg édesanyjáról gondoskodó okos fiu.

Azután megkérdezte a biró:

— Mondd meg csak, kis fiu, miért nevezed a koldusokat másképpen? Hiszen *a vak vagy világtalan, az mindegy!*

Feleli az okos fiu:

— Óh, nem mindegy! Mert a vak, az csak vak. Egyik sem botlik meg a kőben, mikor vezetem. Hanem a világtalan nagyon megüti a lábát, ha nem figyelmeztetem, hogy kő van előtte?...

Ezek után kiküldötték a kis fiut és azt mondotta a király:

— Biró, az itéletet kimondhatod!

Szólt a biró:

— Még nem lehet, felség. Bár a vezető fiu után sejtem, hogy a két vak csak tetteti magát és látnak, de három tanura van szükség az itélethez.

Kérdi a király:

— Honnan veszel te három tanut?

Szólt a biró:

— Meg kell legyen annak, felséges királyom. Minden tanum meglesz, de nem éhes felséged?...

Mondja a király:

— Hátha még olyan éhes volnék, még akkor is azt mondanám, hogy ezt az érdekes vallatást folytassuk!

A biró távozni készült, de a király is követni akarta. Ha már igy volt a dolog, azt mondotta a biró:

— Legyen segitségemre, felséges királyom. Tegyük meg a fogást.

A király beleegyezett.

Ekkor szólt a biró:

— Adja ki felséged parancsba, hogy a faluban minden férfi egy kupa bort kapjon annak örömére, hogy itt van a király. A pincémben bőven van bor.

Rövid idő mulva a borozgatás megkezdődött. Nagy hordókban vitték a bort szét a faluban és adtak minden férfinak belőle egy kupát.

A király és a biró hirtelen a koldusok felé mentek a sötét utcákon. A két vak már a jó hirt meghallotta s előre kiállottak az utcára a nagy fazekakkal, hogy bort kapjanak a király vendégeskedéséből. Mig a vakok a bort megkapták, azalatt a király és a biró elbujtak a két vak kunyhójába észrevétlenül. A király az első vakhoz, a biró a másikhoz került az ágy alá, mert más buvóhelyet nem találtak a koldustanyán. A vakok visszatértek kunyhójukba, de nem sejtették, hogy talán az ágyuk alatt volna valaki.

Az első vak csendesen beszélt magában:

— Ezt a kupa bort nem iszom meg mind, csak a felét. Azután próbálok. Ha lehet, ellopom a másik vaknak is a pénzét, mert az bizonyosan lerészegedik az ingyenbortól. Eleget koldultam már. Még az éjszaka megszököm.

A király hallgatta a beszédet a koldus ágya alatt, de még se mozdult, csak várt.

Rövid idő mulva csakugyan elindult az első vak lopni, ugy, amiként tervezte.

Ekkor a király kibujt az ágy alól és a sötétben nesztelenül kisérte a vakot. A vak pedig átment a másik vak kunyhójába. Ott világot gyujtott, de a sugárt eltakarta a másik vak szemei elől, hogy föl ne ébredjen a koldus-pajtás. A pénzt előkutatta és ellopta. Mikor pedig vissza érkezett a kunyhójába, akkor a biró is kisérte, de a király hamarabb csipte nyakon a tolvaj koldust.

Most aztán elővezették mind a három koldust, mert a tolvajság hamar kiderült, a két vak bevallotta, hogy ők lopták el a világtalan pénzét. A király igy itélt:

— Az első vak hat évi, a második vak két évi fogságot kapjon és az okos fiué legyen az összes lopott pénz.

Kérdezi a király a birótól:

— Te is igy itéltél volna?

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyejev).

Irta: GORKIJ MAXIM.

(81)

— Egészen elfeledte atyám, — mondta végre hogy vendégünk bort is iszik.

— Ez a te dolgod, lányom. Te vagy a háziasszony — mondta Majakin.

— Óh, ne fáradjon kérem — szólt közbe Szmolin. Hisz alig iszom.

— Csakugyan? — kérdezte Majakin.

— Csakugyan. Néha-néha, ha nagyon fáradt vagyok, vagy ha rosszul érzem magamat. De szórakozásból nem szoktam. Kulturemberhez nem méltó az ilyen szórakozás.

— A hölgyecskék inkább? — kérdezte az öreg s pislogott.

Szmolin nyakát és arcát elboritotta a vér. Szinte bocsánatkérő pillantást vetett Ljubára s nyugodtan mondta:

— A szinház, a könyvek, a zene.

Szavai örömmel töltötték el Ljubát.

Az öreg féloldalról nézett az érdemes ifjura, mosolygott s végre igy szólt:

— Igen, az élet halad... Nos, tisztelt jövendőbeli gyáros uram — folytatta aztán — háromszázezer rubel s üzlete a világ legnagyobb gyára lesz.

— És másfél év mulva kibocsátom első gyártmányaimat. Bizonyos vagyok felőle, hogy el fogják kapkodni — mondta Szmolin egyszerüen.

— Tehát a Szmolin- és Majakin-ház? Nemde? Csak... Mondd, nem késő nekem, hogy uj üzletet kezdjek? Azt hiszem, hogy nekem már nyitva a sirom... mit gondolsz?

Szmolin a helyett, hogy felelt volna, hangos kacajra fakadt s igy szólt:

— Ugyan... ugyan.

Az öreg megrezzent erre a nevetésre s szinte hátra tántorodott. Szmolin szavai után mindhárman elhallgattak.

— Igen — mondta végre Majakin s még mindig lehajtotta a fejét. Gondolkodni kell róla egy keveset... Aztán fölnézett, végigmérte tekintetével vendégét és leányát s durván mondta: — Ugy. En most átmegyek a szobámba. Reményem, nem fogtok unatkozni.

Meggörnyedve ment ki a szobába, miközben lábaival csoszogott.

Mikor a fiatalok magukra maradtak, egy pár üres frázist mondottak egymásnak s mivel érezték, hogy ilyen módon csak eltávolodnak egymástól, elhallgattak. Most nehéz, kényelmetlen csönd állott be.

Ljuba kiváló gonddal hámozott egy almát, miközben Szmolin nagy érdeklődéssel nézegette bajuszát, aztán balkezével kezdte simogatni. Végre megszólalt:

— Bocsásson meg szerénytelenségemért. Kétségtelen, hogy nem könnyü dolog együtt élni az édes atyjával... olyan régies nézetei vannak és — bocsásson meg — de egy kissé keményszivü.

Ljuba összerezzent, hálás tekintetet vetett Szmolinra s igy szólt:

Nem könnyü, de már megszoktam. Megvannak a jó tulajdonságai is.

— Oh, az kétségtelen. De ön, aki olyan fiatal, szép, müvelt s akinek ilyen nézetei vannak... sokat hallottam kegyedről.

Barátságosan mosolygott s hangja ellágyult. A szobán langyos, melegitő lehellet vonult át. És a leány szivében egyre jobban derengett a remény, hogy végre megtalálja boldogságát s végre megszabadul magányos börtönéből.

Tizenkettedik fejezet.

Sürü, szürke köd fedte a folyót. Egy gőzhajó uszott az ár ellenében. A hajó hátulsó részében egy csoportban több ember ült. A csoportot megvilágitották a villanyos lámpások. Ezek az emberek férfikorukban lévő, tisztán öltözött parasztok voltak. Az egyik hason feküdt, a másik maga alá huzta lábait, a harmadik féllábára támaszkodva álldogált s két ember a fedélzet padlójára telepedett. Mindnyájan egy alacsony emberre ügyeltek, akinek fakó miseruha fedte testét. Ez az ember egy láda tetején ült, a lábait nézte és halk, de biztos hangon igy beszélt:

— Isten türelmének is vége lesz. Haragja kitör egyszer. Mi mindnyájan férgek vagyunk — hogy tudjuk elforditani haragját s hogy tudunk kegyelmet nyerni tőle?

Foma már hosszu idő óta ott állt az áruk között s figyelt a prédikátor szavára. Mikor meglátta a papot, megállt, mert ugy rémlett előtte, hogy már látta őt valahol.

— Igen — mi mindnyájan bünösök vagyunk az Ur előtt — mondta most az egyik paraszt.

— Imádkoznunk kéne — suttogta egy másik.

— Hát azt hiszed, hogy imádsággal el lehet kergetni a lélek büneit? — kérdezte egy harmadik kétségbeesett hangon.

A zarándok körül keletkezett csoportból senki sem fordult a hang irányába, de mindenki lehajtotta a fejét s ezek az emberek most mozdulatlanul, szótlanul ültek egy helyben. A zarándok a hallgatókat mérte végig s halkan mondta:

— Jetrem Sirim azt mondja: Képezd lelkedet gondolataid láthatóságával és erősitsd meg akaratod azáltal, hogy megszabaditsd magad a büntől.

Ujból lehajtotta a fejét, miközben az olvasót ölébe csusztatta.

— Tehát gondolkodni kell — mondta az egyik paraszt. De mikor gondolkozzék az az ember, aki a világ forgatagában él?

— Csupa zürzavar van az ember körül.

— A sivatagba kell menekülni — mondta egy másik.

(Folytatása következik.)

Feleli a biró:

— Nem éppen, felség!

Szól a király:

— Hallom tehát itéletedet!

Mond a biró:

— Parancsodra elmondom, felséges királyom. Az első kettő igazságos, de a harmadik, a pénz a világtalant illeti.

A király nem osztá véleményét.

Szólt ekkor a biró:

— Tudom én, felséges királyom, hogy ugy helyes, amiként itéltél, de az alkalomhoz is simulni kell a jó birónak, *Nemcsak igazságot kell tenni, hanem az itélet által a jónak és nemesnek is utat kell nyitani.*

A király nem értette, tehát a biró bemutatta ugy, hogy ha nem tetszenék a felségnek, az itéletét semmisitse meg.

Bevezették a koldusokat és a biró igy kezdé:

— Hallod-e, világtalan! A pénzed megkerült. Azt visszakapod. Társaid csalók voltak, mert jól látnak és vaknak tették magokat. Elitéltem őket csalásért és lopásért. Azoknak a pénzét szintén neked szántam. Meg vagy-e elégedve?...

Szól a világtalan:

— Tiszta igazság jön ajkaidról, jó biróm, mert az ő pénzük is az enyém volt. De én megelégszem az én gyüjtögetett kis összegemmel és ha böles belátásod megengedi azt a kis lelkiörömet nekem, akkor a nekem itélt csalók pénzét a szegény beteg asszonynak adom. Ez engemet boldoggá teszen.

A király örömme! veregette meg a bölcs biró vállait:

— Igazad volt, biró, de felelj: mi által jöttél rá az igazságra?

Szól a biró:

— Felséges uram, a titkot legtöbbször az *elejtett szó* árulja el és leghamarább *a gyermek és a részeg ember mond igazat.* Elejtett szó volt az, mikor az első koldus azt felelte, hogy *tudja, hogy elveszett a pénz.* Az okos fiu zsönge, de éles eszével különbséget tett *a vak és a világtalan között*, hogy a vak nem botlott meg az utcán a kőben. A részeg ember pedig elmondotta az igazat. Igy került elő a három tanu az itéletemhez.

A király másnap, mielőtt távozott volna a faluból, gazdagon megjutalmazta az okos fiut és a világtalanról is királyilag gondoskodott.

Ez a mese az okos fiuról. Aki jobban tudja, hát jobban mondja, de én igy hallottam ezt a tanulságos székely mesét.

Székely apó.

Nyilttér.

VÉRGYÓGYITÁS HEMOPATIA

Ezen uj eredeti gyógymód rendkivüli sikerrel lesz alkalmazva kösvény, asthma, szivv., vesec., gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, sulyos ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhüdés és elmeszvar ellen. 14 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapitójának és **egyedüli** képviselőjének

Dr. KOVACS J. egyet. orvostanak (Hemopata) rendelőintézete van

Budapest, V. ker., Váci-körut 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Dijazott levélre válaszol.

Betegeket intézeten kivül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

◆ ◆ ◆ ◆ AZ UJ ANGOL ◆ ◆ ◆ ◆

FÉRFIRUHA-BÉRLET

LEGJOBB RUHÁZKODÁSI RENDSZER

◆ **DEUTSCH F. KÁROLY** ◆

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM.

Első biztositó intézet katonai szolgálat esetére

O cs. és kir. Fensége József főherceg védnöksége alatt mint szövetkezet

Budapest, Váci-utca 34.

Fiugyermekek ellátása a védkötelezettség, illetve a nagykoruság idejére. — Ocsó dijtételek, szabadelvü feltételek.

Jelentékony nyereségrészesedés, képviselők, utazók és főügynökök előnyösen alkalmaztatnak.

Biztositási állomány 42 millió korona.
Biztositási alapok 10 milliókorona.

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-u. 2.

Egyéves önkéntesek részére a legolcsóbban és legelegánsabban készíti az egyenruha felszerelést.
Egyéves önkéntesek részére küld díjtalanul árjegyzéket.
Egyéves önkéntesek részére sorozási és áthelyezési körvénymintákat díjtalanul küld.
Egyéves önkéntesek részére minden katonai ügyben ád díjtalanul felvilágositást.
Egyéves önkéntesek részére ujabban kiadott „Egyenruházati Közlemények“ cimü könyvét díjtalanul küldi.

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-u. 2.

Természetes forró-, meleg kénes források, iszapfürdők, iszaporogatások, zuhany-massage. Vizgyógyintézet, villanyfényfürdők, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyviz-uszodák. Oleső és gondos ellátás. Csuz, köszvény, ideg- bőrbajok stb feletti kimeritő prospectust küld ingyen a **Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Budán.**

Huzás ma este 6 órakor

50 fillérért

50.000

korona ért. nyerhető a

Pozsonyi Kiállitási Sorsjátékon.

Sorsjegyek darabonként **50** fillérért mindenütt kaphatók. — Megrendeléseket a pénz előleges beküldése ellenében pontosan eszközöl a

Kiállitási Sorsjegy-iroda

Budapest, V., Nádor-utca 16. szám.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

KÜLÖNFÉLÉK

Szivemben sok dal van . . .

Szivemben sok dal van, nagyon szomorú,
Befödte a lelkem valami ború
S mint a párjavesztett, bánatos madár,
Ugy dalolok én is:
Balga szivem most is a jöttödre vár.

Csöndes, kicsi fészkem megigazgatom,
Benne van még pelyhes, árva magzatom
S haj de sok mindent is összeálmodunk,
Amig várva-várjuk
Este-reggel, egyre: mikor láthatunk!

Minden nap egy ujabb csalódás nekünk,
Sirva fekszünk este s könnyel ébredünk,
Azért födte be a lelkem a ború
És a szivem s nótám
Azért mindig olyan nagyon szomorú!

Horváth Elemér.

+ **Alfonzo billardoktatója.** Nem igen ismeretes, hogy a spanyol anyakirályné nagyon ért a billard-játékhoz. Még hajadonkorában a bécsi udvarban ő volt az első billárd-játszó és rendszerint megverte a főhercegeket, akiket egy játszmára fölkért. Férjének halála után a királyné egyidőre felhagyott a billárd-játékkal, de mostanában megint kedvet kapott hozzá. O maga oktatja fiát, Alfonzo királyt a billardozásra s szakértők véleménye szerint sohasem kaphatott volna jobb mestert Mária Krisztinánál.

*

+ **A Niagara átuszása.** Carlisle D. Graham vi ághirü amerikai uszó nemrégiben átuszta a Niagara-suhatagot az alsó forgatagainál. Ezernyi tömeg bámulta vakmerő vállalkozását. Graham a Niagara-zuhatagot hordóban már többször megjárta, ezuttal uszó rekordra törekedett. Egy vasuti kocsiból, amelyen kinematograf apparatus volt felállitva, jelt adtak, mire Graham uszni kezdett. A folyam örvénylő hullámai elragadták s egy percig azt hitték az emberek, hogy vége. De Fosters Fiatosnál fölmerült, hogy az örvény ujra elragadja. Örökkévalóságnak tetszett az idő, mig ujra felbukkant. Azután látták, amint erőteljes mozdulatokkal uszik a kanadai part felé a vad hullámok között. Szerencsésen partra is ért. Graham 1901. szeptember 7-ikén már megtette ezt a veszedelmes utat. 1886-ban James Scott az életét veszitette hasonló vállalkozásával.

*

+ **Kóristanők mint esküdtek.** Egy amerikai lap irja a következőket: Denverben (Coloradoban) két kóristanő, akinek egy vándor operatársulatnál vajmi kevés dolga lehetett, a törvényszék épületébe is elment, hogy ott jótékonycélu előadásra jegyeket adjon el. Miközben igy buzgólkodtak, egyszerre csak megjelent egy Phibein nevü hivatalnok, aki órák óta hiába kereseit két póteskü dtet. Mikor meglátta a két szinházi hölgyet, pazar ötlete támadt. Megkérdezte tőlük, vajjon hajlandók volnának-e óránként két korona dijazásért mint esküdtek szerepelni, s a hölgyek, akiknek ilyen káprázatos bevételük még sohasem volt, természetesen készséggel kaptak az ajánlaton. Philbin oda vezette őket a bíróhoz, az pedig megkérdezte a feleket, nincs-e kifogásuk, hogy a fiatal leányok a zsüri tagjai közt helyet foglaljanak. Az ügyvédek mint udvarias férfiak lemondtak a koloradói törvény szerint őket megillető jogukról, hogy női esküdtek ellen minden megokolás nélkül tiltakozzanak. Ennélfogva a két kóristanő, Dalton és Varner kisasszonyok részt vettek mint birák egy törvényszéki tárgyaláson, ami alighanem első eset.

*

+ **A macska életkora.** Egy német macskavédő egyesületnek az elnöke, m. Pohl értekezést ir, s abban a macska életkoráról a következőket irja: A macska kora az apóalástól, a táplálástól függ. Jól tartott és állandóan táplált macskák nagyobb életkort érnek el, mint az ugynevezett „gazdátlan“ macskák, amelyek ugyan olykor-olykor jó napokat is látnak, de alapjában véve sehol biztos menedékre nem találnak. A macska pontos életkorát mindazonáltal nem lehet pontosan megállapitani, mert ritkán esik az meg, hogy a macska, még ha állandóan él is valamely házban, természetes halállal mulnék ki. A bosszus szomszéd vagy lebunkózza, vagy lepuskázza. És különben is ki törődik a macska korával. A macska él, a macska ott ténfereg a ház körül, hogy mióta, azt bizony senki sem tudja. Egészen másként van azokkal a macskákkal, amelyek macskabarát familiákban élnek. Azok a családok egy falatot sem tudnak lenyelni anélkül, hogy macskáikkal meg ne osszák. A macskavédő-egyesület egy tagjának, aki pedig nagyon szükösen él, már tizennégy év óta van egy macskája. Egy másik tag azt állitja, hogy tizenhatéves macskája még mindig egerészik. Egy vendéglő macskájának az életkorát maguk a vendégek tizenkilenc évre teszik. Ez a macska egyébként százötvenszer volt anya. A cikkiró nagyszüleinek huszonhétéves macskájuk volt, amely megvakult s egy ló agyonrugta. A halsbrückei fürészmalomban nemrégiben egy fekete macska élt még, amely a francia háborut végigcsinálta öreg gazdája állitása szerint. Nynnphenburg várában egy algieri, angoramacskát árulnak, amely állitólag negyvenéves és két évvel ezelőtt még megkölykedzett s a pici angorát egy fiatal angora nevelte fel.

*

+ **Egy majom sokfélesége.** Német-Afrikából hazatért Németországba egy uriember s vitt magával egy majmocskát, egy font lehetett a sulya. Togótól Genuáig a majom mint „szabad suly“ utazott. Genuától a svájci határig mint „madarat“ kezeltek és másfél lirát kivántak a szállitásért. A svájci Gotthard-vasut leleményesebb volt és kutya-taksa szerint bánt el a kis majommal, fizettetvén magának 8·40 frankot. A svájci keleti vasut husz kilogrammnyi utópodgyásznak számitotta 80 cts. taksával. A württembergi vasutak Stuttgartig mint „kézi podgyász“-nak kegyelmeztek neki. Stuttgartból egészen házáig a kis majom ismét kutyává alakult át és ilyen minőségben 1.60 márka költséget okozott a gazdájának.

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

Budapest, szeptember 20.

Gabonaüzlet. (*Reich* Jenő és *Társa*-cég jelentése a *Budapesti Napló* számára.) Az időjárás a lefolyt hét folyamán nagyobbára száraz volt, habár a legtöbb vidéken rövid ideig tartó csapadék is bekövetkezett. A hőmérséklet ennek ellenében erősen csökkent, az éjjelek hüvösek és reggeli köd is gyakoribb. A tengerinövény állása alig javult. A külföldön enyhe és változóan borus, esős volt az időjárás.

A külföldi piacokon az árak keveset változtak, a forgalom valamivel jobb ugyan, a fogyasztás azonban még mindig nem tartja időszerünek, hogy élénkebben vegyen részt az üzletben és a spekuláció sem tanusit különösebb bizalmat a jövő árlejlődése tekintetében. Amerikában az árfolyamok kezdetben mérsékelten javultak, annál inkább, mert európai számlára nagyobb vételrendeletek érkeztek. Ez azonban csak rövid ideig tartott. Kedvező időjárás és a látható buzakészletek gyarapodása (Bradstreets szerint a mult hét óta 1,988.000 bushel) ismét nyomást gyakoroltak és a buzajegyzések csökkenőek voltak. Tengeri is lanyha irányzatu. A kukorica-törés gyorsan halad, az óriási terméseredmény biztositottnak látszik és közel 3 milliárd bushelre becsültetik, mi mellett korai hozatalokra is számitanak. A jegyzések gyorsabb visszaesését egyébként a tetemesen gyengült ó-készletek akadályozzák. Angliában az árak keveset változtak, jóllehet a forgalom elég kedvező volt. Franciaországban a multheti élénk kereslet gyengült, az árak

azonban emelkedőek. A német piacokon prompt buza iránt jobb volt a kereslet, mi mellett azonban csak száraz áru részesült figyelemben. A gabona behordásakor beállott erős esőzések a legtöbb gabonát annyira átnedvesitették, hogy azonnali őrlésre jófornán alkalmatlanná tették. A többi kontinentális tőzsdéken rendes fogyasztási kereslet mellett az árak alig változtak.

Nálunk a forgalom kielégitő volt, kenyérmagvak tartottak maradtak, mig takarmánycikkek szilárdultak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelentjük:

Buza jól volt ugyan kinálva, a hét elején azonban a szükségletnek nem volt megfelelő. A malmok, melyek változatlanul kedvező lisztüzlet felett rendelkeznek, jó vételkedvet tanusitottak és ugy hajó-, mint vasuti áruban gyorsan vették fel a kinált tételeket, mi mellett javult árakat is engedélyeztek. Később a kereslet azonban gyengült. Eddigi beszerzéseik után a malmok tartózkodóbbak lettek és a tulajdonosok, kik inkább sürgősen kináltak, olcsóbb árakkal voltak kénytelenek megelégedni, ugy hogy a hét elején elért árelőny igy ismét elveszett. Említésre méltó, hogy egy elsőrangu bécsi malom nálunk direkt eszközölt nagyobb beszerzéseket és kivánatos volna, ha külföldi vevőink bennünket állandóan és gyakrabban keresnének fel. Az összforgalom 200.000 métermázsa. A hétihozatal 314.000 métermázsa, melyből 45.500 métermázsa ment tovább.

Rozs e héten a fogyasztás részéről jobb keresletre talált, de csak prima áru volt könnyen elhelyezhető, alárendelt, sőt merkantil áru alig részesült figyelemben. Elszállitási célokra is alig volt kereslet. A helyi fogyasztás prima árurért kezdetben 6.22½ fizetett budapesti paritásra, utóbb mérsékelt forgalom mellett csak 6.17½—20.— korona volt elérhető, mig gyengébb áru 6.——6.10 között jegyzett. Nyiri származékokban a forgalom korlátolt, egyrészt mert nagyobbára a gyenge minőségü áru nehezen értékesithető, mig másrészt jobb minőségü áru, mely könnyen volna elhelyezhető, alig kerül a piacra. Az irányzat eme származékokban kellemes és nyiregyházai paritásra 5.65 korona, debreceni paritásra 5.55—5.60 koronáig jegyzünk.

Arpa (takarmány- és hántolási célokra) árlartó. A kinálat ugyan jó, különösen dunántuli származékokban bő, melyek az idén export-célokra alkalmatlanok; a vételkedv azonban a hizlalók és szeszégetőknél szintén jobb volt és teljes mult heti árak jegyeztettek. Minőség szerint 5.25—5.50 koronáig jegyzünk helyben, illetve Kőbányán. Maláta- és sörárpák: állomásokon átvéve, mint eddig is, el vannak hanyagolva, a piacon levő néhány exportvevő és malátagyáros csak erőteljes finom tiszavidéki és felvidéki árpákra reflektál, melyek azonban igy is csak nyomott árak mellett nehezen helyezhetők el.

Zab gyengébben volt kinálva és ugy a fogyasztás, mint a spekuláció részéről jobb figyelemben részesült. Az irányzat igy szilárdan alakult az árak emelkedőek voltak és ca. 15 fillérrel javultak. Ca. 4000 mm. forgalom mellett szin és tisztaság szerint 5.60—6.— fizettek helyben.

Tengeri csak mérsékeltebb keresslettel találkozott, irányzata azonban állandóan szilárd volt és a vidékre való elszállitás céljaira 10—15 fillérrel magasabb árakat fizettek. Helyben kocsira téve 5.70 k.-ig jegyzünk.

Liszt. (A *Budapesti Napló* tudósitójától.) Az elmultheti lisztüzlet továbbra is igen szilárd volt. Dacára annak, hogy a buzapiac inkább lanyha jelleget mutatott, a malmok a rendkivül nagy vételkedv folytán jegyzéseiket felemelték. Az élénk kereslet következtében a legtöbb malom fehér lisztkészletét ez évre eladta s barnalisztekben is megrendeléseket csak más fajtákkal kapcsolatosan fogadnak el. Takarmánycikkekben az üzlet hasonló jellegü s ezekért a malmok legmagasabb követeléseiket is elérik. A rendelkezések oly nagy számban érkeznek, hogy teljesitésük nehézségekbe ütközik.

Átlagos budapesti árak 50 kilogrammonként zsákostól:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ár kor.	12.40	11.90	11.60	11.40	11.—	10.50	9.80
		7	7½	8			
		8.70	7.60	5.80			

Finom korpa: Goromba korpa:

Ár: korona 4.40 4.70

Dara: *AB* *C*

—.— 13.— 12.—

Ipar és kereskedelem.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank időtanácsa legközelebbi ülését szeptember 25-én Budapesten tartja.

Félévi mérleg. Mint értesülünk, a Magyar Jelzálog-Hitelbank a jövő héten, jelenleg a külföldön tartózkodó elnökének, madarasi *Beck* Nándornak visszaérkezése után, igazgatósági ülést tart, melyen megállapitják a félévi mérleget.

Kamatváltoztatások külföldön. Az orosz állami bank értékpapirokra, árukra és folyószámlára adott kölcsönök kamatlábát 2½ százalékra szállitotta le. A svájci kibocsátó bankok a hivatalos kamatlábat 3½ százalékról 4 százalékra emelték.

A bosznia-hercegovinai vasuti kölcsön. A Bosznia és Hercegovina ügyeinek vezetésével megbizott közös pénzügyminisztérium az 1902. évi 4½ százalékos Bosznia-Hercegovinai tartományi vasuti kölcsön végleges kötvényeit már kiállitotta és a kibocsátást eszközlő intézetek rendelkezésére bocsátotta. Az kiadott ideiglenes elismervény bevonása és azoknak szelvényekkel és szelvénytalványnyal ellátott végleges kötvényekkel való kicserélése szeptember 22-ikén megkezdődik.

Pénzszükség Amerikában. *Newyorkból* jelentik, hogy a napi pénz kamatlába ott hat és husz százalék között váltakozik. Ez az oka annak, hogy Amerika az utolsó időben *Budapesten* is keresett pénzt. Mértékadó helyen közel száz millió koronára becsülik azt az összeget, amely Magyarországból és Ausztriából az utolsó hetekben kamatozásra kiment Amerikába.

A newyorki tőzsde. *New-Yorkból* jelentik szeptember 19-iki kelettel: Az értéktőzsde szilárdan indult. A Chicago-Milwauke-részvények emelkedése, amelynek nincs határozott magyarázata, támogatta a piacot. Az árfolyamok ennélfogva általában javultak. Minthogy a kamatláb nem emelkedett, holnapra kedvező bankkimutatást várnak, noha valószinü, hogy az érckészlet több mint három millióval csökkent. Záriatkor nem volt egységes az irányzat. A részvényforgalom 850.000 darab volt.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 39.— korona pénzben, 39.50 korona áruban. — Vágvölgyi állomásokon 37.— korona pénzben, 37.50 korona áruban. — Kassa-oderbergi állomásokon 36.50 korona pénzben, 37.— korona áruban. — *Bécsben* a kontingentált készáru 40.— korona pénzben, 40.40 korona áruban.

Sertéskonzumvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Szeptember 20-án. Fölhajtás: Zsirsertés, ugy mint öreg I. rendü 350 kilogrammon felül — darab, II. rendü 280—350 kilogrammig —— darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, közép 220—300 kilogrammig — darab, könnyü 220 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac — kilogrammig —— darab. Összesen —— darab. Hussertés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyü 140—300 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac 40 kilogrammig — darab. Összesen — darab. Fölhajtás összege 1210 darab. Előző napi maradvány 4 darab, összesen 1214 darab. Eladatott 580 darab. Maradvány 634 darab. A vásár irányzata lanyha. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. rendü 350 kilogrammon felül ——— fillérig, II. rendü 280—350 kilogrammig 80—87 fillérig. kanló ——— fillérig, silány ——— fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 90—96 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 86—96 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig 80—86 fillérig, süldő ——— fillérig, malac 82— fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogrammon felül ——— fillérig, könnyü 140—300 kilogrammig ——— fillérig, süldő ——— fillérig, malac 40 kilogrammig ——— fillérig, kilogrammonkint, élősulyban.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, szeptember 20.

Elég jó kinálat és mérsékelt vételkedv mellett 34.000 métermázsa buza került a forgalomba kezdetben néhány fillérrel magasabb árakon, később nyugodtabb hangulat mellett változatlanok maradtak az árak.

Más gabonanemüekben nem változtak az árak. Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 82 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 82·5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 82·5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 65 f., 300 mm. 82 k. 7 K. 72½ f., 500 mm. 82 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 50 f., 300 mm. 82 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 65 f., 230 mm. 82 k. 7 K. 55 f., 300 mm. 82 k. 7 K. 62½ f., 200 mm. 81·5 k. 7 K. 80 f., 2000 mm. 81·5 k. 7 K. 72½ f., 100 mm. 81·5 k. 7 K. 60 f., 600 mm. 82 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 81·5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 81·5 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 81·5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 81·5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 81·5 k. 7 K. 57½ f., 100 mm. 81·5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 50 f., 300 mm. 81 k. 7 K. 60 f., 2000 mm. 81·5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 80·5 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 80·5 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 80·5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 80·5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 80·5 k. 7 K. 32 f., 100 mm. 80·5 k. 7 K. 30 f., 150 mm. 79 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 30 k. 7 K. 50 f. 400 mm. 80 k. 7 K. 64 f. 200 mm. 80 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 20 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 80·5 7 K. 30 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 35 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 25 f., 150 mm. 79 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 35 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 35 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 35 f.

Fejérmegyei: 150 mm. 80 k. 7 K. 35 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 20 f.

Pestmegyeiváldéki: 300 mm. 81 k. 7 K. 52 f., 300 mm. 82 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 81·5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 80·5 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 37½ f., 100 mm. 79 k. 7 K. 37½ f., 100 mm. 80·5 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 80·5 k. 7 K. 40 f., 150 mm. 80 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 81·5 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 35 f. 200 mm. 80 k. 7 K. 30 f., 1500 mm. 79 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 15 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 20 f., 150 mm. 79 k. 6 K. 30 f.

Ludasi: 1400 mm. 81 k. 7 K. 35 f., 1000 mm. 81 k. 7 K. 45 f., 600 mm. 80 k. 7 K. 25 f.

Hartai: 1500 mm. 78 k. 7 K. 25 f.

Bácskai: 400 mm. 75·6 k. 7 K. 20 f.

Becskereki: 3200 mm. 80 k. 78·5 K. 17½ f.

Szandái: 4700 mm. 79 k. 7 K. 17½ f.

Dunai: 700 mm. 78·5 k. 7 K. 20 f.

Török-becsei: 2250mm. 79 k. 7 K. 15 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 6 K. 15 f., 300 mm. 6 K. 15 f., 250 mm. 6 K. 15 f. paritásra.

Árpa: 200 mm. 5 K. 36 f., 500 mm. 5 K. 15 fillér.

Tengeri: 30 mm. 5 K. 70½ f., 1800 mm. 5 K. 70 fillér.

Zab: 200 mm. 5 K. 90 f., 100 mm. 5 K. 75½ f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	6.—	6.—	80	7.20	7.50
„	„	77	6.—	6.—	81	7.30	7.65
„	„	78	7.05	7.35	82	—.—	—.—
„	„	79	7.10	7.40	—	—.—	—.—
Fehérmegyei		76	6.—	6.—	80	7.15	7.45
„	„	77	6.—	6.—	81	7.25	7.60
„	„	78	7.—	7.30	82	—.—	—.—
„	„	79	7.05	7.35	—	—.—	—.—
Pestvidéki		76	6.—	6.—	80	7.10	7.45
„	„	77	6.—	6.—	81	7.20	7.60
„	„	78	6.95	7.20	82	—.—	—.—
„	„	79	7.—	7.35	—	—.—	—.—
Bánsági		76	6.85	7.05	80	7.10	7.30
„	„	77	6.90	7.0	81	0.—	0.—
„	„	78	6.90	7.10	82	—.—	—.—
„	„	79	7.—	7.20	—	—.—	—.—
Bácska		76	6.90	7.15	80	0.—	0.—
„	„	77	6.95	7.25	81	—.—	—.—
„	„	78	7.05	7.30	82	—.—	—.—
„	„	79	7.10	7.35	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—75	6.10	6.25
„	„	másodrendü	—	5.90	6.—
Árpa	„	takarmány	60—62	5.25	5.40
„	„	égetni való	62—64	5.15	5.25
„	„	sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—
Zab	„	—	30—41	5.55	5.75
Tengeri	ó	bánsági	—	0.—	0.—
„	„	másnemü	—	0.—	0.—
Repce	uj	káposzta	—	9.70	10.—
„	„	bánsági	—	0.—	0.—
Köles	„	—	—	0.—	0.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza 1902.	.	6.97—6.99—6.91	
Aprilisi buza 1903.	.	7.20—7.21—7.14	
Októberi rozs 1902.	.	6.20—6.16	
Aprilisi rozs 1903.	.	6.33—6.30—6.33—6.31	
Októberi zab 1902.	.	5.71—5.69—5.65	
Aprilisi zab 1903.	.	5.98—5.94—5.97	
Májusi tengeri 1903.	.	5.57—5.55—5.60—5.57—5.58	
Augusztusi repce 1902.		—.—.—	

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza 1902.	. . . . .	6.91— 6.92
Aprilisi buza 1903.	. . . . .	7.14— 7.15
Októberi rozs 1902	. . . . .	6.16— 6.17
Aprilisi rozs 1903.	. . . . .	6.31— 6.32
Októberi zab 1902.	. . . . .	5.65— 5.66
Aprilisi zab 1903.	. . . . .	5.97— 5.98
Májusi tengeri 1903.	. . . . .	5.58— 5.59
Augusztusi repce 1902.	. . . . .	—.——.—

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre 1902.	. . . .	6.89— 6.90
Áprilisi buza 1903.	. . . . .	7.14— 7.15
Októberi rozs 1902.	. . . . .	6.15— 6.16
Aprilisi rozs 1903.	. . . . .	6.30— 6.31
Októberi zab 1902.	. . . . .	5.66— 5.67
Áprilisi zab 1903.	. . . . .	5.95— 5.96
Májusi tengeri 1903.	. . . . .	5.58— 5.59
Augusztusi repce 1902.	. . . .	—.——.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsdén kedvezőbb külföldi jeletésekre az irány szilárd volt és az értékek javultak, különösen Magyar általános hitelbank részvények élénk kereslet mellett 5 K.-val emelkedtek. Az általános üzlet mérsékelt maradt.

Előtőzsde. Osztrák hitelrészvény 686.25—687.50. Magyar hitelrészvény 727.50—731.50. Leszámitolóbank részvény 461.——462.25 Államvasuti részvény 714.——715.50. Városi villamos vasuti részvény 329.——330.— Közuti villamos vasuti részvény 6.24— korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Aranyjáradék 120.20—120.80. százalék. Koronajáradék 98.10—98.20. százalék. Fővárosi kölcsön 96.40—97. százalék. Magyar Hitelbank részvény 730.50—782.—. Jelzálogbank részvény 476.50. Osztrák hitelrészvény 688.——689.—. Rimamurányi vasmü részvény 497.50—498.50. Közuti Vaspálya részvény 624.——625.—. Városi villamos vasut részvény 329.50 Déli vasuti részvény 76.77 Államvasuti részvény 714.50—715.75 korona.

A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 687.50. Magyar hitelrészvény 730.50. Leszámitolóbank részvény 461.50. Rimamurányi vasmü részvény 497.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 714.25. Közuti vasut részvény 625.—. Villamos vasut részvény 330.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar —.——.— korona, vörös aprószemü —.——.— korona, vörös erdélyi —.——.— korona, vörös bánsági —.——.— korona, középszemü —.——.— korona, nagyszemü

—.—.—; korona. Disznózsir: budapesti 73.——73.50 korona, vidéki —.——.—— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.——.— korona, városi 4 darabos 61.50—62.—. korona, 3 darabos 67.——67.50 korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 11.——11.25 korona. 120 darabos —.———.— korona, 100 darabos 14.50—14.75 korona, 85 darabos 19.——19.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.25—10.50 korona. 100 darabos 14.25—14.50 korona, 85 darabos 18.50—19.— korona. Szilvaiz: slavóniai 15.75—16.— korona, szerbiai 14.——14.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, szeptember 20. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A lednzneti keresletlel szemben csekély volt a kinálat. Buza őszre 7.14, buza tavaszra 7.38—7.40, rozs őszre 6.46, rozs tavaszra 6.63, zab őszre 5.97 tengeri május—juniusra 6.—

Eladattak: Buza 75.3 kg. 6·75 K. 3 hónapra Igmándról. 75 kg. és 75.5 kg. 6.50 K. Moráról, 77 kg. 6·80 K. Udvardról, 6·95 K. Szeredről, 79.5 kg. 7 K. Perbete. Rozs 5 fillérrel emelkedett, árpa irányzata lanyha, tengeri 6·10—6·15 K. állott, liszt 40 fillérrel javult. korpa nem volt keresett.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* kedvező volt az irányzat és a Länderbank papirjai is javultak.

A *déli tőzsdén* csöndes volt az üzletmenet.

Zárlatkor kedvező volt az irányzat, az árak emelkedtek.

Bécs, szeptember 20. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 120.30. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 162.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény —.—. Magyar leszámitoló- és penzváltóbank —.—. Rimamurányi vasmüreszvény 497.—. Magyar koronajáradék 98.05. 4%-os Magyar földtherm. kötvény 97.55. Magyar hitelbank részvény 729.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 206.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 379.—. Magyar keresk. bank —. -. Magyar cukoripar 1340.

Bécs, szeptember 20. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 101.10. 4%-os oszlr. aranyjáradék 121.25. 1860-os sorsjegy 151.75. Osztrák hitelsorsjegy 429.50. Angol-osztrák bank —.— Bécsi bankegyesület 457.50. Osztrák-magyar bank 1592. Déli vasut 76.25. Dunagőzhajózási részvény 938.—. Dohányrészvény 318.—. Császári és királyi arany 11.34. Német bankváltók 117.12. 4·2%-os ezüst járadék 100.95. Osztrák koronajáradék 100.25. 1864-iki sorsjegy 251.—. Osztrák hitelintézeti részvény 687.50, Unionbank 544.—. Osztrák Länderbank 401.50. Osztrák-magyar államvasut 714.75. Elbavölgyi vasut 468.—. Alpesi bányarészvény 377.—. 20 irank. arany 19.06. Londoni váltóár 239.65 Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Lupót kohó 364.—. Az irányzat nyugodt.

Bécs, szeptember 20. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 687.25. Magyar hitelrészvény 729.50. Angol-Osztrák bank 377 50. Bécsi bankegyesület 458.—. Union bank 545.—. Länderbank 401.— Osztrák-magyar államvasut részvény 715.—. Déli vasut 76.75 Elbavölgyi vasut 468 60. Északnyugati vasut részvény —.— Dohányrészvény 318 50. Rimamurányi vasmü 496.—. Alpesi bányarészvény 376.50. Májusi járadék 101.10 Magyar korona járadék 98.05. Török sorsjegyek 115.75. Német birodalmi márka 117.10—117.13. Napoleond'or 19.05

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, szeptember 20. *(Tőzsdei tudósitás.)* A tegnapi newyorki tőzsde jó magatartására, az Iron Mongernek az amerikai acél- és vashiányról szóló jelentésére, ugyszin.én a hétvégi fedezésekre a tőzsde általában szilárd volt. Kohórészvények 2%-kal emelkedtek. Ennek kapcsán kőszénrészvények is tetemesen emelkedtek. Bankok csöndes forgalom mellett nem igen változtak. Vasutak közül Kanada-Pacificrészvények Newyorkra emelkedtek, dortmund-gronauiak realizációk miatt nem tudták megtartani tegnapi magas zárókurzusukat. Járadékok általában csöndesek. Német kölcsönök gyöngeségre hajlók. Az üzlet végül szük keretben mozgott. Magánkamatláb 2⅜%.

Berlin, szeptember 20. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 101.25. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.25. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 98 80. Osztrák-magyar államvasut 153.40. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.35. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 188.90. Általános villamossági Edison 171.50. Geisenkircheni 171.90. Laura-kohó 200.40. 4·2%-os ezüstjáradék 101.35. 4%-os magyar aranyjáradék 101.25. Osztrák hiteirészvény 216 90. Déli vasut 20.10. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216 75. 4%-os uj orosz kölcsön 97.10. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék —.—. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 170.25. Harpeni 167.10. Az irányzat szilárd.

Berlin, szeptember 20. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 101.25. Magyar koronajáradék 98.75. Osztrák hiteirészvény 260.25. Osztrák-magyar államvasut 153.40. Déli vasut 20.10. Eszaknyugati vasut 216.75. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, szeptember 20. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut 769.—. 4%-os osztrák aranyjáradék —.—. Osztrák Länderbank —.—. 3%-os francia járadék 100.20. Ottomanbank 548.—. 3½%-os francia járadék 101.42. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 103 25. Párisi bankrészvény 1070.— Olasz járadék 102.75. Francia törleszth. járadék —.—. Osztrák időhitelintézeti részvény 1219.—. Török dohányrészvény 355.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, szeptember 20. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 101.50. 4%-os Osztrák aranyjáradék 103.20. Magyar koronajáradék 98.85. Osztrák-magyar bank 115.—. Déli vasut 20.10. Elbavölgyi vasut 117.50. Londoni váltóár 204.45. Bécsi bankegyesület 115.70 Villamos részvény 129.—. 3%-os magyar aranykölcsön 87.70. 4·2%-os ezüstjáradék 101.40. 4%-os magyar aranyjáradék 101.40. Osztrák hiteirészvény 216.90. Osztrák-magyar államvasut 153.40. Eszaknyugati vasut —.—. Bécsi váltóár 85.30. Párisi váltóár 812.—. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, szeptember 20. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 100.90. 1860. sorsjegy —.—. Déli vasut 20.10. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.25. Osztrák hiteirészvény 216.70. Osztrák-magyar államvasut 153.40. Olasz járadék 103.—. 4%-os magyar aranyjáradék 101.20. Az irányzat állandó.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 20. A sertésüzlet irányzata: változatlan. A) *Hizott sertések ára*: I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 104—106 fillérig. Oreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 112—113 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 111—112 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 111——113 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 110——112 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 108—110 fillérig.

Sertéslétszám 1902. szept. 18. napján volt készlet 44.723 darab. — 1902. szept. 19. napján felhajtatott 50 darab. — 1902. szept. 19. napján elszállitatott 911 darab, 1902. szeptember 20. napjára maradi készletben 43.862 darab.

ÚTMUTATÓ.

Sternberg Armin és Testvére cs. és kir. udv hangszergyár központi főraktárában Kerepesi-ut 36. cimbalmok, hegedük, fuvolák s minden más hangszer jutányos árban szerezhető be. Külön zongoratermek a Kossuth Lajos-utcában (a Károly-körut sarkán), hol zongorák és pianinok kedvező fizetési feltételek mellett is kaphatók.

Budapesti takarékpénztár és Országos Záloglkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Bunke Gyula. Központ: VI., Andrássy-ut 5. Magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusitó helye: IV., Ferenciek-tere 4. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körut 18.; IV., Ferenciek-tere 4. (Irányi-utca sarok; VII., Király-utca 57.; VIII., József-körut 2.; VIII., Üllői-ut 6. sz.

Első Leánykiházasitási Egylet m. sz. Leány- és fiubiztositó-intézet, Budapest, VI., Teréz-körut 40—42. (az intézet saját palotájában.) Az intézet vagyona 1901. december 31-én 7.874.385·14 korona. Eddig kifizetett biztositott tőke több mint 6,356472·84 korona. Ezen intézetnél gyermekek a legelőnyösebb dijtételek mellett 1000 koronától korlátlan összegig biztosithatók.

Napirend.

Naptár. Vasárnap, szeptember 21. Római katholikus: E. 18. Máté aps. — Protestáns: E. 17. Máté. — Görög-orosz: (szeptember 8.) F. 14. Kisassz. — Zsidó: Elul 19. — Nap kél: 5 óra 30 perckor. — Nyugszik: 5 óra 42 perckor. — Hold kél: 7 óra 45 perckor este. — Nyugszik: 9 óra 36 perckor délelőtt.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Szalon állandó kiállitása (Ferenciek-tere 9. sz.) délelőtt 9 órától este 6 óráig. Belépődij 50 fillér.

Nemzeti Museum. Képtár, nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődijjal tekinthetők meg.

Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9—1 óráig.

Iparmüvészeti Museum nyitva délelőtt 9—1-ig.

Technologiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9—1-ig.

Mezőgazdasági muzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-től 2 óráig.

A földtani intézet muzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva d. e. 10—1-ig.

Közlekedési Muzeum a Városligetben nyitva d. e. 9-től 12 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-ig d. u. 3—8-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum, igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti ipari csarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzlevezetősége (Magyar Kereskedelmi részvénytársaság) V., Váckörut 32. szám alatt.

Időjelzés.

— *Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.* —

Budapest, szeptember 20.

Az alacsony levegőnyomás a Fehér-tenger fölé vonult, a nagykiterjedésü magas nyomás pedig Közép-Európát boritja, minek következtében Európa időjárása tulnyomóan száraz és hüvös. Számottevő esők Oroszországban voltak.

Nálunk is az éjjel igen alacsony volt a hőmérséklet (Eger 1°C), különben jobbára száraz volt az idő. Kevés eső csakis az északkeleti határmegyékben esett.

Kilátás: Tulnyomóan derült és éjjel hüvös idő várható.

Vizállás.

		Szept. 19.	Szept. 20.			Szept. 19.	Szept. 20.
		méter				méter	
Inn	Schärding	1.20	1.02	Tisza	M.-Sziget	0.38	0.28
Duna	Passau	2.35	2.10	"	Tokaj	0.21	0.11
"	Linz	0.72	0.56	"	Tisza-Füred	0.07	0.09
"	Bécs	0.43	0.64	"	Szolnok	0.14	0.10
"	Pozsony	1.75	1.79	"	Csongrád	0.20	0.09
"	Komárom	2.54	2.46	"	Szeged	0.84	0.66
"	Budapest	2.03	1.91	"	Török-Becse	0.57	0.37
"	Paks	1.66	1.54	"	Titel	0.38	0.36
"	Mohács	2.40	2.42	Ondova	Bártfa	0.—	1.47
"	Gombos	2.72	2.67	Topolya	Hoór	0.—	0.40
"	Ujvidék	1.94	1.95	Bodrog	Zemplén	0.—	1.14
"	Pancsova	0.62	0.66	Sajó	Zeolca	0.50	0.54
"	Orsova	1.60	1.80	"	Tenke	1.41	1.41
Morva	Magyarfalva	0.14	0.40	"	H.-Németi	0.—	0.02
Vág	Zsolna	0.24	0.24	Berettyó	Margita	0.58	0.31
"	Trencsén	0.32	0.29	"	B.-Ujfalu	0.26	0.27
"	Szered	0.60	0.58	Körös	Csucsa	0.—	0.—
Zala	Sz.-Gotthárd	0.—	0.06	"	N.-Várad	0.18	0.19
"	Sárvár	0.22	0.30	"	Belényes	0.52	0.49
"	Győr	2.31	2.16	"	Tenke	0.—	0.—
Dráva	Pettau	1.92	0.95	"	Gurahone	0.24	0.24
"	Zákány	0.42	0.32	"	Borosjenő	0.32	0.30
"	Baros	0.21	0.17	"	Békés	0.10	0.20
"	Eszék	1.35	1.08	"	Gyoma	0.32	0.28
Mura	M.-Szerdah.	0.40	0.—	Maros	Gy.-Fehérvár	0.16	0.18
Szávа	Zágráb	0.—	0.06	"	Branyiczka	0.22	0.20
"	Szisszek	0.36	0.41	"	Soborsin	0.—	0.—
"	Mitrovica	0.92	1.03	"	Arad	1.12	1.12
Szamos	Deés	0.20	0.26	"	Makó	0.10	0.10
"	Szatmár	0.35	0.40	Temes	K.-Kostély	0.10	0.12
Kraszna	N.-Majtény	0.78	0.23	Béga	Klisetó	0.44	0.44
Latorca	Munkács	0.18	0.14	"	Temesvár	0.73	0.72
Laborca	Homonna	0.18	0.17	"	Becskerek	0.62	1.49
Ung	Ungvár	0.10	0.03				

SERPOLLET LEO PÁRISBAN, a 17508. számu

„Folyós égési anyaggal fütött gyorsfejlesztő gőzgenerator" cimü magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szivesen szolgál bővebb felvilágositással

KELEMEN ÉS TÁRSA szabadalmi ügyivő iroda Budapesten, Royal-szálloda B.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAP lan PAP lan PAP lan

	fr		fr
1 összehajtható vaságy 5 db kivehető matraccal	10.—	1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 rouge paplan	1.80	1 tengerifü matrac	4.50
1 " prima "	2.80	1 afrique "	5.—
1 cachmir paplan	3.40	1 lózör "	12.—
1 satin "	3.80	1 ablak köper függöny	3.—
1 atlasz cachmir "	4.80	1 " gyapju "	4.50
1 selyem atlasz paplan	8.50	2 ágy, 1 asztalterito bouret	5.50
1 fodros selyem atl. papl.	13.50	2 " 1 " gyapju	12.—
1 jó vászon paplan lepedő	2.—	1 nagy szobaszönyeg	3.50
1 " ágy	1.30	1 " " L.	5.30
1 finell ágytakaró pokróc	2.50	1 ágyelőke I.	0.85
1 gyapju "	5.50	1 tapestry ágyelőke	1.50
1 jó lópokróc	1.60	1 mir. jó futószőnyeg	.40
1 téli pokróc	4.60	1 " mintázott	.75
1 szép fali szőnyeg	7.50		

GICHNER JÁNOS

paplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bármentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicserélteinek, vagy a pénz visszadatik.

ÉRTESITÉS!

Az osztálysorsjáték iránt az érdeklődés oly nagy, hogy az eddigi **100.000** sorsjegy helyett már a következő XI-ik sorsjátékra

110.000 sorsjegy lesz kibocsájtva 55.000 nyereménynyel 14 millió 459.000 korona értékben.

Előre láthatólag ezen uj kibocsájtásu **10.000 sorsjegy** gyorsan el fog kelni, ajánljuk tehát megrendeléseket **már most** hozzák juttatni, mert lehet, hogy később ezen 100.000-en **felüli** számok egyáltalán nem lesznek kaphatók.

Huzás 1902. november 20 és 21-én.

Árak az I. osztályra: 1 egész sorsjegy **12** korona. 1 fél sorsjegy **6** korona. 1 negyed sorsjegy **3** korona. 1 nyolcad sorsjegy **1** kor. **50** fillér.

Megrendeléseket kérünk mielőbb (postantalványnyal, vagy utánvét mellett.)

KIRÁLYFI és TÁRSA bankháza

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusitó helye **Budapest, VI., Andrássy-ut 60. szám.**

Magyar királyi államvasutak Igazgatósága.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőrönd k táskák, kalapok, ruha- és fehérneműtek botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverezés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Miskolcz állomáson 1902. szept. 25-én d. u. 2 órakor.

Budapest-nyugoti állom. 1902. szept. 29-én d. e. 9 órakor.

Budapest, 1902. évi szeptember hóban. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem dijaztatik.)

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Vasárnap, 1902. szeptember hó 21-én.

Hoffmann meséi.

Fantasztikus opera 3 felvonásban, egy elő- és utójátékkal. Zenéjét szerz. Offenbach Jakab. Szövegét irta Barbier Gyula. Forditotta dr. Váradi Antal, Fái J. Béla és dr. Radó Antal.

Személyek:

Olympia		Koppéliusz	
Giulietta	Szoyer	Dappertutto	Kornai
Antonia		Miracle	
Miklós	Gábor	Slemil	Mihályi
Spalanzani	Hegedüs	Cochenille	
Crespel	Várady	Pittichinaccio	Dalnoki
Luther	Ney B.	Ferenc	
Hermann	Szemere	Nathanel	Kiss B.
Hoffmann	Kertész	Az anya hangja	Berts

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHAZ.

Vasárnap, 1902. szeptember hó 21-én.

Coriolanus.

Tragédia 5 felvonásban. Irta Shakespeare. Forditotta Petőfi Sándor.

Személyek:

Coriolanus	Szacsvay	Aufidiusz	Beregi
Titus Lartius	Egressy	Alvezére	Mihályfi
Cominius	Molnár	Volumnia	Jászay
Menenius	Ujházi	Virgilia	Maróthy
Sicinius	Gál	Valeria	Hegyesi
Brutus	Gyenes	Szobaleány	Meszlényi

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHAZ.

Vasárnap, 1902. szeptember hó 21-én.

Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal

A polgármester ur.

Bohózat 3 felvonásban. Irta Schönthan és Kadelburg. Forditotta Zempléni P. Gyula.

Személyek:

Kovácsházi	Hegedüs	Dr. Szeberényi	Góth
Ilona	Hunyady	Dr. Solymár	Győző
Agota	Lenkei	Kalmár Zsófi	Hegedüsné
Piroska	Fábián	Juci	Bálint
Gyuri	Bárdi	Vince	Kassay
Gerlefalvi	Tapolczai		

Este:

Hódolás!

Irta Lampérth Géza. Elmondja Szerémy Gizella.

Utána:

Rodostó.

Történeti szinmü 3 felvonásban, epilogussal. Irták: Géczy István és Lampérth Géza. Zenéjét szerzette: Kun László.

Személyek:

II. Rákóczy	Fenyvesi	Esztárházy	Pethes
Bercsényi	Hegedüs	Fszterházyné	Kürti
Bercsényiné	Harasztby	Starhemberg	Mátrai
Kőszegi	Varsányi	Pápay Gáspár	Tapolczai
Mikes	Góth	Jávorka	Balassa

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Vasárnap, 1902. szeptember hó 21-én.

Kossuth Lajos.

Történeti korrajz 5 felvonásban, IX. képben zenével. Irta ifj. Bokor József.

Személyek:

Jelacsics	Szabó A.	Kossuth	Szirmai
Hadsegéd	Kovács K.	Mészáros	Mátrai
Patai Ernő	Raskó	Deák Ferenc	Szilágyi
Gold Izsák	Horváth	Fővezér	Szerdahelyi
Eszter	Dóri	Nyári	Kalocsai
Sámuel	Iványi	Pázmándi	Kiss M.

Kezdete 7 órakor.

Gyorsirási és gépirási szakiskola.

Másoló és sokszorositó iroda. (Copyng Office).

VII. ker., Kazinoy-u. 3. I. em. 7. (Kerepesi-ut mellett).

Az orsz. női gyorsiróegyesület gyorsirási és gépirási szakiskolájában a szeptemberi magyar és német gyorsirási levelező és vitatársi **Kaiser Gizella elnök** vezetése mellett megtartandó tanfolyamokra és a gépirási kurzusokra a beiratások 3—8-ig tartanak. — Az egyesület a jól végzett növendékeket el is helyezi. Gépirási tanfolyamok: Remington-Standard, (Rem). Fay-Sho, Underwood, ost. New Century Caligraph, Smith-Premier, Crandall, Frister et Rossmann, Ideál Hammond, Empire-féle irógépeken. Periratokat, körleveleket, pályamunkák, beriókok irását vagy sokszorositását az egyesület olcsón számit. Ki vánatra levélbeli értesitést vagy prospektust küldünk.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató

Nagymező-utca 17.

Ma este:

Kossuth-képek

Nizzai élet

és az uj müsor.

Az előadás 8 órakor kezdődik.

A télikertben reggel 5 óráig **Vörös Elek** cigányzenekara hangversenyez.

Ne vegyen senki hangszert,

mig

Reményi Mihály

a magy. kir. zeneakadémia és cs. és kir. katonai zenekarok szállitója legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről.

VI. ker., Király-utca 44. sz.

Kivitel nagyben és kicsinyben.

VEGYE MEG 2 KRAJCARÉRT

gyermeke részére a

MESEMONDÓT.

Szerkeszti: **Gara Ákos.**

Ez ma a legjobban szerkesztett és legolcsóbb képes gyermekujság.

Kapható: minden tőzsdében és lapelárusitónál.

Cs. és kir. udv. szállitók.

1902/3. idény.

KOHN HEILMANN és FIAI

legnagyobb férfi- és gyermekruha-áruháza

az „Angol szabó"-hoz

Budapest, IV. Károly körut 12.

Legjobb bevásárlási forrás, minden tiszta gyapjubóla mi nem feslik és nem fakul. Minden darabon olcsó, szabott árak. Meg nem felelő árukért a pénzt visszaadjuk.

Dus választék öltönyökben 12 frt
Felöltő . 12 frt
Raglan . 14 frt
Téli Ulster v. télikabát 16 frt
Gyermekruha 4 frt és feljebb

Fiók-üzlet (Központi városháza) Károly-körut 30.

Butor!

Saját készitményü diványok, otománok, szalongarniturák, affrik- és tőszőrmatraczok valamint sodronyágybetétek, ebédlő- és hálószobabutook, ingaórák, szekrények, ágrak, függőlámpák és konyhaberendezések, jó, szolid kivitelben előnyös részletfizetésre is jutányos árban kaphatók. Tisztviselők, papok, katonatisztek, tanitók és jegyzők kedvezményben részesülnek

Náthán Ignácz

butorfőraktára Budapest, VII., Erzsébet-körut 23.

Tessék megtekinteni

KLOPFER TESTVÉREK

imaházát

בית הכנסת

József-körut 37—39. sz.

a Rákóczy-térrel szemben.

סליחות **teljes énekkarral.**

Szeptember 28-án reggel ½5 órakor.

Villany világitás.

Kitünő szellőztetés.

62116/1902. szám.

Haszonbérleti hirdetmény.

A magyar vallásalap tulajdonát képező, s Pest-Pilis-Solt-Kiskun-vármegyében, Czegléd város határában fekvő „LEGELŐRÉSZLETEK" elnevezés alatt ismeretes birtok hat részletben még pedig: az I. számu $602^{79}/_{1100}$, a II. számu $630^{601}/_{1100}$, a III. számu $747^{11}/_{1100}$, a IV. számu $713^{981}/_{1100}$, az V. számu $929^{921}/_{1100}$ és a VI. számu $456^{203}/_{1100}$ (1100 □-öles) hold kiterjedésben és a versenytárgyalási feltételekben részletezett mivelési ágak szerint 1903. évi november hó 1-től 1915. évi október hó 31-ig terjedő 12 évre az alólirt ministerium IX. ügyosztályában (V., Vadász-utca 33. szám)

1902. évi október hó 22-ik napján délelőtt 12 órakor

tartandó zárt ajánlatu, nyilvános verseny utján fog haszonbérbe adatni.

A bérelni szándékozók a fent kiirt határnapra azzal hivatnak meg, hogy egykoronás bélyeggel ellátott és a kellő bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugtával felszerelt irásos zárt ajánlataikat az alólirt ministerium segédhivatalainak főigazgatójánál legkésőbb a versenytárgyalási nap délelőtt 10 óráját nyujtsák be.

Az ajánlatokban a bérelni szándékolt birtokrészletért nem holdanként, hanem egészben felajánlott évi haszonbér számokkal és betükkel kiirandó és kijelentendő azokban egyszersmind, hogy ajánlattevő a versenytárgyalási és bérleti feltételeket ismeri, s azoknak magát feltétlenül aláveri. Az ajánlatok boritéka felső részén feljegyzendő, hogy az ajánlat, mely birtokrészletre vonatkozik.

Elkésve érkezett, vagy kellőleg ki nem állitott avagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint utóajánlatok figyelembe vételetni nem fognak.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek a ministerium segédhivatalainak főigazgatójánál és a czeglédi közalapitványi gazd. felügyelőségnél a hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

BUDAPESTEN, 1902. évi augusztus hóban.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium.

KIVÁLÓ ERÖSITŐSZER

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

husból készült és ennek tápanyagát tartalmazó ízletes, könnyen oldódó albuminose készitmény a legkiválóbb

erösitő szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegeknek, betegágyasoknak, angol korban szenvedő gyermekeknek, üdülőknek, nemkülönben

vas-Somatose

alakjában a

sápkórosoknak

lesz ajánlva az orvosok által. Vas Somatose nem egyéb 2%-os vas összeléfelü vasat, a milyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose.

Somatose rendkivül gerjeszti az étvágyat.

Raktáron van az összes gyógyszertárakban és gyógyanyagkereskedésekben.

HOLLANDI

életbiztositó részvénytársaság (Algemeene Maatschappij van Lebensverzekering in Lijfrente)

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-ut I,

(A nemzeti szinhaz bérházában.)

Igazgató: **TOLNAY LAJOS.** Vezértitk. **STIGNITZ IMRE.**

1900. év végéig

215 millió korona

biztositás köttetett

A társaság mindennemü biztositást elfogad, melynek alapját az emberi élet képezi, u. m.: tőkebiztositást, tulélés és halálesetre szóló, valamint özvegyi nyugdijbiztositást, szoknai kezdődő és elhalasztott életjáradékokat, kiházasitási biztositásokat gyermekek részére stb. Bővebb felvilágositással szolgál a magyarországi vezérképviselőség Budapesten, valamint a vidéki képviselők.

Referenciákat

a magyar általános hitelbank ad.

Kivonat a dijtáblázatokból

A tőke elhalálozás alkalmával fizetendő								A tőke 20 év után vagy idoelőtt elhalálozás alkalmával azonnal fizetendő			
Dijtétel 1000 korona után											
Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.	
25	1.80	34	2.30	43	3.16	52	4.66	25	4.11	34	4.22	43	4.56
26	1.84	35	2.38	44	3.30	53	4.88	26	4.12	35	4.24	44	4.61
27	1.88	36	2.46	45	3.44	54	5.12	27	4.13	36	4.27	45	4.67
28	1.93	37	2.54	46	3.59	55	5.37	28	4.14	37	4.30	46	4.76
29	1.98	38	2.63	47	3.73	56	5.64	29	4.15	38	4.33	47	4.84
30	2.03	39	2.72	48	3.91	57	5.93	30	4.16	39	4.36	48	4.99
31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24	31	4.17	40	4.39	49	5.02
32	2.16	41	2.94	50	4.26	59	6.57	32	4.18	41	4.45	50	5.10
33	2.23	42	3.04	51	4.45	60	6.97	33	4.20	42	4.50		

Szinházak heti müsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
Hétfő	Zárva	Pogány Gábor	Az őrnagy ur	Kossuth Lajos	Lotti ezredesei
Kedd	A bolygó hollandi	Himfy dalai	Rodostó	Kossuth Lajos	A svihákok
Szerda	Hunyadi László	Coriolanus	A polgármester ur	Kossuth Lajos	Herkules munkái
Csütörtök	Aida	A hol unatkoznak	Rodostó	Kossuth Lajos	A postásfiu és a huga
Péntek	Zárva	Fernande	A polgármester ur	Fanchonasszony leánya	Sötét kamra
Szombat	Szép Galathea Szerelmi kaland	Clemenceau	A három Gráczia	Fanchonasszony leánya	Sötét kamra
d. u. Vasárnap este	Otello	Az ember tragédiája	Rodostó A három Gráczia	San Toy Kossuth Lajos	A postásfiu és a huga Sötét kamra

Szinházak, szórakozó helyek.

MAGYAR SZINHAZ.
Vasárnap, 1902. szeptember hó 21-én.
Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal:
Bölcső és koporsó.
Alkalmi darab két részben, két nyílt változással.
Irta Verő György.
Személyek:

Asztalosmester	Boross	A jobbágy	Mátrai
A felesége	Sziklainé	A Góbé	Gíréth
A leánya	Bokross	A Janó	Palásthy
A legény	Iványi	Az Iczig	Sziklai
Az inas	Lenkeffi	A Panna	Angyal
A vén kuruc	Hídvéghy	A bakter	Báthory
A belletrista	Ráthonyi	A hajdu	Szabó
A teátrista	Cserny		

Utána:
Varázshegedü.
Jaques Offenbach operettje, egy felvonásban.
Este:
Bölcső és koporsó.
Utána:
Az aranylakodalom III. képe.
Irták Beöthy László és Rákosi Viktor.
Kezdete 7½ órakor.

URANIA SZINHAZ.
Vasárnap, 1902. szeptember hó 21-én.
Délután 4 órakor mérsékelt helyárakkal.
Amerika.
Este:
A bánya.
Kezdete 7½ órakor.

FOVAROSI NYARI SZINHAZ.
Vasárnap, 1902. szeptember hó 21-én.
Délután 3 órakor félhelyárakkal:
A boszorkányvár.
Operett 5 felvonásban. Irta Berla Lajos. Forditották Reiner Ferenc és Fái J. Béla. Zenéjét szerzette Millöcker Károly.
Este:
A honvédhuszárok
vagy: a nagysariól ütközet.
Kezdete 7 órakor.

VAROSLIGETI NYARI SZINHAZ.
Vasárnap, 1902. szeptember hó 21-én.
Délután 4 és este 7 órakor:
Kossuth.
Alkalmi hazafias szinmü 6 szakaszban. Irta Pakots József. Zenéjét összeállitotta Donáth Ede.
Kezdete 7 órakor.

Ós-Budavára.

Ma vasárnap, f. hó 21-én
nagy jótékonycélu
Kossuth-ünnepély!
a székesfővárosi szegények javára
Kossuth Lajos születése napjának 100-ik évfordulója emlékezetére
Kossuth Lajos életnagyságu szobrának bemutatásával,
A muzeummá átalakitott mecsethen belépti dij nélkül Kossuth Lajos amerikai diadal-utjára vonatkozó eredeti hiteles okiratok, levelek és hiriapok kiállitása!
M. k. honvédkerületi zenekar hangversenye.
Tündéries kivilágitás!
10 órakor Minden eddigit felülmuló 10 órakor
Rendkivül fényes tüzijáték!
Kapunyitás d. u. 3 órakor. Belépődij 60 fillér.

Hirdetmény.

A közelgő zsidó főünnepek alkalmából a **pesti izr. hitközség elöljárósága** által közhirré tétetik, hogy a hitközség tulajdonában lévő, valamint a tulajdonosok által bérbeadás céljaira a hitközség rendelkezésére bocsátott dohány-utcai templomi és a rombach-utcai zsinagógai **imaszékek**, továbbá a hitközség által ujonnan berendezett imahelyiségek üléseinek bérbeadása 1902. évi **szeptember 24-én** (szerdán) kezdődik s naponkint d. e. 9—12 és d. u. 3—5-ig fog folytattatni.

Bérbeadási helyiségek:

1. **dohány-utcai** templomi imaszékekre nézve: hitközségi iroda, VII., Sip-utca 12, II. em. 14. ajtó;
2. **rombach-utcai** zsinagógai imaszékekre nézve: VII., Rombach-utca 7. sz. (zsinagóga);
3. **Wesselényi-utcai** iskolai imateremre nézve: VII., Wesselényi-utca 44.
4. **Sip-utcai** iskolai imatermekre nézve: VII., Sip-utca 12. (leányiskola);
5. az V. ker. **Bálvány-utca 14.** sz. imateremre nézve: ugyanott;
6. a VII. ker. **Akácfa-utca 32.** sz. imateremre nézve: ugyanott;
7. a VII. ker. **Wesselényi-utca 17.** sz. imateremre nézve: ugyanott;
8. a VIII. ker. **Vig-u. 18.** sz. imateremre nézve u. o.

A hitközség tulajdonában levő imaszékek mult évi bérlői a megfelelő imaszékekre vonatkozólag a kibérlési idő első három napján, az 1902. szeptember 24., 25. és 26., szerda, csütörtök és pénteken elsőbbséggel birnak; ez időn tul azonban ily irányhani felszólamlások nem fognak tekintetbe vétetni.

Megjegyeztetik egyuttal, hogy a tulajdonosok által rendelkezésre bocsájtott imaszékek, továbbá a 3—8. a. imahelyiségek ülőhelyei fenntartás nélkül fognak már szeptember 24-én bérbeadatni.

Budapesten, 1902. szeptember hó.

A pesti izr. hitközség elöljárósága.

A KI

finom, divatos, jó
őszi és téli ruhát
vásárolni akar, forduljon a szükséglete beszerzésével bizalommal a férfi-, fiu- és gyermekruha céghez

Gross és Löwenstein
férfiszabók
Budapest, V., Deák Ferenc-utca 18.

hol a kész ruhák divatosan saját műhelyünkbe készülnek **hazai és angol** szövetekből.

Mértékszerinti megrendelések a legujabb kivitelben és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések, valamint minták kivánságra portómentesen küldetnek, meg nem felelő áruk kicseréltetnek vagy a pénzt visszaadjuk. Nagyon sikkes és elegáns **Sport felöltő 15 frttól** följebb és **Raglánkabát 15 frttól** följebb.

Nagy raktár. **Nagy választék.**

Csak rövid ideig! **Csak rövid ideig!**
látható mától kezdve az
állatkertben
Kocska Antal és fiai

világszerte ismert állatseregelet, különféle idomitott ragadozó vadállataival. Különösen említést érdemel: **Millionora**, a legszebb oroszlánszeliditőnő, **Beata** a kigyókirálynő, Mr. Jarowow tüzi ember 4 bámulatosan idomitott párducával, egy oroszlánnal és két vadászkutyával együtt. Medve, mint birkozó, az oroszlán mint mülnvas, stb. stb. **Belőpidij mint rendesen.** Előadások: hétköznap délután 3 órakor, vasár- és ünnepnap délután 3—4 és 5 órakor. Saját zenekar.
Előadás után az összes állatok etetése!

Kézimunkák

himző-, kötő-, horgoló-pamutok és **selymek**, nemkülönben **himzőszövetek** nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók

Bérczi D. Sándor
kézimunka nagyiparosnál
Budapest, Király-u. 4.
264 oldalu képes árjegyzékemet 2066 eredeti kézimunkarajzzal ingyen és bérmentve küldöm.
Viktória-himzőgép első-rendü 6 korona.
Point-Lace szalagok rendkivül nagy választékban vannak raktáron.
Mintákkal szivesen szolgálok.

Pontos és legjobb
ÓRÁK
5 évi jótállás mellett. 5

Egyházi szent edények, keresztelő kannák, ékszerek, evőeszközök
részletfizetésre is.
Javitásokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok — **Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.**

POLGÁR KÁLMÁN
műórás
Budapest, Erzsébet-körut 29. szám.

Asztalos és kárpitozott legjobb minőségü
BUTOR
szükségletüket hitelképes egyének árfelemelés nélkül minden stylusban beszerezhetik

részletfizetésre
Schwarcz Lipót és Testvére
kárpitosmester és butorkereskedők **butorházában**
Budapesten, VII., Hársfa-utca 37. sz.
(saját házukban) Wesselényi-utca keresztezésénél.

Fizetési feltételek:

100 kor.-tól	200	koronáig	havi	részlet	—	—	—	—	10 kor
200	„	300	„	„	„	—	—	—	15 „
300	„	500	„	„	„	„	—	—	20 „

Készpénzelőlegben 15%, csomagolásért 3%. Képes árjegyzékért 60 fillér fizetendő, mely összeg az árjegyzékért visszatéritetik.

Talán Angliában volt az idén?

Kérdik minduntalan azon uraktól, kik a modern szabásu és feltünő elegáns **szürkés fekete Raglan felöltőket és öltönyöket** viselik... Holott ezen izléses angol ruhák a **Neumann M.** cs. és kir. udv. szállító férfi-, fiu- és gyermekruha telepéből **(Budapest, IV., Muzeum-körut 1.)** származnak.

Legelkalmasabb
alkalmi ajándék.
Gramophonok, lemezek

METEOR RECORD

phonograph (beszélő gépek) a **legjobbak, legolcsóbbak** és **legtökéletesebbek**, kaphatók:
Deutsch Gábornál
Bpest, Erzsébet-tér 7.
Kimeritő árjegyzék bérmentve.
Előnyös fizetési feltételek.

Magy kir. államvasutak. 123583/902. szhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1903. évben, illetőleg 1905. év végéig szükséges lámpa és lámpásalkatrészek szállításának biztositását óhajtván, ezirányt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi szeptember hó 27. déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési szakosztályához beterjesztendők, a bánatpénz pedig f. évi szeptember hó 26-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a szállitási feltételek a magy. kir államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. sz.) megtekinthetők.

Budapest, 1902. aug. hó.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijazt.)

Szenzációs
Kossuth Bluz kiállitás
ZOLTÁN DEZSŐ kizárólagos
bluzáruház Király-utca 30. sz.
Szövet és posztó 1 forinttól, selyem bluz 4 forinttól felfelé.
Saját mühely, szabott ár.

VÖRÖSKERESZT
MALÁTA KÁVÉ
A PÓTKÁVÉK
KIRÁLYA
HONI-IPAR
GYÁRTELEP:
BUDAPEST
I. KRISZTINA KÖRÚT
107. SZ.

MINDEN
FÜSZER ÜZLETBEN KAPHATÓ

John Fowler & Co.,
Kelenföld
ajánlják legujabb és legtökéletesebb szerkezetü
Gőzeke-készleteiket
sekélyszántásra, mélyszántásra és combinált szántásra egyidejüleges altalajporhanyitással
Legnagyobb munkateljesitmény.
Legkedvezőbb feltételek.

Uj gyakorlati irány a nőnevelésben.

FA hazai ipar és otthon-munka előmozditására a
Budapesi Nőiruhaipar Szövetkezet
egyrészt a ruházkodásban a takarékoskodást és izlést fejlesztendő, másrészt, hogy az uri családok leánygyermekei a szövetkezet utján keresetforráshoz jussanak,
gyakorló-tanmühelyt
rendezett be, melyet a tagjai részére föntartott közös-szalonnal kapcsolatosan, egy tanitónő, a francia szabónő és egy angol szabász vezetnek. A tanfolyam 3 osztályból áll s kilenc hónapig tart, melyekben a tanitás két időszakon. délelőtt 9-től 12 óráig és délután 3-tól 6 óráig történik. A délelőtti időszakra a tandij havonta **30** korona, a délután járóknak 20kor-ával olcsóbb. Teljesen kezdők részére 6 havi tartamu előkészitő tanfolyam van, ennek a tandija havonkint **15** korona. — **Beiratások** folyó évi szeptember 7. és 8-án reggel 9 órakor a szövetkezetnek **VIII., Futó-utca 7. szám** alatti iparlepén (Baross-utca és József-körut sarkán, a villamosvasut megállóhelyéhez közel) eszközöltetnek.
Igazgatóság: Báró Dániel Ernőné, gróf Hugonnai Kálmánné, Bohusné Vladár Vilma, Heim Péter, Petrovics Farkas Gizella, Rózsa Károly, Vicián Antal, zilahi Kissné Zachár Anna.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, Kerepesi-ut 38. szám.

Csak e héten:

HÉTFŐN

KEDDEN

és

SZERDÁN

Rendkivüli árucikkek!!

Feltünő olcsó árak! **elárusitása** Feltünő olcsó árak!

(A többi napokon ezen cikkek ezen árakon nem adatnak el.)

az üveg és porcellán áru-osztályban

Teljes vizkészlet, 1 drb egy literes üveg, 6 drb dupla erős metszett-pohárral együtt, egész készlet ára ... ... **35** kr.

Vizes-korsó, ananász kivitelü finom üveg, égetett aranyszegélylyel, ürtartalom 1½ liter, ára ... ... **35** kr.

Vizes poharak, finom csiszolt üvegből, elegáns, grece mintával, 3 deciliter ürtartalommal, darabja ... ... **4** kr.

Csemegetányérok üvegből, igen csinos mintával, 6 drb csemegetányér, összesen ... ... **25** kr.

Likőr-készlet, azurkékszinü üvegből, égetett aranyszegélylyel és virágfestéssel, finom aranyozott fémállványon 1 üveg 6 pohárkával együtt... ... ... **75** kr,

Kávés-csészek, finom karlszbádi porcellánból, csinos fagon, csésze aljával együtt, ára ... ... **7** kr.

Kávés-bögrék, karlszbádi porcellánból, csinos égetett festéssel, darabja... ... ... **8** kr.

Teás-csészék fayencéből, igen csinosan égetett festéssel, csésze aljával együtt, ára ... ... **13** kr.

Teljes teakészlet, valódi karlszbádi porcellánból, rendkivül diszes kivitelben, legfinomabb égetett festéssel és aranydiszitéssel. 1 teás-kanna, 1 tejeskanna, 1 cukortartó és 6 pár csészéből álló teljes készlet, ára **2** frt **25** kr.

Pecsenyés- és salátás-tálak, darabja ... ... **25** kr.

Evőtányérok, karlszbádi porcellánból, 6 darab tányér ára ... ... **30** kr.

Dupla erős tányérok, különösen vendéglősök részére, karlszbádi porcellánból, darabja ... ... **12** kr.

Csont-tányérkák, karlszbádi porcellánból, csinos égetett festéssel és fölirattal, darabja... ... ... **10** kr.

Teljes étkészlet, valódi karlszbádi porcellánból, finom égetett festéssel, aranyszegélylyel, a **26 darabból** álló teljes készlet, ára ... ... **6** frt.

Teljes mosdókészlet, valódi karlszbádi porcellánból, igen csinos nagy mosdótál, mosdókanna éjjeli, szappan- és fogkefetartó, 5 darabból álló teljes készlet ára... ... **1.50**

Porcellán diszvázák, 3 darabból álló csinos készlet, valódi karlszbádi porcellánból, csinos égetett festéssel és aranyozással 3 darabból álló teljes készlet ára ... **30** kr.

Diszfalitányérok, majolikából, csinos festéssel, tájképek, stb. darabja ... ... **10** kr.

Virágcserép, remek szobadisz, majolikából, rokkoko kivitel, égetett festéssel, egész nagy alakban, ára ... ... **75** kr.

Éjjellámpa, szines üvegből, csinos égetett virágfestéssel és ernyővel, ára ... ... **38** kr.

Konyhalámpa, nikkelezett erős bádogból, fényes kagylóalaku bádogernyővel, zöldszinü csiszolt üvegtartálylyal, 8-as laposégővel és lámpaüveggel teljesen fölszerelve, ára ... ... **38** kr.

Asztallámpa, szines égetett virágfestéssel, teljes magassága 51 cm., 11-es laposégővel, cilinderrel és lámpagolyóval teljesen fölszerelve, ára ... ... **80** kr.

Előszoba falilámpa, elegáns fali kar, igen diszes kivitelben, öntött fémből, aranyozva, külön 11-es égővel, lámpaüveggel és golyóval, teljesen fölszerelve ára ... **95** kr.

Függőlámpa, csigahuzattal, 3-as lánccal, bronz-aranyozással, diszitett fémből, csontfehér betéttel. Teljes magassága 110 cm., 11-es laposégővel, lámpaüveggel és 31 cm. átmérőjü ernyővel teljesen fölszerelve, ára **2.80**

Ampolna, diszes kivitelü bronz-fölszereléssel és 3-as lánccal, remek kivitelü golyója kézifestéssel és aranyozással, petróleum-tartálylyal beégetett és lámpaüveggel teljesen fölszerelve, ára... ... ... **2.80**

Ezen rendkivüli napok alkalmával is a **Párisi Nagy Áruház** minden vevője, ki akár egyszerre, akár több izben is kicsinyben, összesen 20 korona értékben vásárol,

teljesen ingyen kap

saját, vagy akármely tetszésszerinti kisebb fénykép után egy

életnagyságu fényképet

elkészitve, csak a passe-partoutért fizetendő 3 korona.

A fentebbi cikkekre vonatkozó levélbeli vagy postautalványi megrendelések helyheni nagy kelendőségük miatt nem intézhetők el.

Nagy képes árjegyzék az összes árucikkekről ingyen és bérmentve.

Huzás ma este 6 órakor!

Huzás ma este 6 órakor!

50 fillérért

50.000

korona érték nyerhető

a Pozsonyi Kiállitási Sorsjátékon

Sorsjegyek mindenütt kaphatók.

Megrendeléseket a pénz előleges beküldése ellenében pontosan eszközöl a

Kiállitási Sorsjegy Iroda Budapest, V.,

Nádor-utca 16. szám.

50 fillérért 50.000 korona.

Huzás ma este 6 órakor!

SZERENCSE-NAPTÁR.

Mikor van születésnapom?

Mindenki kisérelje meg **szerencséjét** a **születésnapjára** jelzett számmal. Ezen naptárban az év **minden egyes napjára** egy szám van jegyezve, melyet **azonnali** megrendelésnél megküldünk ugy, hogy bárki szabadon választhatja a számát. Ha időközben a szám elfogyott volna, akkor hasonlót küldünk Önnek.

Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 3212	1 64209	1 92160	1 109935	1 107255	1 3218	1 64201	1 109942	1 92155	1 109937	1 52980	1 107262
2 22503	2 91418	2 107260	2 34931	2 107265	2 22513	2 91410	2 3223	2 107255	2 109947	2 64201	2 107272
3 43640	3 92158	3 107270	3 52983	3 107275	3 65554	3 91420	3 109935	3 107265	3 3218	3 91410	3 109932
4 34934	4 107258	4 109930	4 64204	4 109944	4 34936	4 107260	4 34931	4 107275	4 22513	4 91420	4 109942
5 52986	5 107268	5 109940	5 91413	5 109945	5 52988	5 107270	5 52983	5 109944	5 65554	5 92160	5 3223
6 64207	6 109928	6 109950	6 92153	6 3212	6 64209	6 109930	6 64204	6 109945	6 34936	6 107260	6 109945
7 91416	7 109938	7 3221	7 107253	7 22503	7 91418	7 109940	7 91413	7 3212	7 42988	7 107270	7 34931
8 92156	8 109949	8 23016	8 107263	8 43640	8 92158	8 109950	8 92153	8 22503	8 64209	8 109930	8 52983
9 107256	9 3219	9 34929	9 107273	9 34934	9 107258	9 3221	9 107253	9 43640	9 91418	9 109940	9 64204
10 107266	10 22515	10 52981	10 109933	10 52986	10 107268	10 23019	10 107263	10 34934	10 92158	10 109950	10 91413
11 109926	11 65558	11 64202	11 109943	11 64207	11 109928	11 34929	11 107273	11 52986	11 107258	11 3221	11 92153
12 109936	12 52979	12 91411	12 3224	12 91416	12 109938	12 52981	12 109933	12 64207	12 107268	12 23016	12 107253
13 109946	13 52989	13 92151	13 43628	13 92156	13 109948	13 64202	13 109943	13 91416	13 109928	13 34929	13 107263
14 3217	14 64210	14 107251	14 34932	14 107256	14 3210	14 91411	14 3224	14 92156	14 109938	14 52981	14 107273
15 22506	15 91419	15 107261	15 52984	15 107266	15 22515	15 92151	15 43628	15 107256	15 109948	15 64202	15 109933
16 56268	16 92159	16 107271	16 64205	16 109926	16 65558	16 107251	16 34932	16 107266	16 3219	16 91411	16 109943
17 34935	17 107259	17 109931	17 91414	17 109936	17 52979	17 107261	17 52984	17 109926	17 22515	17 92151	17 3224
18 52987	18 107269	18 109941	18 92154	18 109946	18 52989	18 107271	18 64205	18 109936	18 65558	18 107251	18 43628
19 64208	19 109929	19 3222	19 107254	19 3217	19 64210	19 109931	19 91414	19 109946	19 52979	19 107261	19 34932
20 91417	20 109939	20 109935	20 107264	20 22506	20 91419	20 109941	20 92154	20 3217	20 52989	20 107271	20 52984
21 92157	21 109949	21 34930	21 107274	21 56268	21 92159	21 3222	21 107254	21 22506	21 64210	21 109931	21 64205
22 107257	22 3220	22 52982	22 109934	22 34935	22 107259	22 109944	22 107264	22 56268	22 91417	22 109941	22 91414
23 107267	23 22518	23 64203	23 109944	23 52987	23 107269	23 34930	23 107274	23 34935	23 92159	23 3222	23 92154
24 109927	24 98126	24 91412	24 3225	24 64208	24 109929	24 52982	24 109934	24 52987	24 107259	24 109944	24 107254
25 109937	25 52980	25 92152	25 43635	25 91417	25 109939	25 64203	25 109944	25 64208	25 107269	25 34930	25 107264
26 109947	26 64201	26 107252	26 34933	26 92157	26 109949	26 91412	26 3225	26 91417	26 109929	26 52982	26 107274
27 3218	27 91410	27 107262	27 52985	27 107257	27 3220	27 92152	27 43635	27 92157	27 109939	27 64203	27 109934
28 22513	28 91420	28 107272	28 64206	28 107267	28 22518	28 107252	28 34933	28 107257	28 109949	28 91412	28 109944
29 65554		29 109932	29 91415	29 109927	29 98126	29 107262	29 52985	29 107267	29 3220	29 92152	29 3225
30 34935		30 109942	30 92155	30 109937	30 52980	30 107272	30 64206	30 109927	30 22518	30 107252	30 43635
31 52988		31 3223		31 109947		31 109932	31 91415		31 98126		31 34933

A.: Játszik Ön az osztálysorsjátékon? — **B.:** Igen. — **A.:** Kinél játszik és milyen számmal? — **B.:** A szerencse által kiválóan kegyelt legnagyobb osztálysorsjáték üzletben Török A. és Társa bankházánál, melynek szerencsenaptárát átnézve, azt a számot választottam, mely éppen születésnapom mellé van jegyezve. — **A.:** Azt hiszi, hogy ez igy helyes? — **B.:** Igen, mert minden egyes számnak ugyanaz a nyerési esélye és meg fogom kisérelni, vajjon szerencsenapon születtem-e, avagy a szerencse gyermeke vagyok-e?

A m. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték I. osztályának tervszerü betétjei:

1/8 ered. sorsjegy kor. 1.50
1/4 „ „ „ 3.—
1/2 „ „ „ 6.—
1/1 „ „ „ 12.—

Fenti számok esetleges biztosítására **megrendelést azonnal, kérünk.**

Fenti számok **csakis nálunk kaphatók.**

Török A. és Társa

bankháza, Budapest

Központ: Teréz-körut 46/C. szám.

Fiókok: Váczi-körut 4. Muzeum-körut 11. Erzsébet-körut 54.

Férfiak ingyen kapnak

egy legujabb találmányu gyógyszert, melylyel az elgyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki ezirányt ir, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvvel postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezreket mentett meg, kik fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, syphilis és elgyengült férfierőben szenvedtek. E célból elhatározta az intézet, mindenkinek egy csomag gyógyszert felvilágositó könyvvel együtt ingyen küldeni. E háziszerrel a baj odahaza gyógyitható és mindenki, a ki fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyithatja magát. Ezen gyógyszerközvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szükségelnek, és csodálatosan gyógyitja az évek óta tartó betegségeket. Öregek és fiatalok irhatnak a „State Medical Institut"-nak alanti cimen, honnét nekik a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt otthonukat nem hagyhatják el. A próbaküldemény bebizonyitja, hogy mily könnyen lehet e veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki irhat a gyógyszerért bárhonnét is magyarul, mire neki diszkreció mellett egy gyógyszerküldemény küldetik felvilágositó könyvvel együtt. Irjon azonnal. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartalmát senki sem gyanitja. A levelek következőleg cimzendők: State Medical Institute, 9. Elektrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesitendő.

Heveny vagy idült

bujakór bántalmak

így görvélykór, hörbajok, reuma, (izzag, fekélyek stb.) és a **romlott vértől** származó egyéb bajoknál, mint **mirigydaganat, rheumatismus a szájé és gége genyedései, daganatok, enostosis, tehetetlenség** és mindenféle szerzett vagy örökölt bujakóros bántalmak esetében, a legmegrögzöttebb a minden gyógykezeléssel dacoló betegségből **biztos és gyökeres gyógyulást** nyujtanak

Dr. Ollivier vèrtisztitó piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak elfogadva.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint **egyetlen** és **legjobb vértisztitó szert** mely számos kitüntetésben is részesült.

Ára **egy kis** doboznak 25 darab tartalommal **5.— kor.**, egy **nagy** doboznak 52 darab tartalommal **10.— kor.** Minta és prospektus rendelkezésre áll.

Főraktár: **Török József gyógyszertára** Budapest, **Király-utca 12. és Andrássy-ut 26.**

E héten

140 cm. kosztüm szövet különlegességek

Nopée Hopsocking 140 cm. széles méterje ... ... **1** frt **65** kr.
Himalaja Zibelin 140 cm. széles méterje ... ... **1** frt **75** kr.
Női posztó bordürrel 140 cm. széles méterje ... ... **4** frt **50** kr.
Hopsocking Panama szövésü 130 cm. széles méterje ... ... **2** frt **35** kr.
Kostüm kelme bordürrel 135 cm. széles ... ... **2** frt **90** kr.
Homespun Doublé 120 cm. széles bélés nélküli ruhákra legnehezebb minőség mtrje **2** frt **90** kr. és **4** frt **50**.

Fekete sima és mintázott szövetek a legnagyobb választékban.

Mindennemü pongyola, Blouse, flanellek, bársonyok, mosókelmék a legjutányosabban.

Weiner Mátyás

női divat-áruháza

Budapest, VI., Andrássy-ut 3.

Szövetminták és mosókelmék nagy mintakönyve bérmentve és ingyen.

Leitersdorfer D. és Fia

elsőrangu férfiszabók

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 6. szám.

Saját mühelyünkben készült divatosan szabva, elegáns kivitelben, készen nagy választékban.

Chesterfield Felöltők 20 frttól 40 frtig.
RAGLAN 18 frttól 40 frtig.
Télikabátok minden kivitelben 20 frttól 50 frtig.
Sacco-öltözetek 18 frttól 30 frtig.
Jaquet- vagy Smoking-öltözetek 22 frttól 40 frtig.
Városi bundák. Uj! Uj! Uj! Gianotte, Pézsma, Hód, Mókus béléssel 50 frttól 100 frtig.

Külön osztály méretutáni rendelésekre angol és skót szövetkülönlegességek.

Elismert müvészies szabás. Jutányos árak. Nagy szövetraktár.

Méterenkinti eladás.

A 13194. számu

„Szerkezet különböző helyeken alkalmazott több órának egy központból való egyidejü szabályozására"

cimü, 1898. május 27-ről kelt magyar szabadalomra

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatok **„W. D. 5798"** alatt **Mosse Rudolfhoz Bécs,** I. Seilerstätte 2. intézendők.

Nincs többé **székrekedés,** megszünteti az ón

Raktár: **BÉCS,** I., Habsburggasse 1a. Prospektus ingyen. Próbaküldemény 12 drb bérmentve 3 K., utánvéttel is. **Huss-kalácsom.**

NAGY BUTOR-ELADÁS.

A jelenlegi üzleti pangás folytán a legjobb minőségü asztalos és kárpitozott butoraimat **20%** árengedménnyel adom el. Nagy választék ebédlő, háló, szalon, valamint egyes butorokban egyszerü és a legfinomabb kivitelben

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos — butor-telepe, —

BUDAPEST, V., ker., Erzsébet-tér 18. szám, I. emelet.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

1 Forint 1 tucat gummi-hólyag, legjobb francia gyártmány. **MAGASIN ROYAL Budapest, Erzsébet-körut 56.**

Nincs többé sérv!

10.000 korona jutalom

annak, ki az én módszerem alkalmazása mellett, sérvétől teljesen meg nem szabadul. — Legmagasabb kitüntetések, ezernyi köszönőiratok. Tessék ingyenbrosurát kérni. **Dr. Reimanntól, Valkenberg 152. sz. Hollandia.** Miután külföldi levelek 25, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesitendők.

ÉNZT

SORSJEGYEKRE és ÉRTÉKPAPIROKRA

(visszafizethető tetszés szerinti kisebb részletekben is) bármily összeget igen olcsón ad

Kőváry Ármin

bank- és váltó-üzlete szakszerüsítés dijában: **IV., k., Ferenciek-tere 9 Gróf Üziráky-palota.**

A

Lampel-Wodianer-féle

REMEKIRÓK KÉPES KÖNYVTÁRA

A magyar és a világirodalom kincsesháza.

Szerkeszti RADÓ ANTAL.

A klasszikusok első és egyetlen magyar nyelvü SZÖVEG KÉPES KIADÁSA.

Benczur Gyula
Bihari Sándor
Csók István
Feszty Árpád
Garay Ákos
Gergely Imre
Hegedüs László
Jászai József
Jendrassik Jenő
Karlovszky B.
Lotz Károly
Márk Lajos
Mihalik Dániel
Nagy Zsigmond
Neogrády Antal
Olgyai Ferencz
Réthi Lajos
Székely Bert.
Szlányi Lajos
Telegdy László
Tull Ödön
Vágó Pál
Zichy Mihály

magyar festőművészek közel félezer egész oldalas eredeti illusztrációjával.

Az eddig megjelent első hét kötetet 151 egész oldalas müvészi kép ékesíti.

Ez illusztrációk közvetlenül a vállalat számára készültek és

egyedül

a

Lampel-Wodianer-féle Remekirók Képes Könyvtárában

jelenhetnek meg.

Senki más ez illusztrációkat ki nem adhatja, mert reprodukcziójuk kizárólagos joga a *Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)* cs. és kir. udvari könyvkereskedő czéget illeti meg.

Az 50 kötetes gyüjtemény ára díszkötésben 250 kor.

Megrendelhető esetleg havi részletfizetésre is bármely hazai könyvkereskedés utján.

Az új magyar Shakspere
Az új magyar Molière
Az új magyar Schiller
Az új magyar Goethe

Ábrányi Emil, Dóczi Lajos, Gabányi Árpád, Hevesi Sándor, Heltai Jenő, Mikes Lajos, Pásztor Árpád, Radó Antal, Somló Sándor, Telekes Béla és Váradi A. fordítása

CSAKIS

a

Lampel-Wodianer-féle Remekirók Képes Könyvtárában

jelenhetnek meg,

mert közvetlenül e vállalat számára készültek, s kizárólagos kiadói joguk a *Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)* cs. és kir. udv. könyvkereskedő czéget illeti meg.

MEGRENDELÉSNÉL pontosan kikötendő

a klasszikusok első magyar szöveg képes kiadása, a melynek első hét kötetét **151** egész oldalas müvészi illusztráczió ékesíti.

A Hazai Leszámitoló- és Takarék-Szövetkezet

Budapest, Andrássy-ut 47. szám.

Kölcsönöket nyujt heti, havi és negyedévi törlesztésre bankszerü kamatláb és a törlesztések leirása mellett. **Birság eltörölve!**

A IX-ik évtársulat szeptember 15-én kezdődött.

NÉHÁNY SZÓ a TITKOS BETEGSÉGEKRŐL.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltünően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelmüség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Itt a legfőbb ideje, hogy ezen szörnyü állapot megszünjék. Kell lenni valakinek, a ki a fiatalságot a nemi életről jóakarattal, őszintén és behatóan felvilágositsa, kell lenni valakinek, a kinek az emberek titkos bajaikat báran, tartozkodás nélkül és bizalommal elmondhatsák. De nem elég ám ezen bajokat bárkinek elpasnaszolni, hanem olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz kell fordulni, a ki a nemi életre vonatkozó jó tanácsokat tud adni és aki az esetleg már meglevő bajokon is tud segiteni, akkor majd megszüaik a titkos betegségek létezése.

Ilyen magasztos hivatásu és erre való Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos hirü intézete (Budapest, VII. Kerepesi-ut 10), a hol a legnagyobb titoktartás mellett kaphat mindenki (ugy férfi, mint a nő) nemi életről felvilágositást, a hol a beteg vére és testnedvei megtisztulnak, idegei megerősödnek, az egész szervezet megszabadul a koranyagoktól-lelki kinjai megszünnek. Ezen intézet a benne alkalmazott és sok ezer betegen biztos és teljes eredménynyel használt gyógymódnál fogva a monarkiában uttörő és egyedülálló. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel alaposan és gyorsan gyógyitja már sok év óta Dr. Palócz az ő specialis gyógymódjával még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hugycső-, hólyag-, ideg- és hátgerinc-bajokat, az önfertőzés és szifilisz utóbajait, magömlést-, elgyengült férfierőt (impotenciát), aranyeret, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szivesen adnak levelére kimerítő, titoktartó választ (a levélhez csak válaszbélyeget kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kivánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is godoskodik. A rendelést Dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délelőtt 10 órától délután 6 óráig (vasárnap déli 12 óráig).

Cim: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

DÓCZI MÓR czipész

Budapest, Kerepesi-ut 10.

ujonnan átalakitott és nagyobbitott üzlethelyisége páratlan a maga nemében. Sehol jobb, olcsóbb, elegánsabb és tartósabb cipőt nem kaphat, mint fenti jóhirnevü cégnél.

Férfi:

Derby, borjubőr angol bakancs	3.50
Borjubőr v. vixes, füzős 3.20, cugos	3.—
Elegáns francia sevró-cipők	4.50
Sárga bagaria füzős vagy cugos	3.20
Amerikai box-bőrcipők	3.80
Lakk vagy box angol bakancs	4.50
Szalon- vagy oroszlakk-cipők	4.—

Női:

Zerge, füzős vagy cugos 3.—, gombos	3.30
Amerikai box, füzős, gombos vagy cugos	3.50
Sevro, füzős, gombos vagy cugos	4.—
Szines bagariabőr-cipők	3.—
Szalon v. oroszlakk	3.40
Lakk, kivágott 1.50, keresztcsattos	2.—

Gyermekcipő 1 frt. Fiu- vagy leánycipők 2 frt.

Képes nagy árjegyzék, csomagolás és szállitólevél ingyen. — 10 frton felüli rendelések bérmentve küldetnek. — Vidéki rendelések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek. — Nem megfelelő árut készséggel kicserélek.

Az üzlet nagyobbitása miatt az összes nyári cipők előállitási áron, vagyis 20 százalékkal a rendes áron alul kaphatók.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUDAPEST, Váczi-körút 63. szám

által a legjutányosabb árak mellett ajánltatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2½ egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztitó-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyüjtők, boronák, **„COLUMBIA-DRILL" legjobb sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,** szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, örlö-malmok, egyetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Zongoraterem és gyár elösmert fölötte szolid.

Dehmal Károly

BUDAPEST,

IV., Károly-körut 20.

Csakis szolid külföldi gyártmányu zongorák, pianinok és harmoniumok raktára. Javitások és hangolások. Lelkiismeretes szakszerü kivitel.

10 évi jótállás. Legolcsóbb kölcsöndij.

— Ered. párisi —

hygienikus

≡ árukat ≡

szállit a legolcsóbban

Hans Dostal

Bécs, VIII/2. Lerchenfelderstr. 62.
Próbaküldemény I, 2, 3, 4, 5 frt.
Szétküldés titoktartás mellett.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vizmentes

esőköpenyek

eredeti angol gyapju duplaszövetből gummi betéttel, valamint

gummiköpenyek

minden nemben uraknak, nőknek és gyermekeknek.

Minták, árak és mértékvevés postafordultával

Paget & Co.

Bécs, I. Riemergasse 13.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles köszönőirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24.

az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármenynyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt csász. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERÜ UTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek észszerü gyógykezeléséhez cimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., **most csak 90 kr.** A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

BUTOROK

úgy készpénzért, mint

részletfizetésre

a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig **legjutányosabban**

Ehrentreu és Fuchs

testvéreknél,

BUDAPEST,

VI., Teréz-körut 8.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egyedül valódi angol **Balzsam** Thierry A. gyógyszerésztől

Közegésségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyoltalma alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható. — **1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarrhust és köpetkiválást, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, sőt még régibb betegségeket is gyógyit.** 2. Kitünő hatással van torokgyuladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyit gyomorgörcsöt, kólikát és szakgatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztitó, tisztitja a veséket, megszünteti hypochondriát és melancholiát és előmozditja az étvágyat és emésztést. 6. Kitünő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpenész, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a felböfögést, valamint a száj- és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, ugymint hőpörsenés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrész, rüh, kosz és kiütések, megszünteti továbbá a főfájást, zugást, szakgatást, köszvényt. fülfájást stb. **Tessék mindig vigyázni a zöld apáca-védjegyre, mint fent látható!** Hamisitásoktól legjobb óvszer egyenesen a gyárból **eredeti kartonokban** bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postaállomására 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés **csak az összeg előzetes utalványozása vagy lefizetése mellett.**

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulásra a **legrégibb sebeknél** is kilátása van és majdnem mindig elkerülheti a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyitásában rendkivül jó hatással van, a fájdalmak enyhitésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használtatik; a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályainál, mellkeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyilt sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sóscsuz, dagadt lábaknál, sőt csontszúnál is; ütött, szurt, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegentestek kiválasztásánál, mint üveg- és faszilánk, homok, dara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinövés, karbunkulus, uj képződmények valamint ráknál, körömméregnél, körömdaganatnál, holyagnál, menéstől kisebesedett lábaknál. **Égett sebek minden nemét,** fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb. stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállitólevéllel együtt 3 kor. 50 fillér. **Számtalan elismerő bizonyitvány eredetiben megtekinthető.** Mindenkit óvok hamisitványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tégelyen a cég: **„Orangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada"** beégetve legyen.

E két gyógyerejében felülmulhatatlan szer, sohasem romlik el, ellenben minél régibb lesz, annál értékesebb és hatbatósabb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, igy tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segitenek, legalább az orvos megérkeztéig, természetesen nem szabad hamisitványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert, jó, olcsó, megbizható amellett teljesen ártatlan, világhirű szernél, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. A hol a fent ismertetett védjegyekkel valódian kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és cimezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Orangyal-gyógyszertára. Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben: Brady C. gyógyszerésznél.

Gyümölcs és szőlőbor készitési gépek.

Gyümölcs és szölö sajtók,

„HERCULES" folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályzóval **a legmagasabb munkaképesség garantálva, a munkaképesség 20%-al nagyobb mint bármely más sajtónál.**

Hydraulikus sajtók különösen magas nyomás és nagy munkaképesség elérésére.

Szölö és gyümölcs zúzók

és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek fekvően és kocsira szerelve. Lé-sajtolók és a gyümölcslé készitésére szolgáló bogyóőrlők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, **gyümölcs-vágó** és **hámozó gépek,** legujabb szerkezetü szabad. önmüködő **„Syphonia" permetezők,** hozdozhatóan és kocsira szerelve a szőlők permetezésére, a szegencs és tormáncs, valamint a vértetü kiirtására, **szőlőekék** gyártatnak és szállittatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA cs. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárai, vasöntődéje és gőzhámora által

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 490 arany, ezüst és bronz éremmel. — Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Képviselők és viszontelárusitók kivántatnak. 6987

SAJÁT KÉSZITMÉNYÜ
FÉRFI és FIU RUHA ÁRUHÁZA
LUKÁCS GYULA
FÉRFI SZABÓ
BUDAPEST
KOSSUTH LAJOS U. 18.
AZ UDVARI KÁVÉHÁZ MELLETT
VIDÉKI MEGRENDELÉSEK
LELKIISMERETESSEN ESZKÖZÖLTETNEK.
MINTÁKAT KIVÁNATRA BÉRMENTVE KÜLDÖK.

Párisi kiállítás: Arany érem:
FERNOLENDT
cipő-fénymáz, a világ legjobb fénymáza, gyorsan mélyfekete fényt ad és a bőr tartósságát fenntartja.
Alapittatott 1882-ben. Gyári raktár: Bécs, Schulerstrasse 21, Kapható mindenütt.

Szerezze be cipő- és csizmaszükségletét nálam, mert daczára annak, hogy rendkivül olcsó, a mellett szép és tartós, nem hazsonra dolgozom, hanem hogy 3 emeletes saját házamban, hol több száz munkás dolgozik, azoknak állandó munkát adjak Jöjjön győződjék meg az árak olcsóságáról.

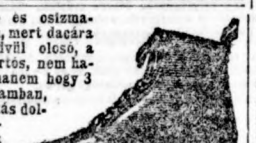

Erős bagariabőr sima, háromszoros talp	3.—
Erős bagariabőr zergebőr betéttel	3.—
Erős bagariabőr posztónár meleg béléssel	3.20
Oroszlakk posztóbetéttel	3.50
Szaloniakk, fűzős vagy cugos, keztyűbőrszár	3.70
Chevraux, fűzős, elegans gavallér forma	4.—
Himalája zergeli csizma, börtalp-sarok	2.80
Himaláia zergeli cipő	1.85
Pincéricipő elől cuggal, fekete vagy barna	1.30
Barányhőr béléses cipők 50 krajczárral drágábbak.	
Bagaria csizma, háromszoros talp, vizmentes	7.—
Halina csizma, nemsz béléssel, nyolcvig börcel	5.—
Női zergebőr, cugos vagy fűzős	3.—
Zergebőr, cugos vagy fűzős, posztó szárral	3.—
Oroszlakk, cugos vagy fűzős posztó szárral	3.30
Keztyűbőr, finom kivitel, cugos vagy fűzős	3.50
Chevraux, föltünő elegáns	3.80
Himaláia téli komótcipő bokáig érő	1.80 2.—
Női zergebőr csizma 6.—, zergebőr halina szárral	4.50

Cipőraruk az árjegyzék szerint választandók, vidéki megrendelésnél sokkal szebbet küldök, mintha személyesen választotta volna. Nemtetszés esetén a cipőt vagy csizmát kicserélem vagy a pénzt levonás nélkül visszadom.

A mértékvételnél elegendő, ha papirlapra állva a láb körvonalát lerajzoljuk.

Agulár Dávid BUDAPEST VII. KER., Erzsébet-körut 6. sz.

Heim féle
MEIDINGER KÁLYHÁK
A feltaláló
Dr MEDINGER TANÁR ÁLTAL
kizár. jogosított gyára.
CS. és KIR. UDVARI SZÁLLITÓ
HEIM H.
„Hestia" kályhák
HEIM féle folytonégő-szabályozó-szellőző kályhák
TÖBB MINT 65.000 HASZNÁLATBAN
Utánzatoktól óva intünk | MEIDINGER-OFEN H.HEIM | utalással az itt álló védjegyre
Folytonégő kandallók
KÖZPONTI FÛTESEK
MINDEN RENDSZERBEN,
MINDEN TÜZELŐ ANYAGNAK FÜSTMENTES TÜZELÉSSEL.
EGY KANDALLÓ TÖBB HELYISÉGET FÜGGETLENÜL BEFÛTHET.
Szellőztetési berendezések,
MINDENNEMŰ SZÁRITÓ BERENDEZÉSEK.
NÖVÉNYHÁZI FÛTÉSEK.
Legyobb referencziák. – Prospectusok és költségvetések ingyen és bérmentve.
BUDAPEST, THONETUDVAR
EREDETIBEN KAPHATÓK CSAK IS GYÁRUNKBAN VAGY FIÓKJAINKBAN.
BÉCS, OBER-DÖBLING. BÉCS, I. KOHLMARKT 7. PRÁGA, HYBERNERG. 7.

13095. számu
„Eljárás kovafluor, illetve bórfluor vegyületeknek tovább könnyen földolgozható fluorvegyületekké való átalakitására"
cimü, 1897. május 19-ről kelt magyar szabadalmára
vevők vagy engedmények kerestetnek.
Szives ajánlatok „W. B. 5767" alatt Mosse Rudolfhoz, Bécs, I., Seilerstätte 2. kérelnek.

Zálogházban
levő arany és ezüstneműeket, a ki azokat ki nem akarja váltani, kivüljük és a legmagasabb többletet kifizetjük.

Alkalmi ajándékul eladunk
15 jatos ezüst evőkészletet 12 személyre 140 frt, 6 személyre 65 frtól kezdve és fulebb. Mindennemü finom ezüst tárgyak barokk és francia stylusban. Nagy raktár arany férfi láncokból, massiv aranygyürük 6 forint 40 kr. arany férfi-órák 15 frt, arany női órák 9 frtól kezdve 12 darab massiv evőeszköz 6 frt 50 kr.
Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.
Grünberger A. Béla örökösei
Budapesten, Harisbazár. Városház-tér 9., I. em. 23. uj szám Váci-utca 30.

Általános érdekü müvek.
Köszöntőkönyv gyermekek részére. Irta Bácsi József. Kötve 1.50 kor. Budapest térképe. A főváros tiz kerületével. 60 fl. Ugyanaz nagyobb alakban a főváros nevezetességeinek képeivel 1 kor. Budapesti kirándulási térkép. A főváros környékének terve. 20 fill. Budapest és környéke. Utmutató a fővárosban és környékén. Összeállitotta Palóczy L. Kötve 1.60 korona. Magyar és német beszélgetések kézikönyve. Irta Czanyuga József. 2.40 kor., kötve 3.60 kor. Czigányjóslás. A kártyahuzás és kártyavetés kézikönyve 1 kor. A felülmulhatatlan ezermester büvészkamarája 60 fill. Házi Kinestár. Irta Hankó Vilmos. Tudnivalók a háztartás, egészségtan, a mindennapi élet dolgaihoz. 2.40 kor., kötve 3 korona. Képes budapesti szakácskönyv. Irta Szt. Hilaire Józefa és mások. Kötve 4 kor., diszkötésben 4.80 korona. Ugyanaz német nyelven. 2.80 kor., kötve 3.60 kor. Kártyajátékok könyve. Irta Parlaghy Kálmán, 2.80 kor., kötve 360 kor. Legujabb levelező és házi titkár. Irta Kassay Adolf. 2 kor. kötve 2.40 kor. Legujabb házi tanácsadó, önügyvéd. Irta Kassay A. 2 kor., kötve 2.40 kor. Kerek páros káté. Irta dr. Korchmáros Kálmán, 30 fill. Német társalgási nagyuggyültemény. Irta Oldal J. 1.40 kor., kötve 2 korona. Onszámító, kötve 70 fill. Pesti müvelt társaság. A társadalmi érintkezés minden szabályát magában foglalja. Illemszabályok, társasjátékok, komoly és szorolmi költemények, felköszöntések, emlékversek stb. Kötve 2.50 kor. A baba-szakácsnő. Irta Rántai Mariska. Kötve 40 fill. A nemi viszonyokra gyakorolt befolyás. Irta Schenk Lipót dr. A hires bécsi egyetemi tanár a születendő gyermekek nemének ökönyes meghatározásáról szóló elméletét irta meg ebben a könyvben. Az általános érdekü könyv ára 4 kor. Virágnyelv. Minden sort virág jelentősége meg van irva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobb keleti forrásokból állitott össze. Ára szine kötésben 80 fillér. Eskütek és esküdtbirák törvénykönyve. Irta K. Nagy Sándor. 60 fillér. Sakkjáték kézikönyve. Maróczy Géza közreműködésével, irta Szemere Imre. 60 fill. A pénz előzetes beküldésénél a megrendelt müvek bérmentve szállittatnak. Négy koronánál nagyobb összegü megrendelést utánvéttel is eszközlünk. Megrendelések Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai) könyvkereskedéséhez, Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám intézendők.

6-frt 6.— frt. Utolérhetetlenek
szépség és jóság tekintetében az én valódi svájci
gyémánt fekete-acél
sayonnett-remontoir óráim dupla gyémánt-acél fekete fedelű legfinomabb precizios szerkezettel (három évi jótállás) szabad. Belső mutatógyazitással, opálfényü óralappal, a foglalat, mutató, korona, valódi double arany. Ezen órák elegans kiállitásuk mellett nagy keresletnek örvendenek és mindenki szivesen hordja.
Ára csomagolással együtt 6 frt. Gyémánt fekete acél nő-óra nyitott igen finom kivitelben 7 frt. – Ez órákhoz illő férfias női double arany láncok lógóval 1.50 frt. Valódi nikkelremontoir-óra 3 frt. — Valódi ezüst-remontoir-óra duplafedéllel 5 frt. — Szétküldés utánvéttel. Nemtetszés kicserélhetik vagy a pénz visszaadatik, ezért nincs kockázat.
Keresztény cég. Alapittatott 1860.
Spiering Josef, Wien, I., Postgasse 2/I.
Nagy képes árjegyzék órákról, láncokról, gyürükről stb. ingyen és bérmentve.

Bècsi nők köszönhetik szépségüket
első sorban a legkellemesebb, leghatásosabb, leghiresebb
Eredeti Pompadour Pasztá
használatának, amelyet néhai Med. dr. Rix A. talált fel. Ez a szépitőszer használat folytán élénk friss arczszint, vakitó fehér vánctalan arczbört csinál még a késő aggkorig is, elmulaszt kezességi mellett (a pénz különbeni visszafizetése mellett) szeplőt, májfoltot, himlőhelyeket, pattanásokat, arcpirt, a börnek minden tisztátalanságát; már 40 éve áll a föfüuraságok, művészek stb. használatában, a miről bizonylatok és köszönőlevelek rendelkezésre állanak. E szépitő szer tőségának és ártalmatlanságának legjobb bizonyitéka a 40 éves letelte, a mely idő alatt ugyancsak ezer hasonló szer keletkezett és ujra eltünt. Egy 6 hónapra való tégely ára 1 frt 50 kr.,
POMPADOUR-TEJ
a bőrt azonnal tejszerü fehérséggel vonja be, rajta marad az arcbőrön mosdás után is. Eredeti palack 1 frt 50 kr. Pompadour szappan 30 kr., Pompadour-arcpor rózsa, krém és fehér szinben 1 frt 25 kr.
Tessék bizalommal Özv. Dr. Rixné Vilma fiai-hoz (Rix Antal és testvére) czéghez, a valódi Dr. Rix-féle készitmények egyedüli gyártóihoz Bécs, Praterstrasse 10. lyedulni. — Vigyázat! Feltelnél csak álomaros csomagokat tessék elfogadni.
Főraktár Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF Király-utca 12. DANKOVSKY ISTVÁN V., Vaum-utca 5., DETSINYI FRIGYES V., Marokkói-utca 2., Dr. EGGER LAJOS és EGGER J. gyógyszertára, LUEFF SÁNDOR illatszertára, NERUDA NÁNDOR, Kossuth Lajos-utca 7., BRAUN MÓR Lajos-utca.

Titkos betegségek szakorvosa
gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást ohajtó szenvedőknek, 20 éves kórházi és magángyakorlati tapasztalatnál fogva legjobban ajánlható
Dr. CZINCZÁR J.
egyetem. orvostudor
gyógyit férfiaknál és nőknél fogalkozási zavar nélkül mindennemü bármily régi keletü
Nemi betegségeket
ugymint hugycsőfolyást, hólyag- és vizelési bajokat, bujakóros sebeket, syphilist, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb bőrbetegségeket és szépséghibákat, továbbá
Nemi gyengeségi állapotokat
(impotencia)
meglepő biztos eredménynyel gyorsan a legujabb módon.
Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.
Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig.
Külön várótermek. Külön be- és kijárat.
Levelekre rögtöni válasz.

KOSSUTH LAJOS
születésének 100-ik évfordulója alkalmából a tisztelt közönség figyelmébe ajánljuk a következő
Kossuth-Életrajzot:
Kossuth és Kora.
Irta
Hentaller Lajos.
Ára füzve 4 K. — Diszkötésben 5 K. 60 f.
Kapható az Athenaeum irod. és nyomdai részvény-társulatnál Budapesten, VII. ker., Kerepesi-út 54. sz. és minden könyvkereskedésben.

Szenzációs ujdonság
az általam föltalált
cipő öntisztitó-gép
melylyel mindenki anélkül, hogy hajolnia kellene, Guzi-kenőcscsel bekenve, kötszeri forgatás által cipőit fényesre tisztithatja.
Világhirü találmányom a törv. védett Guzi-kenőcs, melylyel ha a cipő felső börét bekeni, ezennel 1 évi írásbeli jótállást vállalok és időelőtti elszakadás esetén ingyen megcsinálom. FENOMENALIS TALÁLMÁNYOM A CIPŐ-SÁMFA, mely hozzájárul, hogy a cipő az egyévet kibirja, miután a cipőt, ha nedves állapotban levetjük, a bőr összeráncosodását kizárja.
Minden nálam vásárolt cipőhöz találmányaim közül tetszés szerint kettőt teljesen ingyen mellékelek. Mindenkinek, hogy meggyőződést szerezhessen világhirü Guzi-kenőcsöm jóságáról, ki ezimét velem közli, 1 tégely Guzi-kenőcsöt és több ábrával ellátott árjegyzékem küldöm ingyen és bérmentve. Mértéknek a legbiztosabb, ha harisnyában egy papirlapra állva a lábtalp körvonalát lerajzoljuk. Meg nem felelő cipőért ezennel kötelezem magam a pénzt minden levonás nélkül visszaadni. A teljes postaköltség csupán 30 krajczár.

Férfi vixbőrü sima erős cipő	3.—
Elegáns gavallér vix fűzős	3.20
Oroszlakk, cugos v. fűzős cipő börszárral	4.—
Elegáns szalon-lakk, fűzős cipő	4.—
Bagaria-csizma egy darabból halhólyaggal teljesen vizmentesitve, háromszoros talppal, 3 évi jótállással	7.50
Ugyanaz borjubőrbe, nyelves	8.50
Halina-csizma, térdig érő, egész magas börborítással, halhólyaggal vizmentesen	5.—
Párisi divat, feltünő elegáns box v. sevró fűzős gavalércipő	4.50
Elegáns barna, bagaria cipő	3.50
Egyéves önkéntesi csizma, elegáns, fényesre tisztitható	10.—
Női zergebőr, cugos v. fűzős cipő, erős	3.—
Elegáns szalon-lakk, fűzős v. gombos	3.50
Párisi divat, feltünő elegáns box vagy sevró, fűzős v. gombos	4.—
Oroszlakk fűzős v, cugos, börszárral	3.50

Főüzlet:
Agulár Ignácz
Budapest, Kerepesi-ut 30.
a Rókus-kórház templomával szemben Fióküzlet Király-u. 6.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. Vastagabb betükből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet felvenni:

Breuer nővérek dohánytőzsdéje Teréz-körut 54. szám alatt.

Deutsch Miksáné Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát hirdetési iroda V. ker. Fürdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór gyorsszajtónyomda IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál könyvkereskedése IV., Gróf Cziráky-féle palota, Kossuth Lajos-utca. Kigyó-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)

Fischer J. D. hirdetési iroda IV., Gerlóczi-utca 1.

Goldberger A. V. hirdetési iroda V. ker., Váci-utca 17. szám.

Goldner Jozefin Andrássy-ut 50.

Goldgruber Mór könyvkereskedő II. ker., Fő-utca 17. szám.

Haasenstein és Vogler hirdetési iroda V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits dohánytőzsdéje Korepesi-ut 50. (Takarékp. épül.)

Kernberg Rozália dohánytőzsdéje VIII. ker., Muzeum-körut 18.

Leopold Gyula hirdetési iroda VII., Erzsébet-körut 54. I. em.

Mosse Rudolf hirdetési iroda Ferenczek-tere 3

Mezei Antal hirdetési iroda IV. ker. Eskü-ut 9. szám.

Nemetsek A. J. újság-árudája IV. ker. Fetőfi-tér 3. szám.

Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedő Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Színház bérháza.)

Rohonczi Ilona dohánytőzsdéje VI. Andrássy-ut 48. szám.

Sikray Samu hirdetési iroda VI. ker., Váci-körut 32. szám.

Sopronyi V. dohánynagyárus VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór dohánytőzsdéje IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Schwarz József hirdetési iroda V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Schönwald Ferencné dohánytőzsdéje Ferenc-körut 32. szám.

Tenczer Gyula hirdetési iroda IV. ker., Szervita-tér 8. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése II. ker., Fő-utca 2. szám.

Weitzenfeld Jakab Király-utca 1.

Zipser és König zenemükereskedése VI. ker., Andrássy-ut 4. szám. Minden apróhirdetés, melyet itt este 6 óráig föladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.

10.000 korona készpénzhozománynyal nőül venne lehetőleg csinos árva leányt 30 éves falusi jegyző. Fényképet mellékelendő, közvetitők kizárva. Cim a kiadóhivatalban. 13471

Házasságokat 4—5 igen jó párthiet tud ajánlani egy vidéki nős kereskedő, ugy férfiak mint hölgyek részére. — Levélben tudakozódásokra szivesen szolgálok felvilágositással. Leveleket kérek „Fortuna“ cim alatt e lap kiadóhivatalába. 13473

KERESLET.

Ügyes papirkereskedő - segéd azonnal felvétetik Weissenberg papirüzletében Muzeum-körut 21.

Betöltendő állások minden szakmából teljes cimmel közlötetnek az Országos Pályázati Közlönyben. Egyes szám 30 fillér. Kiadóhivatal Kossuth Lajos-u. 1. 13465

Andrássy-ut külső részének mellékutcáiban (Bulyovszky, Erpesikert stb.) tiszta, csendes, különbejáratu szobái keres okt. 15-től hivatalunk. Levél „L. Gy.“ cimen a kiadóhivatalba kéretik. 4280

Intelligens, fiatal leány, ki magyarul, németül s szerbül beszél s nagyon szépen ir, keres szerény díjazás mellett irodába vagy más hasonló alkalmazást. Szives megkeresését kér „Intelligens“ jeligével e laphoz. 4248

Magyar bonne két gyermekhez falura keresteink, igények megnevezésével és bizonyitványmásolatokkal ellátott ajánlatok kéretnek: Schwarcz Gyula Liptó-Nádasd cimre. 13469

Szegény öreg 72 éves ember, ki már nem tud dolgozni, arra kéri a nemes és jószivü embereket, segitsenek nyomorán és küldjenek egy kis segitséget, hogy öreg napjaira ne kelljen koldulnia. Szalkay Eszter VI. Szondy-utca 12. I. 14. 4264

Rövidirás szakmában kitanult és ebben teljesen jártas, ügyes, szolid keresztény segéd állást nyerhet **Ruzsonyi Pál** rövidáru, divat, diszmáru üzletében **Nyiregyházán.** 2157

Teljesen árva, intelligens családból származó, fiatal leány, jó családnál vidéken gyermekek mellé alkalmazást keres. Szives megkeresések „Árva“ jeligével e lapnál kér. 4276

Különbejáratu szobát keresek az V. v. VI. kerületben egy fiatal ember, a hol esetleg ellátásban is részesülhetne. Ajánlatok „Siegfried“ jeligével a kiadóba. 4372

Ügyes. Derékfizőnőt és gépvarrónőt felveszünk. Mairon Heim. Feronclek-tere 9. 13476

Képzdészné izr., délutánra kerestetik egy 2-ik polgáriba járó leányhoz, az illetőnek zongorázni kell tudni, a magyar, német és francia (vagy angol) nyelvet beszélje. Cim Schön Sándor, Váci-körut 74. szám. 4262

Gabonakereskedők figyelmébe. Egy izr. vallású 25 éves nőtlen fiatalember, ki 6 év óta gabonakereskedésben raktárnoki és bevásárlói minőségben alkalmazva volt, ezen üzletágban teljesen járias és kitünő bizonyitványokkal rendelkezik, bason minőségben azonnali belépésre szerény igények mellett alkalmazást keres. Szives megkeresést e lap kiadóhivatalába „K. 120“ alatt kér. 4261

Polgári iskolát végzett intelligens fiatal leány, szép irással, ban kiván belépni vagy hivatalba vagy üzletbe szerény fizetéssel azonnali belépésre álást keres. Szives megkeresések „S. A.“ jelige alatt a kiadóba kér. 4285

Fiatal, tisztességes izr. özvegyasszony gazdasszonyi, házvezetőnői, elárusitónői vagy más megfelelő állást azonnali belépésre keres. Szives megkeresések „B. F.“ jelige alatt a kiadóhivatal továbbit.

Nevelőnő okl. kerestetik 11 éves leányhoz. Magyar és német nyelv birása kivántatik. Teljes ellátás és 20 frt havifizetés. Ajánlatok intézendők: **Weiss Zsigmond O-Pázua** cimre. 4286

Egy olcsó zongorát esetleg pianinót készpénzzel veszek. Ajánlatokat „H. J.“ jeligével a kiadóba.

Egy tanulóleány lap-expedi tióba felvétetik.

KINÁLAT.

Fodrásznő, rendkivül ügyes, ismeretség hiányában ezuton ajánlkozik. Ozv. Waldné VI., Vörösmarty-utca 48. II. 21. 4247

Szabóné ügyes, a legkomplikáltabb toiletteket is bámulatos olcsó árért elegánsan és izléssel készit saját lakásán. Vidéki megrendeléseknez a pontos alj-mérték és egy derék beküldése után készitek mindennemü toilettet. Átalakitásokat is és gyermekruhák készitését elvállalja. Lederer Lipótné, Wesselényi-utca 54. III. 45. 4277

Osztálysorsjegyek adatnak a XI. játékra fő- és alelárusitóknak a legjobb feltételek mellett. Ajánlatokat „R. P.“ jeligével kérünk e lap kiadóhivatalába. 13380

Cimbalomművészné tanit saját lakásán 4 frtért havonta. Murányi-u. 61. I. 10. 13458

Kerékpár egészen uj, a gyárostól 2 évi jótállással, angol versenygép részletfizetésre eladó. Cim a kiadóban. 11231

Csinos utcai szoba különbejárattal fürdőszoba használatával azonnal igen olcsón kiadó. Szentkir.-utca. 22. II. em. 26.

Csemegeszölőt ötkilós kosarakban bérmentve 3 koronáért szállit Eichler Lipót Hajduhadház. 2147

Hentes üzlet a IX. kerületben, a hozzá való jégveremmel kocsiszinel, négy lóra istálóval, füstlődvel, nagy pincével azonnal évi bérben kiadó, a helyiség nagyon alkalmas virslinsekre is. Bővebb tudnivaló Jakab Pál megbizottnál IX. ker. Drégely-utca 8. sz. III. em. 32 a. 13472

Boroshordók kevesét használtak nagy mennyiségben jutányosan eladók cim Kiss S. Dohány-u. 26.

Cimbalom pedálos 35 frtért eladó Erzsébet-körut 2. Horváth. 13475

Olcsó pénz minden hitelképesnek törlesztésre gyorsan, Bolba, Gyár-u. 13. Válaszbélyeg. 13474

Orvos urak figyelmébe! San Remó téli klimatikus gyógyhelyén 1 éve ujonnan létesitett és ott csak egyesegyedüli Sanatorium részére kerestetik **egy gyakorló orvos ki a Sanatorium kibővitéséhez készpénz volna 40.000 Korona** kölcsönt nyujtani, mely kölcsönöke egy **200.000 koronát meghaladó** ingatlanon bekebelezett biztositékot és 2 % kamatot fog nyerni. A mult évi idény melyben, csak 4 honapos volt az orvosnak 8000 korona dij fizetett ki a Sanatorium, a mennyiben az orvos naponta betegenként 3 korona dijazást kap. Bővebbet Niemetz Gyula irodájában Bpesten József-körut 18. 13477

Kitünő bérháze laadás Bpesten 7 kerületben élénk kitünő vidéken fekvő solvens lakókkal, 12 évig adómentes III emeletes 12 % tiszta jövedelemre és 38000 frtnyi lefizetés mellett eladó. Komoly vevők nyernek információt Reich Józsefnál VI- ker. Szerecsen-utca 10. sz. I. em. 2. 10 órától 5-ig.

Hegedüjátékban alapos oktatást nyujt okleveles hegedőtanár kezdőknek valamint előrehaladottaknak. Városszinház-utca 38. II. 1. 13482

Ajtók, ablakok, vasrolllók, használtak és u. ak nagy választékban olcsón kapható **Lefkovits Jakabnál** Budapest, Nádor-u. 50. 1317,

---

K-né Margitay Maris tizennégy év óta fenálló első fővárosi szabászati és varró tanintézetben (Vas-utca 4 sz.) ugy a francia mint az angol szabásban és varrásban tökéletes kiképzést nyernek intelligens hölgyek előnyös feltételek mellett. Benlakó növendékek felvételnek, szabászati tankönyv magán tanulásra kapható. 13204

Hasmenést gyermekeknél és felnőtteknél biztosan megszünteti **Sztraka tanincsokoládéja.** Egy darab 9 fill. Kapható minden gyógyszertárban. 12870

Uraságibutor **IV., Hajó-utca 16.** (Sütő-utca sarok, Központi városháza közelében) eladók és veszek majdnem egészen uj ebédlő-, hálós garzon-szobákat, szalon-berendezéseket, valamint irodaeszközöket, valódi perzsa- és szmirna-szőnyegeket, függönyöket, lószőr- és afrik-matracokat, gáz- és villamos csillárokat. 13341

Nevelőnőket, tanitónőket, nevelőket, gyermekkertészeknőket, bonneokat legmegbizhatóbban ajánl és elhelyez Fekete Arnoldné intézete Váci-körut 16. 1233

Gyönyörü szép folyosóról nyiló, különbejárata szépen butorozott szoba, azonnal kiadó. Kerepesi-ut 6. III. em. 12. 4270

Cimbalmozni tanit kottából kitünő tanitónő, óránként 50 kr., ugyanott bármilyen dal cimbalomra 20 krajcárral kapható Allmann Józsefné VII. István-ut 27. II. 15. 13460

Nagyvendéglő a fővárosban, elismert, 20 éve fennálló nagyforgalmu üzlet, tulajdonos benne nagy vagyont szerzett, évi italfogyasztás 800 hektó, megfelelő borpincével, nagy leltárral, olcsón eladó. Bővebbet Szilassy Nándor vendéglők. füszer, kávéház stb. üzletek adásvételét közvetitő ügynöksége, Józsel-körut 47. 4279

Budapesten Belvárosban központi városháza közelében, egy kétemeletes ház örökség folosztása miatt eladó. Családi ház céljára is igen alkalmas. Értekezhetni Ferenc-körut 44. I. em. ajtó 1. délután 4—5 óra között.

Angol, francia tapasztalt nyelvmester, ki tanulmányait külföldön végezte, még néhány szabad órával rendelkezik. Sikeres módszer. Kitünő referenciák. Cim: Gáspár Bernát, Vörösmarty-u 61 A. III. 21.

Butorok, rendkivüli alkalmi vételekből jutányosan eladatnak részletekre és készpénzért, ugyszinte vételnek. Hunyadi-tér 3. sz. az udvarban.

Höviz gyógyfürdő októbertől 10 évre bérbeadó. Fischer Szidi, Losonc, Bég-utca 2125

Butor legjobb minőségben, legolcsóbban, részletre és készpénzért kapható Weinberger Fülöpné VI., Nagymező-utca 37 13840

Intelligens gyermektelen családnál, különbejáratu kétablakos szép szoba, 1 vagy 2 urlember részére, esetleg teljes ellátással, kiadó. Ugyanott izlés, köser ebédkoszt kapható. Sándor-utca 30/b. földszint 7.

Magyar ruha és csizma, alig viselve, a közelgő ünnepségekre nagyon alkalmas, igen olcsón eladó. Bővebbet Föherceg Sándor-utca 30/B. I. 13.

Bécsi szabónő, elsőrangu szalonok volt müvezetőnője, ki a legelőkelőbb budapesti körök számára dolgozik, készit elegáns ruhákat, kosztümöket, szinpadi toiletteket stb. **mérsékelt áron,** vidékre is. **Widder Gyuláné,** Budapest, VI., Lövölde-tér 5. I. 5. 4288

Privát kutató. (Elismert megbizhatóság) diszkréten eszközöl kutatásokat, megfigyeléseket, ugy peres, mint magánügyekben, elvállal utazási kisérleteket, legkönyebb ügyekben is biztos eredményt nyujt Thurn Sándor iroda Budapest, Dohány-utca 30. 4280

Okmányszerző esketési ügyvivőség **jogtanácsosa** által megszerez mindennemü okmányokat, katonaházasság, kereskedelmi és magán ügyekben. **Thurn Sándor,** iroda Dohány-utca 30. 4280

Képzdészné ajánlkozik elemi vagy polgári iskolába járó növendékek tanitására és kezdő gyermekeknek a zongoránában való oktatására. Szives megkeresések „Képzdészné“ jeligével a kiadóba kéretnek. 4252

Füszerkereskedés, csemegeüzlet szeges fiatok kiméréssel, elegánsan berendezve, nagyszámu kör vevőkörével, évente 35.000 frt általános forgalommal, az üzletből nyiló kényelmes lakással, **ezen üzletet bárkinek tiszta lelkiismerettel merem negyvételre ajánlani,** mert repetitor vállalat miatt olcsón eladó. — **Füszerkereskedés kisebb** a Józsefvárosban, tulajdonos 10 éve veszti. naponta 35 frt forgalommal, ezen üzletben szorgalmas kereskedő vagyont szerezhet, csakis betegség miatt olcsón eladó. Bővebb felvilágositást ad Szilassy Nándor üzletek adásvételi ügynöksége, József-körut 47. 4279

Szabónő kitünő gyakorlattal, ajánlja magát elegáns ruhák készitésére saját lakásán. Divatos fazonok 5 frtól feljebb. Egy kisérle elegendő. Szentkirályi-utca 22. II. 26.

Szatócsüzlet hentességgel egyedüli, egyetlen, vidéki nagy bányavárosban, évenkint, tiszán már minden kiadást leszámitva, 4000 koronát jövedelmez, csakis nyugalomba vonulás miatt, árukkal együtt potom 800 frtért eladó. Bővebbet Szilassy Nándor ügynökség, József-körut 47. 4279

Készpénzkölcsönt katonatiszteknek, hivatalnokoknak, évi lakóknak vidékre is, ugyszintén I. II. helyi betáblázásra leggyorsabban kiszközöl Thurn Sándor irodája, Dohány-utca 30. 4 80

Egy ügyes **női ruhavarrónő, ki a legjobb izlés szerint dolgozik, elvállal ruhavarrást olcsó árért. Cime: VII. Dembinszky-utca 4. II. 27.** 4290

Tanárjelölt, r. kath. vallásu, állást keres szerény igényekkel mint korrepetitor vagy nevelő. Cim: „S. I.“ VI. Uj-utca 37. III. emelet, 17. ajtó. 4287

Singer-varrógépek, a legolcsóbb árakkal, előnyös fizetési feltételekkel eladtunk. Láng J. és fia központi irodája Budapesten, József-körut 41.

Eladó urlak, árnyas, a fővárostól 15 percnyi villanyos közlekedéssel, megálló helynél, mely áll: 2 utcai, 1 udvari, fürdő- és előszoba, konyha és minden mellékhelyiségekkel. Tehermentes. Kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladó. Cim: Kájel János, Kispest, Báthory-u. 12.

Minden hölgy nálam mellékfoglalkozást talál közimunka által. A munkát mindenhova kiadjuk. Prospektusokat kész mintával 30 fillér bélyeg ellenében küld Joh. Jos. Hüller, Grasiitz Silberbächerstrasse 169

Házigomba képződését megakadályozni, kipusztitani csak ugy lehet, ha a lakást alaposan kiszárítjuk. Nedves lakások kiszárítását uj fütőkészülékeivel legtökéletesebben végzi a

Szárító-Fütési Vállalat: V. Pannonia-utca 2b. Interurban-Telefon: 21—04.

Szőllőprések olcsón kaphatók: Abelesz Emilnél, Budapest, Váczi-ut 14. 133 2

Jobb családhoz teljes ellátásba elfogadunk egy izr. uri kisleányt, saját ill. polg. oszt. leányom mellé, kinek különben nevelőt tartanak és ugy a zongora, mint minden más tantárgyakban külön oktatásban is részesülhet, külön szobával. Cim a kiadóhivatalban. 4271

Használt férfiruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivánatra a vevő a helyszinén megjelenik.

Schmalhaus Janka Budapest, VI. Landon-utca 1. (üzletben)

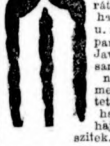

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemü bajuszkikészitésben, u. m. hajfonatok, parókák stb-ben. Javitások gyorsan és legjutányosabb árak mellett eszközöl. Megtekintésre kihullott hajból minden hajmunkát készitek.

Sérvkötők **valódi angol** rugóval **egy oldalra** 3, 4, 5 és 6 frt, **Két oldalra** 6, 8, 10 és 12 frt. **Haskötők** 3, 4, 5, 8 és 10 frt. **Suspensor** 25, 50, 80, 1.—, és 1.20 frt. Nagy raktár **gummi-harisnyák,** irrigatorok és mindenféle kötszerekben és **gummiárukban.** Megrendeléseket eszközöl:

Radványi L. keztyü- és kötszer-gyáros Budapest, VI. Andrássy-ut 15. és Vii., Erzsébet-körut 36.

Árjegyzék ingyen.

Hölgyek vásárolnak igen előnyösen maradékokat áruházában, VII. ker., Károly-körut 9., az udvarban (Hatalik Bárkóczy-féle házban). Állandó nagy maradékvásár a legtinomabb és divatos ruhakeimékből, selyemmárukból, cérna, pamut- és damaszárukban, szigoru szabott árak mellett. Megnem felelő áruk cseréje, vagy pénz visszaadatik.

Egy kis ipartelep minden háziartásban csekély költséggel berendezhető. Elsőrendü szükségleti cikkek. Jó kereset biztositva. Levelek 25 filléres bélyeggel bérmentve Eggart & F. B. Magrini, S Damiano 26. cimen, Mailand (Olaszország.)

Vasuti sinek, vágány és épitési célokra. **Lakatos** és **kovácsszerszámok, különféle szerszámacél,** fülök, satuk, fuvők, tábori tüzek, furógépek, esztergapadok, tartányok, **kutak. Cefreszalvatyuk, cefrepokrolók, Transmissiók. Szijkerekek, Gőztavágó, áll 12 HP Langen-Wolf-féle** gázmotorból, **4 balta, 2 körfürészából.** Szivattyuk vasgerendák, csörök, fő-dűnőszerek, **kötőszerszámok** u. m. **ékek, kalapácsok, vésők.** stb. **Téglák** habarcsfelvónók, tégla-targoncák. homoktalicskák, kőhordókocsik, és mindennemü épitőanyagok, használt de jó állapotban kaphatók. Hüvelyborendezésekgépek, és szerszámok megvétetnek.: **Abelesz Emilnél, Budapest, V. Váci-ut 14. A nyugoti pályaudvar mellett. Telefon: 24—41.**

Mielőtt férf-, fiu- vagy gyermekruhát rendel vagy vesz, szivesked jék sajtók árt érdekében **Koch testvérek Budapest, Károly-körut 26.** legnagyobb áruházából az ujonnan megjelent **nagy képes árjegyzéket kérni,** melyet rögtön bérmentve küldünk.

Acetylen-világitás!

Legjobbnak elismert, teljesen veszélytelen, legolcsóbb üzem. Égés közben gázvesztesség nélkül bármikor utántölthető. Gyermek által kezelhető. Meglevő telepek átalakitása jutányosan.

Árjegyzék és költségvetések ingyen és bérmentve.

Süss és Friedmann, Acetylen-világitása és szikvizgyár berendezési vállalata, szyfonöntödje **Budapest, VI., Lőportár-u. 13.**

Butorvevők és jegyeseknek a legrégibb, s az egész országban a legjobb hirnévnek örvendő **asztalos és kárpitos butorcég**

SÁRKÁNY és SCHÜTZ **kizárólag** Bpest, Erzsébet-körut 12. a New-Jork kávéházzal szemben — ajánlható a **legelőnyösebb bevásárlási forrásnak,** a hol is teljes **uraságiés polgári lakberendezések, valamint mindennemü egyes butordarabok irásbeli kezesség mellett,** jutányos árakon kaphatók. **Butoralbumunkat 70 fillér** levélbélyeg beküldése ellenében bérmentve küldjük.

Alapittatott 1875.

Deutsch Gábor.

Budapest, **V., Erzsébet-tér 7.** sz. Bécsi-utca sarkán. **Zongora, pianino, cimbalom és harmonium gyári telepe.**

Olcsó bérlet. **Hangolások és javitások eszközlése a vidéken is.**

Árjegyzék ingyen. Előnyös részletfizetési feltételek

The Berlitz School **of Languages. Erzsébet-körut 15., II. em. jobbra. Francia, angol, olasz, orosz, német, spanyol, magyar, szerb és román** nyelvek tanitása a felnőtteknek, az illető nemzetiségü tanárok által Berlitz módszere szerint. Az első leckeórától fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csupán csak azt hallja. Más magántanitókat a semminemü összeköttetésben nem állunk.

Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben.

Fordítások eszközöltetnek.

Butor **osak jó minőségü.** Hálózsoba, kredenc, szőnyegtiliány, szőnyeg, szék, irószalon, könyvszekrény, uri fotelek, ottomán, szalonberendezés, tükrök, ugy egyenkint is, nagyon olcsón, **eladás nagyban és kicsinyben.** Vidékre gondosan csomagolva, biztositva. Csak **VI. Teréz-körut 40. szám** **Steinberger Mané** butoriparosnál.

Ferenc József kabát 3 frt
Jaquet — — — — 2 frt
Felöltő — — — — 4 frt
Nadrág — — — — 2 frt 50
Mellény — — — — —.50
Rothberger Jakab Kristóf-tér 2. I.

Betegek egészségesek lettek, gyengék erősek lettek.

Kiváló életelixir híres orvos-tudor által feltalálva, mely mindenkinek bajt gyógyit. A csodával határos gyógyitások érettek el vele. A régi világ titka, a hosszu élet, meg van lelje.

Évek hosszu során át türelmesen tanulva és kutatva a mult poros aktáiban és a jelen orvosi tudományokban, dr. Wood amerikai orvos azt a csudás kijelentést teszi, hogy ő az életelixirt

feltalálta és képes vele, délszaki gyökerek keverésének segitségével, melyeket csak ő ismer és melyekből az életelixir előállitatik, a mi gyümölcse az évek óta tartó kutatásának, minden betegséget, mely az emberi testet bántja, meggyógyitja. Semmi kétség, hogy az orvos ez állitása valóság és a csodálatos gyógyitás, melyet naponkint elért, nagyon is mellette bizonyit. Elmélete, melylyel időszakodik, észbeli, szédelgési tapasztalatokon nyugszik, melyeket éveken át az orvosi praxisban szerzett. Egyetlen szenvedő se mulassza el e csodás „életelixirt“, mint ahogy 6 nevezi, megpróbálni. Egyes gyógyitások kivülön figyelemreméltók s majdnem hihetetlenek, ha nem bizonyitanák hitelt érlelő tanuk. Az orvosok által feladott betegek családjuknak és barátaiknak teljes egészségben viszaadattak. Rheumatizmus, neuralgia, gyomor-, máj-, vese-, vér- és bőrbetegségek és hólyagbajok eltünnek, mint büvészet által. Fájdalmak, derékfájás, idegesség, hidegleles, aszkór, köszvény, hölés, katarrus, bronchitis és minden torok- és tüdőbaj vagy más egyéb szervek megjavulnak olyan idő alatt, mely egyszerüen csodálatos.

Tisztitja az egész szervezetet, vért és szöveteket, az idegek normális erejét visszaadja és az egészség csakhamar ismét helyre áll. Ára 6 üveg K. 6.—, 12 üveg K. 10.—. Szétküldése **vámmentesen** a pénz előlegos beküldése vagy utánvét mellett. Megrendelések a vezérügynökséhez intézendők: **Schön D. Baselben** (Svájc). — Levelek Svájcba 25 fillér, levélzsilap 10 fillérbe kerül.

Urak! **Salaperlen** (Salacetoisonl olaj)

Salacetol 0·09 Ol. Santali ostia 0·21 — így hivják a legujabb feltünmithatatlan szert a titkos betegségek minden neménél 4.45 koronáért bérmentve küld egy kis üveget 50 kapsulával. Raktár Ausztria magyarország részére Budapesten, Török József gyógyszerésznél, Andrássy-ut 26. és Király-utca 12. valamint minden gyógyszertárban.

Használt és uj **ajtók, ablakok, vasredönyök** felvasalva, befalazásra, tökéletesen elkészitve. olcsón kapható **Eisler Árminnál** Bpest, VI. Nagymező-utca 66.

„SPIRO SPERO“-intézet

Kötzschenbroda-Dresden.

Gegehurutban, asthmában, tüdővérzésben, tüdőbajban, gyomorbajban

szenvedők szakitsanak maguknak időt és vizsgálják meg a gyógyértesitésitéseket. Ez **elenyésző csekély része** annak, ami folyton beérkezik. Közzéteszszük minden kommentár nélkül, mert az a meggyőződésünk, hogy a szenvedő közönség egyedül is képes magának azokról itéletet alkotni. A levél-kivonatok — a csekély stilisztikai módositástól eltekintve — szószerintiek; kihagytuk a hálakifejezéseket és esetleges birálatát a megelőző eredménytelen gyógykezelésnek. Az eredeti levelek megtekinthetők és **sürgősen kérjük,** hogy ezt minél szélesebb körben megtegyék. **A hatóság részéről ez már megtörtént.** Eltérés az igazságtól — akár a bevezető szavakban, akár pedig a következő s a gyógyeredményről szóló tudositásokban — szigoru büntetést vonna maga után. Hogy a laikusoknak is lehetővé tegyük, a betegség kitörését be nem várva, **már egyetlenegy jelenség** fellépésénél idejekorán orvoshoz fordulni, a következőkben közöljük a leggyakrabban előfordulók egynémelyét.

Szimptomák: **Köhögés, gyakran hányásingerrel. — Erős nyálkakiválás. — Szurás a mellben és a hátban. — Nyomás a vállban. Éjjeli izzadás. — Nagyobbrészt hideg kéz és láb. — Nehéz légzés. — Később észrevehető sipoló és zizegő zaj kiséri a légzést. — Vérköpés. — Gyakran heves, szabálytalan szivdobogás, aggályérzés kiséretében. — Hiányos alvás. — Rossz emésztés.**

A gyógykezelés megkezdéséhez szükséges a legpontosabb életleirás, a foglalkozás megjelölése és vajjon a gyógyitandónak hideg lába van-e. Cim

Gyógyintézet „Spiro-spero“, Kötzschenbroda-Dresden, Schulstrasse 43|b.

Lujza hercegnő W.-ben, T.-kastély igy ir a Gyógymódja következtében az asztma-rohamok teljesen elmultak.“

Szív-astma.

5 év óta szenvedtem szivbajban és lélekzési zavarokban, rettenetes köhögés, nyálkás képet, hideg kéz, fájdalmak szódülésével az összeesésig, álmatlanság szivdobogással és rendetlen emésztés. Ha ágyban voltam, hideg verités tört ki rajtam, és az elfogultságtól nem volt nyugtom. — Igy végeláttam évekig, mig a „Spiro-spero“-gyógyintézetről tudomást nem vettem s ugyakból, odafordultam és szenvedéseimet leirtam. A feleletben, melyet kaptam, igy szólt: Ha bizodalmam volna és minden rendeletet pontosan betartanék, ugy segitve volna rajtam. — Elkezdtem tehát f. évi junius hó 10-én a kurát Isten segitségével levélbeli utasitásra.

14 nap alatt már jobbulást jelenthettem és napról-napra jobban lettem. — 4 hónapi kura után rettenetes kinaimtól **meg** voltam teljesen szabaditva. Most ujra egészséges vagyok mint a makk, nincs már bajom a lélekzéssel; nagyokat és lépcsőket minden nehézség nélkül megmászok, kitünő étvágyam van, egészséges álmam és ismét örülök az életnek 62 éves koromban. Ezt csak az Ön intézetének köszönhetem és minden hasonló bajban szenvedőnek ajánlhatom, hogy forduljon bizalommal oda, ez segitve lesz rajta. Tiszteletttel **Buhl Vilmos,** bányászrokkant, Förintak valódiságát bizonyitjuk. **Wilkau,** Zwickau mellett (Szászország) 1901. XI/26. **Az elöljáróság.** Kleinhampel.

Tüdővérzés.

1898. évben vérzéseket kaptam. Főlvállva gyógykezelt 3 orvos, majd mellkatarrhust, utoljára pedig tüdőkatarrhust konstatálva, de eredmény nélkül. Állapotom köpet, étvágytalanság, álmatlan éjszakák stb. által olyannyira rosszabbodott, hogy mindenkit, a ki látott, elveszetnek hitt, sőt magam is lemondtam már minden reményről. Ekkor olvastam az ujságban a „Spiro-spero“-intézet gyógymódjáról és összeköttetésbe éptem vele. 3 nappal később már megkaptam a szükséges gyógyelőirásomat stb. Ha eleintén némelykor kötelkedtem is, ugy most nem tudok eléggé hálás lenni a „Spiro-spero“-intézet iránt, hogy ujra és ujra kitartásra buzditott. E gyógymód által ismét teljesen egészséges lettem, a mitől is szivből köszönetet mondok és minden hasonló bajban szenvedőnek a legmelegebben ajánlhatom. **Heitzenröder Fülöp,** Langendiebach (Hesseln.)

Langendiebach. 1901. okt. 22 **Nüger, polgármester.**

Tüdő- és gégekatarrhus.

3 évig szenvedtem krónikus tüdő- és gégekatarrhusban és egyéb bajokban és a „Spiro-spero“-intézet gyógymódja teljesen meggyógyitott. Ez nekem mindenképen jól esett és a legjobb eredménye volt. Isten után az intézetnek köszönhetem egészségemet. Visszaesés nem következett be, minden rendben van, tehát indittatva érzem magam köszönetemet ismételten kifejezni. **Buderer Kristóf,** Maleck, Emmendingen mellett (Baden.)

Fenti irást bizonyitja **Gutjahr,** polgármester.

Maleck, 1901. aug. 21.

Légcsőkatarrhus.

Nagy örömömre szolgál Önnek tudomására adni, hogy teljesen meggyógyultam. A makacs légcsőkatarrhus, köhögéssel, köpettel és nehéz légzéssel egyetemben, a „Spiro-spero“-intézet gyógymódja által elmult. Két esztendőn át sokféle orvosságot használtam, de hiába, és ezért jónak láttam fenti intézethez fordulni tanácsért és segitségért. A „Spiro-spero“-gyógyintézet fáradozásáért ezuton mondok és minden páciensnek hasonló jó eredményt kivánok. **Wolf Sarolta,** Recknitz.

Plaaz mellett Mecklenburg-Schwerin).

Hogy fönti aláirás Wolf kisasszony sajátkezü aláirása, ezennel igazoltatik.

Recknitz, 1901. jul. 15. **Westendorf H.,** elöljáró. (Rendőrségi bélyeg.)

Gyomor-, mell- és szivbaj.

A különböző ujságokban megjelent hirdetések által figyelmessé téve. Önhöz folyamodok, hogy betegségem felöl felvilágositást kapjak. Megelhetősen lesoványodtam és gyakran nagy levertséget és fájdalmakat érzek mellemben és hátamban. Utóbbi időben meglehetős sárga köpetem van és erősen száraz, csipős érzés az orromban. Ezen adatok után kaptam a „Spiro-spero“-intézettől a bevezető utasitásokat. Miután ezeket rövid idelig pontosan betartottam, még egy, a betegség körülményes leirását tartalmazó — kérdőiv utján, — adatok szükségeltettek, mire aztán további kiegészitő utasitásokat kaptam. Mindent pontosan betartottam és legnagyobb örömömre jelenthetem, hogy hat heti gyógymód után megvigyultam, miért is szivbeli köszönetemet kifejezni kötelességemnek tartom. Én is minden hasonló betegnek az intézetet a legmelegebben ajánlhatom.

H. W. mellett, 1901. decz. 25. **M. H.,** sajtos.

Tüdőbetegség.

Rossz vérkeringésben szenvedtem, következménye volt tüdőbajomnak, baljoldalon iszonyu fájdalmaim voltak, feltem, erős szivdobogásom volt, hideg kezek és lábak, rossz étvágy és mindig fáradt és levert voltam. Minden az orvos által irt gyógyszer használtán volt, és igy a legnagyobb mérvü aszkórban véltem szenvedni. Ekkor nyomoruságomban a „Spiro-spera“ intézethez fordultam, és nem is csalódtam. A nekem adott utasitások után melyeket némiképen, ha nem is egészen pontosan, megtartottam, öt nap multva már jobbulás állt be, és ma már senki sem veszi rajtam észrej hogy beteg voltam.

Ezért a „Spiro-spero“ intézetnek ezer köszönettel tartozom és soha sem fogom elfelejteni e könnyü és olcsó kurát minden hasonló bajban szenvedőnek ajánlom; mert ha nem használtam volna e kurát, akkor nem lennék már az élők között.

Sinsheim (Baden) 1901. dec. 21. **Häussler Mária.**

A kura levélbelileg és a foglalkozás minden zavara nélkül keresztülvihető.

BERGER-féle GYÓGYITÓ

KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában fényes sikerrel alkalmaztatik

mindennemü bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, koss a élődési kütegek tagszintén orr-rosegség, ótvar, fagydag, lábizzadás, fej- és szakálkörpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a **fakátránynak 40%-át** és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanok 3(4 lényegesen különbözik. **Csalások elkerülése végett** határozottan **Berger-féle kátrányszappan** megrendelése s az ismert védjegyre való figyelmeztetés kéretik. **Idült bőrbetegségek nél sikerre** alkalmaztatik a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.

A gyengébb kátrányszappan

az ARCBŐR TISZTÁTLANSÁGAI

ellövilitására, a gyermekeknek valamennyi fejbetegségei ellen feltünmulhatlan börtisztitó, mosdó és fürdőszappan mindennapi használatul szolgál a

Berger-féle glycerin-kátrány-szappan

35% glycerin tartalommal és finom illattal.

Ára minden fajnak használati utasitással együtt darabonkint 35 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők: **Benzoe-szappan** a bőr finomitására, **borax-szappan** pátienések ellen, **carbol-szappan** a bőr simitására ilmilhelyeknél és mint fertőtlenitő szappan, **Berger-féle fenyőfürdő-szappan** és fenyő-pipere-szappan. Berger-féle **gyermek-szappan a szenge kor részére (25 kr).**

Berger-féle Petrosulfol-szappan

rasza orr, kiütés, börviszketegség és arcvörösség ellen (75 kr), szeplő-szappan igen hathatós.

Berger-féle kénes tejszappan

mitteszer és arctisztitóllanság ellen. Tannin szappan lábizzadás és hajkihullás ellen.

Berger-féle fogszappan kőcsőgben

1. az. rendes fogaknak, 2. az. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztitó szer. A többi **Berger-féle szappanokat** illetőleg utalunk a röpiratokra. Csak **Berger-féle szappanokat** kell kérni, minden számunkra hatástalan utánzatok vannak. Minthán Berger névvel hamisitások is fordulnak elő, kéretik a fentebbi védjegyre, valamint a gyárra **„G. Hell. & Comp. Troppau“** figyelemmel lenni.

Érdemjellel kitüntetve a nemzetközi gyógyszerkiállitáson Bécsben 1883 és arany érem a párizsi kiállitáson 1890.

Budapesten nagyban és kicsinyben kapható: **Török József** gyógyszerlárában, Király-utca, továbbá kicsinyben Budapesten és Magyarország összes többi városainak minden gyógyszertárában. A Berger-féle szappanok minden jobb drogueriában és illatszerkereskedésben kaphatók.

KÖLTÖZKÖDÉSEKET

vasuton és hajón, az átszállodás és csomagolás megtakaritásával, elfogad az elárható

Szabadalmazott Butorkocsival

Caro és Jellinek szállitó,

Budapest, V., Arany János-u. 34.

GUMMI

és halhólyag-különlegességek,

valódi francia és angol gyártmány, legtisztább, legbiztosabb és ártalmatlan. Roule 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja, halhólyag 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja, Capottes americans 2, 3, 4, 5 frt tucatja, párisi szivacs 2½, 3, 4, 5, 6 frt tucatja. Pessarium occlusivum frt 1.50—2.50-ig orvosi rendeletre. Diana-öv havibaj-kötelék 2 frt 50, 3 frt 50 kr. darabja.

Magyar Orvosi Müszertárban

Budapest, Kerepesi-ut 32. M.,

a Rókus-kórház templomával szemben. — Árjegyzék ingyen, zártboritékban.

10 frtnyi megrendelésnél 20%-os engedmény.

Titkos betegségek

gyógyitására legjobban ajánlható 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján

Dr. Kajdacsy

v. császz. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyit; hugycsőfolyást, hólyagbajt, sebeket, syphilist, bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is electro Massage vagy Psyhropnor által. Önfertőzést és annak utóbajait: ideg- és hátgerincz-bajt és minden **női bajokat.**

— Rendel: 9 órától 4-ig és este 7—8-ig. —

Budapesten, Kigyó-utca 5.

Clotild-palota (I. emelet).

Átjáró ház. — Lift használat.

Levelekre válaszol, gyógyszerekről gondoskodik.

Levél után is biztos gyógysiker.

6278/a. szám.

HIRDETÉS.

A 4. hadtestparancsnokság területén fekvő cs. és kir. kir. közös hadseregbeli csapatok és intézetek 1902/1903. évi

kenyér és zab szükségletének

szállitás utján való biztositása végett a katonai élelmezési raktárnál **Budapesten (VI., Lehel-utcza 41. szám): 1902. évi szeptember hó 29-én Székesfehérvár és Kaposvár** állomásokra nézve, **1902. évi október hó 1-én Szolnok, Kecskemét, Czegléd, Alberti-Irsa, Örkény, Abony, Zombor és Szabadka** állomásokra nézve; mindkét **napon d. e. 10 órakor,** lepecsételt boritók alatt benyujtandó irásbeli ajánlatok alapján nyilvános tárgyalások fognak tartatni.

A részletes feltételek az 1902. évi szeptember hó 17-én lapunkban teljes szövegében megjelent „6278. számu Hirdetmény“-ben, továbbá a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságánál és a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál megtekinthető 1902. évi szeptember hó 7-én kelt szállitási feltételek füzetében foglaltatnak.

BUDAPESTEN, 1902. évi szeptember hó 12-én. 7680

A cs. és kir. katonai élelmezési raktártól Budapesten.

Utánnyomás nem dijaztatik.

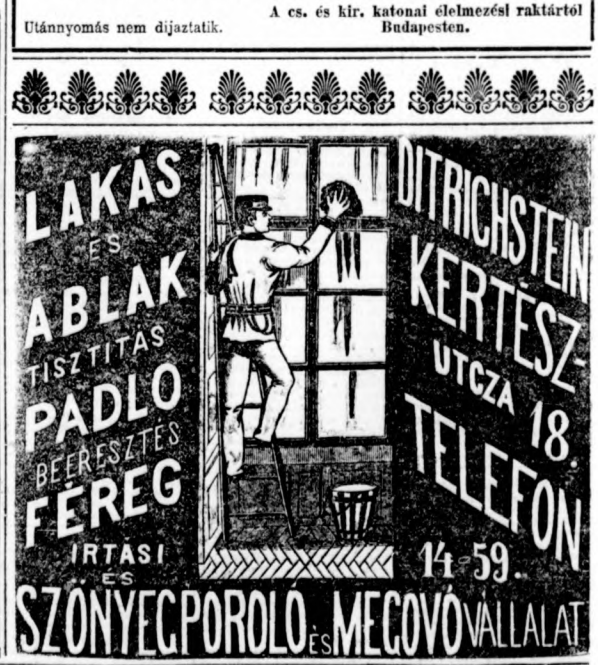

Nyomatott a „Pátria“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut 25.